

Συνέντευξη

Ρόζυ Μονάκη

«Ο Γλάρος» ξανά σε εποχή κρίσης και μετάβασης

> σελ. 21

Στο απυρόβλητο οι ΠΑΕ και τα αφεντικά του ποδοσφαίρου

> σελ. 2, 15

Έφυγε από τη ζωή ο κομμουνιστής Γ. Σεφερλής

> σελ. 17

► **Εφημερίδα της αντικαπιταλιστικής κομμουνιστικής Αριστεράς**

► www.prin.gr € 2

PRIN

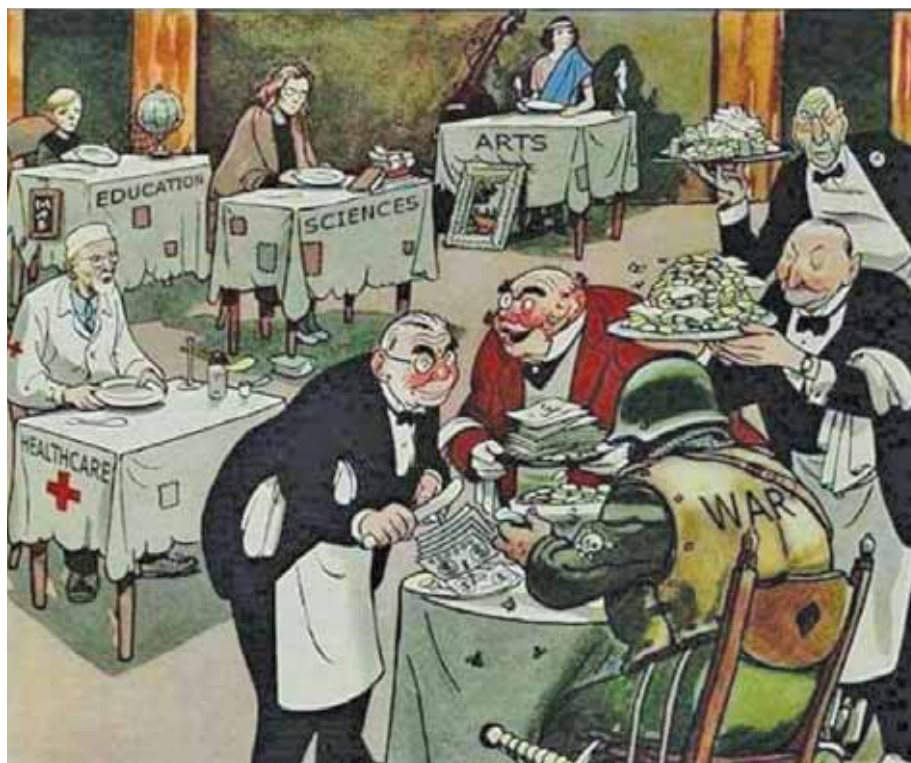
► ΣΑΒΒΑΤΟ 16 - ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΕΤΟΣ 33° ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1.646

Λεφτά υπάρχουν για όπλα και κεφάλαιο

Την εξαίρεση των στρατιωτικών δαπανών από τον δημοσιονομικό κορσέ του Συμφώνου Σταθερότητας συζητά η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανάβοντας πράσινο φως για ακόμα μεγαλύτερη άνοδό τους. Το 2022 ήταν το όγδοο συνεχόμενο έτος που αυξήθηκαν τα πολεμικά κονδύλια, με το συνολικό ποσό να φτάνει στο επίπεδο-ρεκόρ των 240 δισ. ευρώ. Η ΕΕ δεν συζητά για αύξηση των δαπανών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και της ανεργίας, για θέρμανση και διατροφή, για την ενίσχυση της παιδείας, της υγείας και του πολιτισμού, για την προστασία του περιβάλλοντος. Τα ίδια και στην Ελλάδα, όπου η κυβέρνηση της ΝΔ έχει απογειώσει τις στρατιωτικές δαπάνες (με το «ναϊ» και του ΣΥΡΙΖΑ). Πάνω από 6 δισ. στον προϋπολογισμό του 2024 που ψηφίζεται την Κυριακή, εκ των οποίων τα 2,5 δισ. είναι για τα νέα εξοπλιστικά πακέτα. Αντίθετα, οι δαπάνες για την παιδεία μειώθηκαν 1,8 δισ. τα προηγούμενα 11 χρόνια των ευρω-μνημονίων. Είναι ανάγκη το εργατικό-λαϊκό κίνημα να αντεπιτεθεί, απαιτώντας να σταματήσει τα όργια των εξοπλισμών και των ενισχύσεων προς το κεφάλαιο. Η 24ωρη απεργία και η μαζική κινητοποίηση των ΟΤΑ έδειξε πως υπάρχουν δυνατότητες. >>> 3, 5, 17

Η νεολαία τους χάλασε τη φιάστα

Δεν θέλουν...οργισμένους στη γιορτή τους! Για άλλη μια φορά, οι πρυτάνεις και η κυβέρνηση επέλεξαν το απομακρυσμένο Καβούρι για σύνοδο-γιορτή ιδιωτικοποιήσεων, νομιζοντας ότι με αυτόν τον τρόπο θα αποφύγουν τις αντιδράσεις και τα συνθήματα των φοιτητών. Δεν μπορούσαν να πέσουν περισσότερο έξω! Φοιτητές και φοιτήτριες, μετά από γενικές συνελεύσεις σε πολλές σχολές, προχώρησαν στην Παρασκευή σε μεγάλη και μαχητική πανελλαδική κινητοποίηση. Η κυβέρνηση και το υπ. Παιδείας επιστράτευσαν ξανά ΜΑΤ, χημικά και καταστολή ενάντια στους φοιτητές, οι οποίοι ωστόσο δεν ποθήθηκαν. Σε όλη την Ελλάδα στάλθηκε το μήνυμα ότι οι μεθοδεύσεις για ιδιωτικά ΑΕΙ και οι αλχημείες για παράκαμψη του άρθρου 16 δεν θα μείνουν αναπάντητες.

Η άλλη όψη

Ακρόπολη και μουσεία της αποικιοκρατίας

Η διαμάχη για την επιστροφή των γλυπτών της Ακρόπολης στο φόντο της γενικότερης έκπτωσης του θεσμού του αποικιοκρατικού μουσείου. Τα πολλαπλά θραύσματα μνήμης της Ακρόπολης. Γράφουν οι Στάθης Γκότσης, Δημήτρης Πλάντζος, Κώστας Πασχαλίδης. >>> σελ. 12-13

Ανάλυση

του Γιάννη Ελαφρού

COP28, τα κέρδη καίνε το κλίμα

Υπό τον έλεγχο των ενεργειακών κολοσσών η σύνοδος του ΟΗΕ για το κλίμα. Γιατί ο καπιταλισμός ούτε θέλει ούτε μπορεί να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή. >>> σελ. 8-9

ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Συσπείρωση κατά ΕΕ και κεφαλαίου

Κάλεσμα ανατρεπτικού αγώνα κατά της κυβέρνησης και αντικαπιταλιστικής ενότητας απευθύνει το ΠΣΟ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Νέες δυνατότητες από τον κόσμο που αναζητά, χωρίς ανακύκλωση των λογικών τύπου ΣΥΡΙΖΑ. >>> σελ. 7

editorial

Η καταστολή
ως απάντηση
στη «βία»

Πολιτική υπεραξία προσπαθεί να εκμαιεύσει η κυβέρνηση μέσα από τον βαρύτατο τραυματισμό αστυνομικού στον Ρέντη και από τη γενικότερη όξυνση των φαινομένων οπαδικής βίας. Υποβαθμίζοντας τα πραγματικά αίτια του προβλήματος, δηλαδή τις κοινωνικές ανισότητες και τη στενότητα διασύνδεση αθλημάτων και επιχειρηματικών συμφερόντων, οι κυβερνητικοί επικοινωνιολόγοι προσπαθούν πείσουν την κοινωνία πως μοναδική λύση αποτελεί η εδραίωση του δόγματος «νόμος και τάξη».

Η εμμονική στοχοπροσήλωση στην καταστολή ως «απάντηση» δεν εδράζεται μόνο στο συντηρητικό χαρακτήρα του κυβερνήσαντος κόμματος, αλλά αποτελεί πηγαίο στοιχείο του σύγχρονου κράτους. Ως εκ τούτου, όποιο ζήτημα και αν προκύψει, η προτεινόμενη απάντηση είναι ίδια... Κάμερες, αστυνόμευση, σκληρότερες ποινές κ.λπ. Με τον τρόπο αυτό η κυβέρνηση αποσκοπεί σε ξεκάθαρα πολιτικά οφέλη: Αφενός, συντηρητικοποιεί την πολιτική ατζέντα και την κοινωνία, αφετέρου αναβαθμίζει τους κατασταλτικούς και δικαστικούς μηχανισμούς του κράτους. Σε πρώτη φάση απέναντι στους οπαδούς...

Βεβαίως, ο στόχος είναι τελικά το κίνημα. Γι' αυτό, άλλωστε, πολλοί συστημικοί αναλυτές επαναλάμβαναν πως ό,τι συνέβη έξω από το γήπεδο του Ρέντη θα μπορούσε κάλλιστα να συμβεί σε μία πορεία ή εντός των πανεπιστημιακών χώρων. Συνεπώς, είναι δεδομένο πως ό,τι σήμερα προγραμματίζεται ως μέτρο αντιμετώπισης της «οπαδικής βίας», αύριο μπορεί να παρουσιαστεί ως μέτρο αντιμετώπισης της «πολιτικής βίας».

Η κυβέρνηση προσπαθεί να πείσει την κοινωνία πως κάθε μορφή «βίας» είναι ίδια. Η βία, άμεση και έμμεση, που προωθείται ή ασκείται από το διαπλεκόμενο στον αθλητισμό κεφάλαιο είναι δήθεν ίδιας βαρύτητας με αυτή που ασκεί μία παρέα ανήλικων οπαδών ή ίδιας ποιότητας με τη αντι-βία του κινήματος.

Μαριάννα Τζιαντζή

Σήμερα η κατοχή σκύλου δεν είναι προνόμιο της αριστοκρατίας ή της αστικής τάξης, έχει εκδημοκρατιστεί. Όσο πιο σκληρή γίνεται η καθημερινή μας ζωή τόσο θα διευρύνεται το έδαφος για να εκφράζουμε αισθήματα αγάπης προς τα ζώα.

Σκυλίσιες ζωές

Κάποτε η κατοχή σκύλου ήταν ένα αριστοκρατικό προνόμιο. Ενώ του οικόσιτου σκύλου που δεν τον χρησιμοποιούσαν για κυνήγι, για προστασία ή για φύλαξη του κοπαδιού. Τα σκυλάκια του σπιτιού τα λέγανε «σκυλάκια σαλονιού», γι' αυτό και ο διακαής πόθος της Μαντάμ Σουσούς, όταν κατοικούσε στον Μπύθουλα, ήταν να αποκτήσει κι αυτή έναν σκύλο και να τον βγάξει βόλτα στο Κολωνάκι όπως έκαναν όλες οι καθωσπρέπες κυρίες της εποχής της. Εκείνη την εποχή –μιλάμε για τα προπολεμικά χρόνια– δεν υπήρχαν pet shops και καταφύγια αδέσποτων κι έτσι ο σύζυγός της, ο «ποβρ χομ» Παναγιώτης, υπέκυψε στα παρακάλια της και της έφερε ένα μεγαλόσωμο τσοπανόσκυλο, τον Καραβαγγέλη. Έφριξε η Σουσού, αλλά από το ολότελα... Και όπως αφηγείται με σπαρταριστό τρόπο ο Δημήτρης Ψαθάς, βάφτισε το τσοπανόσκυλο «Καραβάν», επινόησε την αριστοκρατική καταγωγή του και αποτόλμησε να τον πάει στου Ζόναρς, το πιο κοσμικό στέκι τότε. Εύκολα μπορούμε να φανταστούμε το τι ακολούθησε.

Σήμερα, η κατοχή σκύλου έχει εκδημοκρατιστεί. Σκύλοι και σκυλάκια, καθαρόαιμα και ημίαιμα, κατοικούν και στα ρετιρέ και σε ανήλιαγα δυαράκια. Σε λαϊκές και σε ακριβές συνοικίες. Φτωχοί συνταξιούχοι στερούνται τα αναγκαία για να μην περνάσει, μην κακοπάθει το σκυλάκι τους. Το φροντίζουν, το εμβολιάζουν, το στολίζουν. Όσο συγκινητική είναι η αφοσίωση του σκύλου στον άνθρωπο, άλλο τόσο συγκινητική είναι η αφοσίωση των ανθρώπων στους σκύλους τους — κι εδώ δεν χωράει ειρωνεία ή αφ' υψηλού κριτική. Η κατοχή σκύλων πήρε μεγάλες διαστάσεις στην εποχή της πανδημίας, ενώ μια ολόκληρη βιομηχανία έχει στηθεί για τις ανάγκες (υπαρκτές ή επινοημένες) των τετράποδων φίλων μας. Η κατοχή ενός εκλεκτού σκύλου δεν είναι πια σύμβολο κοινωνικού κύ-

Μπορούμε να
διαλέξουμε γαλάζιο
ή πράσινο ληστρικό
τιμολόγιο ρεύματος,
μπορούμε να
διαλέξουμε αν θα
έχουμε σκύλο ή γάτα

ρους ή δεν είναι μόνο αυτό. Στο εμβληματικό έργο του *Η εικόνα και το βλέμμα* ο Τζον Μπέργκερ μιλά για πίνακες περασμένων αιώνων, όπου τα ζώα δεν απεικονίζονται στο φυσικό τους περιβάλλον αλλά «σαν σύμβολα status του ιδιοκτήτη τους, ζωγραφισμένα σαν έπιπλα με τέσσερα πόδια».

Δύο σκυλάκια ή μάλλον τρία, απασχόλησαν τις τελευταίες ημέρες την επικαιρότητα. Το ένα τυχερό, η σκυλίτσα Φάρλι του Κασσελάκη, το δεύτερο, ο Όλιβερ άτυχο, αφού είχε τόσο φρικτό τέλος, και ο τρίτος, ο Πίνατ, κατόπιν έντεχνης σκηνοθεσίας, είχε την τιμή να φωτογραφηθεί στα σκαλιά του Μαξίμου μαζί με δύο αρχηγούς κρατών, το αφεντικό του Κυριάκου Μητσοτάκη και τον Ταγίπ Ερντογάν. Στην αρχή, όταν άκουσα για το πάρτι γενεθλίων της Φάρλι, νόμιζα ότι ήταν fake news. Ποιος σοβαρός πολιτικός (ή μάλλον ποιος πολιτικός παλαιάς κοπής) θα δημοσιοποιούσε μια τόσο τρυφερή ιδιωτική στιγμή; Στη συνέχεια, όταν είδα τη Φάρλι με το γιορταστικό καπελάκι να καταβροχθίζει την υγιεινή τούρτα (superfood dog cake), σκέφτηκα ότι η ανάρτηση των σχετικών εικόνων ίσως να μην ήταν παρορμητική και τυχαία. Πιθανότατα οι σύμβουλοι επικοινωνίας του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ να επικρότησαν ή να εμπνεύστηκαν αυτή

την επιλογή. Ίσως σε κάποιους η ανθρωποκεντρική μεταχείριση των σκύλων να φαίνεται γελοία, όμως προφανώς πολλοί συγκινήθηκαν κι ευχίθηκαν happy birthday στη μοσοαναθρεμμένη σκυλίτσα: ο Στέφανος είναι ένας από εμάς. Όσο για τον άμοιρο τον Όλιβερ, η κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού ήταν πρωτοφανής. Διπλώσεις υπουργών, στελέχη της αστυνομίας ανέβηκαν στην Αράχωβα, κτηνίατροι και ιατροδικαστές εργάστηκαν πυρετωδώς, όλοι κινητοποιήθηκαν για να λάμψει η αλήθεια. Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε παρόμοια ετοιμότητα και ευαισθησία και γι' άλλους αδικοχαμένους (βλ. τα εγκλήματα στην Πύλο και στα Τέμπη).

Όσο η πολιτική και η ενασχόληση με τα κοινά γίνεται ένα χόμπι πολυτελείας για τους λίγους, όσο τα δικαιώματα και οι λαϊκές και δημοκρατικές ελευθερίες συρρικνώνονται, τόσο οι ατομικές επιλογές (ούτως ή άλλως περιορισμένες) θα κερδίζουν έδαφος. Μπορούμε να διαλέξουμε γαλάζιο ή πράσινο ληστρικό τιμολόγιο ρεύματος, μπορούμε να διαλέξουμε αν θα έχουμε σκύλο ή γάτα, όμως δεν μπορούμε να φροντίσουμε την υγεία μας όπως πρέπει. Σύμφωνα με μια πρόσφατη έκθεση της Eurostat, ένας στους έξι Έλληνες, το 16,7%, δεν κάνει τις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις λόγω φτώχειας, μακρών καταλόγων αναμονής ή απουσίας κάποιας δομής υγείας κοντά στον τόπο κατοικίας τους — άλλη μια εξευτελιστική ευρωπαϊκή πρωτιά της Ελλάδας. Όσο πιο σκληρή γίνεται η καθημερινή μας ζωή τόσο θα διευρύνεται το έδαφος για να εκφράζουμε αισθήματα αγάπης προς τα ζώα. Και άλλο τόσο η κυβέρνηση, πιστό σκυλί του πολέμου του NATO και της ΕΕ, θα παίρνει μέτρα ενάντια στην κακοποίησή τους, ενώ ταυτόχρονα θα εξακολουθεί να εφαρμόζει την πιο αντιλαϊκή έως και απάνθρωπη πολιτική για τα φτωχά και μη προνομιούχα δίποδα.

Μιλώντας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας στα τέλη Νοεμβρίου, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν είχε εκτιμήσει πως υπάρχει ευρεία συναίνεση στις τάξεις των «27» προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξήσεις στις στρατιωτικές (και όχι αμυντικές, όπως τις ονομάζουν) δαπάνες «ως ένας ουσιαστικός παράγοντας στο πλαίσιο της αξιολόγησης του υπερβολικού ελλείμματος κάποιου κράτους-μέλους». Κάτι που σημαίνει, όπως συμπλήρωσε η ίδια, πως δημιουργείται χώρος «ώστε να μειωθεί η βραχυπρόθεσμη δημοσιονομική προσαρμογή για εκείνα τα κράτη τα οποία, την ίδια στιγμή, αυξάνουν τις στρατιωτικές τους δαπάνες».

Αν και παραμένει άγνωστο –και αμφίβολο– το κατά πόσο η τελευταία σύνοδος κορυφής του 2023 θα καταλήξει στο νέο Σύμφωνο Σταθερότητας, που έτσι κι αλλιώς επιστρέφει σε ισχύ την επόμενη χρονιά μετά από τριετή αναστολή, οι δηλώσεις της προέδρου της Κομισιόν είναι αποκαλυπτικές για τις προτεραιότητες και τις επιδιώξεις των κυβερνήσεων της ΕΕ. Πολύ απλά: Τη στιγμή που συμφωνούν ότι οι δημόσιες δαπάνες για την υγεία και την παιδεία, όπως και τα πάσης φύσης κοινωνικά επιδόματα, διευρύνουν τα ελλείμματα και πρέπει να περιοριστούν, ενώ θεωρούν τις αυξήσεις στους μισθούς και τις συντάξεις αρνητικό παράγοντα που ενισχύει τον πληθωρισμό και είναι ανάγκη να τιθασευτεί, οι στρατιωτικές δαπάνες θεωρείται δεδομένο ότι θα αντιμετωπίζονται θετικά και με τη δέουσα δημοσιονομική ελαστικότητα.

Σε αυτό το φόντο, λοιπόν, είναι ορατό το σενάριο της (μερικής ή ολικής) εξαίρεσης των συγκεκριμένων δαπανών από τον υπολογισμό του χρέους και των ελλείμματος, καθώς αξιολογούνται ως σαφώς πιο σημαντικές από οποιαδήποτε άλλη που αφορά την κοινωνία και τους ανθρώπους της. Για την ακρίβεια, τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα: Προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τους εξοπλισμούς και την ενίσχυση των πολεμικών-κατασταλτικών τους μηχανών, οι κυβερνήσεις –με τη στήριξη και του συνόλου σχεδόν της κοινοβουλευτικής αντιπολίτευσης σε κάθε χώρα– θα αρχίσουν να αφαιρούν ολο και μεγαλύτερα κονδύλια από άλλους τομείς των προϋπολογισμών, που έχουν ζωτική σημασία για τους πολλούς.

Η εξέλιξη αυτή, η οποία πιθανότατα να γίνει επίσημη πολιτική της ΕΕ από το 2024, θα απελευθερώσει τις κυβερνήσεις ώστε να διαθέσουν για τον σκοπό αυτό ακόμη περισσότερα δισ., εκπληρώνοντας και την απαίτηση του ΝΑΤΟ, που θέλει τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ κάθε κράτους-μέλους του να κατευθύνεται σε στρατιωτικές δαπάνες. Είναι γεγονός, άλλωστε, ότι οι «27» έχουν ήδη αποδείξει τις προθέσεις τους τα τελευταία χρόνια και αυτό που πλέον τους απομένει είναι να διασφαλίσουν και τη θεσμική κάλυψη.

Για του λόγου το αληθές, το 2022 ήταν το όγδοο συνεχόμενο έτος αύξησης

Με την ΕΕ των εξοπλισμών ή τις ζωές των ανθρώπων;

Διλήμματα

Γιώργος Παυλόπουλος

► Στο τραπέζι των «27» σχέδιο για εξαίρεση των στρατιωτικών δαπανών από το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας

των στρατιωτικών δαπανών για την ΕΕ, με το ποσοστό να ανέρχεται στο 6% (για την Ελλάδα ήταν υπερδιπλάσιο, στο 13,3%) σε σύγκριση με το 2021. Με αυτό τον τρόπο, το συνολικό ποσό διαμορφώθηκε πέρυσι στο επίπεδο-ρεκόρ των 240 δισ. ευρώ, ενώ φέτος όλα δείχνουν ότι θα αυξηθεί περαιτέρω, ακολουθώντας και τις διεθνείς τάσεις. Πράγματι, το 2022 οι σχετικές δαπάνες αυξήθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο κατά 3,7%, για να φτάσουν στο ασύλληπτο ύψος των 2,24 τρισ. δολαρίων — πολύ περισσότερα, δηλαδή, από όσα θα απαιτούνταν για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η κλιματική κρίση, για να μην υπάρχει πλέον πουθενά έλλειψη τροφής και καθαρού νερού, αλλά και για να εξυπηρετηθεί το δημόσιο χρέος των αναπτυσσόμενων χωρών, που μόνο για το επόμενο

έτος απαιτεί κάπου 440 δισ. δολάρια. Όσο για το ΝΑΤΟ, ανακοίνωσε, επίσης αυτή την εβδομάδα, ότι αυξάνει τον προϋπολογισμό του στρατιωτικού σκέλους του κατά 12%, πάνω από τα 2 δισ. δολάρια, και του πολιτικού κατά 18% στα 438 εκατ.

Πρέπει να σημειωθεί, επίσης, ότι στις στρατιωτικές δαπάνες της ΕΕ πρέπει να προστεθούν και τα κεφάλαια τα οποία έχουν διατεθεί για τον εξοπλισμό της Ουκρανίας, που συνολικά από την αρχή του πολέμου έχουν φτάσει ή και ξεπεράσει τα 20 δισ., χωρίς να υπολογίζονται τα ακόμη περισσότερα που έχουν διατεθεί για να αποφύγει το Κίεβο τη χρεοκοπία. Μάλιστα, στο τραπέζι βρίσκεται και το σχέδιο για τη διάθεση άλλων 70 δισ. προς την Ουκρανία εντός της επόμενης τετραετίας –20 για στρατιωτική και 50 για οικονομική βοήθεια– τα οποία επίσης θα προέλθουν από περικοπές άλλων, απολύτως αναγκαίων για την κοινωνική πλειοψηφία, κονδυλίων.

Η παραπάνω εικόνα, η οποία ολοκληρώνεται με την ένταση της οικονομικής εκμετάλλευσης σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής, την απάνθρωπη πολιτική της «Ευρώ-

πης-φρούριο» απέναντι σε πρόσφυγες και μετανάστες (ρεπορτάζ σελ.23), την πολύπλευρη καταστολή και την συνολικά αντιδημοκρατική-αντιδραστική στροφή του ευρωπαϊκού καπιταλιστικού οικοδομήματος, δεν αφήνει περιθώρια για αμφιβολίες και παρανοήσεις αναφορικά με το DNA του. Πρέπει, δε, να είναι ξεκάθαρη, ειδικά στην πορεία προς τις ευρωεκλογές του ερχόμενου Ιουνίου, όπου πρακτικά θα αναμετρηθούν δύο πολιτικές.

Από τη μία, η γραμμή της παραμονής στην ΕΕ, που θα πλαισιώνεται από τα διάφορα μοντέλα διαχείρισης (μπλε, πράσινο, φαιό ή κάτι ανάμικτο), τα οποία θα αποδέχονται όλα τα παραπάνω και θα σηματοδοτούν την ολόπλευρη υποταγή στα συμφέροντα (και τους ανταγωνισμούς) του ευρωπαϊκού κεφαλαίου. Από την άλλη, η γραμμή της ρήξης, της ανατροπής και της αντικαπιταλιστικής αποδέσμευσης από την ΕΕ, χωρίς κανενός είδους αστερίσκους — αλλά με το απολύτως αναγκαίο σχέδιο για την επόμενη μέρα, στο οποίο θα βάζει τη σφραγίδα του η εργατική και διεθνιστική πολιτική. Όλα τα υπόλοιπα, θα μεταφράζονται με το γνωστό λαϊκό γνωμικό: Στρίβειν δια του αρραβώνος.

Καθαρές και στις ευρωεκλογές του Ιουνίου είναι οι δύο πολιτικές που συγκρούονται διαρκώς

Από σπόντια

*** Κάποιος τούς είπε εκεί στο Μέγαρο Μαξίμου πως «αν τους το πεις πολλές φορές, θα το πιστέψουν» * Έτσι λοιπόν, με αφορμή τον προϋπολογισμό, είχαμε «παρέλαση» υπουργών που μας εξηγούσαν πόσο καλά περνάμε * Το πήγαν όμως ένα βήμα πιο πέρα: Μας το απέδειξαν.

*** Και τα γραφήματά τους είχαν και τα στοιχεία τους και όλα τα απαραίτητα * Έτσι, αν εσύ επιμένεις ότι ο μισθός δεν σου φτάνει, τα λογιστικά και τα οικονομικά σε διαψεύδουν, ε, τι μπορείς να κάνεις; * Με την επιστήμη να τα βάλεις; * Φαίνεται μέχρι και αυτή «ψηφίζει Μητσοτάκη».

*** Τώρα, το πώς γίνεται όταν εφαρμόζεται μια αντιλαϊκή πολιτική όλες οι επιστήμες να είναι μαζί της, είναι μαγικό * Το έχουμε δει πολλές φορές, ιδίως όταν πρόκειται να φέρουν κανένα ασφαλιστικό νομοσχέδιο * Επ' ουδενί δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να επιβιώσουν τα ταμεία από το να μειωθούν οι συντάξεις και να αυξηθούν τα όρια ηλικίας.

*** Σιγά σιγά προσπαθεί να το φέρει ο Πιερρακάκης με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια * Αρχικά είχαμε κάτι δημοσιεύματα στον Τύπο * Ύστερα εμφανίστηκαν κάτι έρευνες κοινής γνώμης που τα θέλουν * Στη συνέχεια, ο υπουργός Παιδείας άλλαξε ορολογία και μιλά για «ελεύθερα πανεπιστήμια».

*** Δεν λέμε, καλή προσπάθεια, καθότι οι πρώην ΠΑΣΟΚοι εκσυγχρονιστές είναι εφευρετικοί και πονηροί * Όμως δεν θα την γλιτώσει ούτε αυτός στο τέλος.

*** Το παλέψανε αρκετά για να... διαφοροποιηθούν στη συζήτηση του προϋπολογισμού ο ΣΥΡΙΖΑ και η Νέα Αριστερά * Και στο ύψος και στην ουσία * Δύσκολο εγχείρημα όμως και πολύ λογικά απέτυχε * Βλέπετε, ό,τι και να κάνουν, πριν ένα-δύο χρόνια είχαν ψηφίσει ομόφωνα το προεκλογικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ για την οικονομία * Και σε αυτό έχουν μείνει.

*** Είναι και αυτός ο «ευρωπαϊκός προσανατολισμός» βλέπετε * Ποτέ δεν άφηνε πολλά περιθώρια για διαφωνίες * Είτε κανείς θέλει να δηλώσει «αριστερός» είτε όχι * Για να μην πούμε πως για τους «αριστερούς» είναι χειρότερα τα πράγματα * Καθότι με πολιτικές εντός πλαισίου ΕΕ εκτίθεσαι περισσότερο.

Συνέδριο ΜέΡΑ25

Γιώργος Κρεασίδης

Σε αναζήτηση βηματισμού χωρίς «ρήξη» και ανατροπή

► Ψάχνει τις αιτίες της ήττας με επανεξέταση φυσιογνωμίας-συμμαχιών

Με την ολοκλήρωση του 2^{ου} διαβουλευτικού συνεδρίου του ΜέΡΑ25 επιχειρεί να κλείσει τον κύκλο της αποτίμησης της αποτυχίας του να ξαναμπει στη βουλή και να προχωρήσει προς τις ευρωεκλογές. Στην εισηγητική ομιλία του ο γραμματέας του κόμματος Γιάννης Βαρουφάκης έδωσε μεγάλο βάρος στην εκλογική ήττα, η επίδραση της οποίας είναι φανερή στην δημόσια παρουσία του ΜέΡΑ25. Καθόλου τυχαία έκανε ειδική αναφορά στην απογοήτευση και την αποστασιοποίηση, την οποία απέδωσε σε υπαρκτά αναζητήσιμες της Αριστεράς που αντικαθιστούν την αναγκαία συζήτηση για τα κοινωνικά προβλήματα.

Σε τόνους ανάλογους με την σχετική συζήτηση αμέσως μετά τις βουλευτικές εκλογές, ο Βαρουφάκης στην ομιλία του χρεώνει σε τέσσερις βασικές αιτίες την εκλογική ήττα. Πρώτα από όλα στην παροχολογία, έστω και με ψίχουλα, της ΝΔ που ανταποκρίθηκε στις χαμηλές προσδοκίες μιας κοινωνίας που αρκείται στα λίγα, δεύτερο στην αξιοποίηση της οικονομικής συγκυρίας του πληθωρισμού, τρίτο στην άγνοια αντιπολίτευση ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, την

οποία χαρακτήρισε «αντιπολίτευση των ηττημένων» που στην πράξη δεν δημιουργεί προβλήματα στη ΝΔ, αν και προεκλογικά ήταν οι αποδέκτες της πολιτικής του πρότασης. Και τέλος, σε μια προσπάθεια αυτοκριτικής, ο Γ. Βαρουφάκης στάθηκε στο προεκλογικό σύνθημα της «ρήξης», το οποίο χαρακτήρισε εκτός τόπου και χρόνου, καθώς η εξουθενωμένη κοινωνία, σύμφωνα με τον ίδιο, δεν άντεχε κάτι τέτοιο. Η «σωστή και χρήσιμη ανάλυσή μας», οι καλά δουλεμένες πολιτικές μας», όπως ανέφερε μεταξύ άλλων χαρακτηριστικά, δεν ήταν αρκετά για να ψηφιστεί το ΜέΡΑ25 και να μπει στη βουλή.

Δεν πέρασε απαρατήρητο ότι η συνεργασία με τη ΔΑΕ και το σχήμα «ΜέΡΑ25-Συμμαχία για τη Ρήξη» δεν υπήρχαν στην ομιλία Γ. Βαρουφάκη, ενώ σε συνέντευξή του στην Εποχή, ο συντονιστής της ΚΕ Κ. Ντάσκας είπε με νόημα πως «η συνεργασία αυτή τεχνικά έχει λήξει», παραπέμποντας στη συμπίεση στο κίνημα.

Το κρίσιμο πρόβλημα όμως για το ΜέΡΑ25 παραμένουν οι θέσεις, το πρόγραμμα και η φυσιογνωμία του. Ενώ στη συζήτηση του συνεδρίου περνάει έντονα το μήνυμα ότι η κοινωνία δεν ήταν έτοιμη να υποδεχτεί ριζοσπαστικές θέσεις, την ίδια στιγμή επαναλαμβάνονται θέσεις

όπως αυτή του Γ. Βαρουφάκη ότι «είμαστε το μόνο κόμμα με κατανόηση της νέας μορφής κεφαλαίου που υποσκάπτει ακόμα και τον ίδιο τον καπιταλισμό - το αλγοριθμικό κεφάλαιο, την τεχνητή νοημοσύνη που ζει στο υπολογιστικό νέφος». Πέρα από το ύψος και την αυταρέσκεια, δεν δίνει καθαρές απαντήσεις για αυτό που έχει απέναντι ο κόσμος της εργασίας, αν είναι το κεφάλαιο ή κάποια ακραία και παρασιτική μερίδα του. Αν στηρίζεται στην εκμετάλλευση της εργασίας ή οι διαχωριστικές γραμμές βρίσκονται αλλού και η ανατροπή δεν είναι εργατική υπόθεση. Αν η διέξοδος βρίσκεται σε μια «προοδευτική κυβέρνηση» και με ποιους. Αντίστοιχα δεν υπάρχει μια σαφής τοποθέτηση για την ΕΕ και πώς συνδυάζεται η άποψη ότι είναι «καρτέλ μεγάλων επιχειρήσεων» που «δεν μεταρρυθμίζεται» με τον ευρωπαϊσμό και την άρνηση της αποδέσμευσης από αυτή.

Θερμή ήταν η παρέμβαση του Δ. Στρατούλη της ΔΑΕ για ενδεχόμενη συνεργασία στις ευρωεκλογές, παρά τις αποκλίσεις ειδικά από τον φιλοευρωπαϊσμό του ΜέΡΑ25, δίνοντας την αίσθηση του δορυφορικού σχήματος. Στο συνέδριο έκαναν παρεμβάσεις και το Ξεκίνημα, η Αναμέτρηση και η ΔΕΑ.

ΑΠΕΙΛΗ «ΒΕΤΟ»

«Ποντίκι που βρυχάται» ο Κ. Μητσοτάκης στην ΕΕ

Τις αντιφάσεις της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής αντανάκλα η επαμφοτερίζουσα στάση της κυβέρνησης στη Σύνοδο ΕΕ - Δυτικών Βαλκανίων που ολοκληρώθηκε χθες. Από τη μια δείχνει πλήρη συμμόρφωση στις κεντρικές αποφάσεις της ΕΕ, που στηρίζουν και οι ΗΠΑ, όπως την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την εμπόλεμη Ουκρανία. Από την άλλη, δεν εγκαταλείπει τη φιλοδοξία να παίξει ρόλο «τροχονόμου» των Βαλκανίων, στο πλαίσιο και της εξυπηρέτησης των συμφερόντων της ελληνικής άρχουσας τάξης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ελληνική

κυβέρνηση αξιοποιεί -και για εσωκομματική κατανάλωση- την απειλή για μπλόκο στις διαπραγματεύσεις της Αλβανίας για την ένταξη της στην ΕΕ, με αφορμή την υπόθεση Μπελέρι και στην πράξη επιλέγει να προχωρήσει -σε αυτή τη φάση- η διαδικασία. Αυτό άλλωστε φάνηκε και από τη στάση του Κ. Μητσοτάκη που, προσερχόμενος στη Σύνοδο Κορυφής, δεν αναφέρθηκε στο θέμα της Αλβανίας, αλλά τάχθηκε μόνο υπέρ της ένταξης της Ουκρανίας. Η Γερμανία άλλωστε έκανε σαφές μέσω των δηλώσεων του Όλαφ Σολτς ότι θεωρεί το ζήτημα διμερή διαφορά Αθήνας-Τιράνων και στη-

ρίζει αναφανδόν την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία, ενώ έβαλε θέμα παράκαμψης της δυνατότητας βέτο, «απειλώνοντας» με τη μέθοδο της λήψης αποφάσεων με τη διαδικασία της ειδικής πλειοψηφίας.

Σε αυτό το πλαίσιο προωθείται από τη Γερμανία η αντιδραστική διαδικασία αναθεώρησης των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με επίκεντρο την κατάργηση της ομοφωνίας και του δικαιώματος βέτο στις αποφάσεις. Αυτή η μεθόδευση επιδιώκει την ανατροπή των ισορροπιών στην ΕΕ σε βάρος των μικρών χωρών.

Με τις 158 ψήφους της κυβερνητικής πλειοψηφίας αναμένεται να εγκριθεί την Κυριακή στη Βουλή ο Προϋπολογισμός του 2024, προδιαγράφοντας μία ακόμη χρονιά που η κυβέρνηση Μητσοτάκη θα ληλατήσει με φοροεπιδρομή το λαϊκό εισόδημα, προσφέροντας ταυτόχρονα τη μερίδα του λέοντος από το Ταμείο Ανάπτυξης στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους.

Η πέμπτη συνεχής χρονιά σκληρής νεοφιλελεύθερης πολιτικής συνοδεύεται με το απαραίτητο αφήγημα περί ανάπτυξης. Η κυβέρνηση πανηγυρίζει για την επενδυτική βαθμίδα και για τις «νέες επενδύσεις» που κατά 63% δεν σχετίζονται με μόνιμες ή παραγωγικές υποδομές αλλά αφορούν αγορές ακινήτων, ΜΜΕ, κατασκευές, διασκέδαση ψυχαγωγία. Προσπερνά παράλληλα την έκρηξη του ιδιωτικού χρέους, ενώ «μαγειρεύει» τα οικονομικά δεδομένα προκειμένου να βαφτίσει την οικονομική πολιτική της... «κοινωνική».

Πιο συγκεκριμένα: Η κυβέρνηση επιμένει να μιλά για πολιτική «μείωσης φόρων». Όμως αυτό αφορά αποκλειστικά το μεγάλο κεφάλαιο. Αντιθέτως, για μία ακόμη χρονιά οι έμμεσοι φόροι «τραβούν το άρμα» των δημοσίων εσόδων, αφού θα είναι αυξημένοι κατά 1,5 δισ. με το ΥΠΟΙΚ να προϋπολογίζει εισπράξεις ΦΠΑ αυξημένες κατά 41%. Το συνολικό ύψος των επιπλέον φόρων αναμένεται να φτάσει τα 6,2 δισ.

Η κυβέρνηση επιμένει να επιμένει ότι μειώνει την ανεργία από 11,2% σε 10,6%. Αυτά, ενώ κυριαρχούν ολοένα και περισσότερο οι ελαστικές σχέσεις απασχόλησης και τα ωράρια έχουν «γίνει λάστιχο», ξεπερνώντας και τις 13 ώρες ημερησίως. Την ίδια ώρα

Προϋπολογισμός 2024

Γεράσιμος Λιβισάκος

Ανάπτυξη για λίγους, μεγαλύτερη λιτότητα για τον λαό

► Πέμπτη συνεχόμενη χρονιά σκληρής νεοφιλελεύθερης πολιτικής

καταγράφεται ρεκόρ στη διαφορά του αριθμού των ανέργων μεταξύ ΟΑΕΔ και ΕΛΣΤΑΤ. Ο ΟΑΕΔ προσμετρά 1.030.000 και η ΕΛΣΤΑΤ 508.000 ανέργους. Αυτά, ενώ από το 2009-2010 και μετά έχει υπολογιστεί πως «χάθηκαν» πάνω από 1.000.000 θέσεις εργασίας.

Η κυβέρνηση δηλώνει πως πέτυχε «αύξηση των μισθών χωρίς να θίγεται η ανταγωνιστικότητα». Παραθέτει, μάλιστα, το στοιχείο της αύξησης κατά 7,6% του συνόλου των αμοιβών εξαρτημένης εργασίας το δεύτερο τρίμηνο του 2023 έναντι του αντίστοιχου το 2022. Στην πραγματικότητα, το σύνολο των αυξήσεων που δίνονται το 2023 είναι 4,87%, την ίδια στιγμή που τα στοιχεία της κυβέρνησης δείχνουν αύξηση τιμών καταναλωτή 4,1% (δείκτης που συνεχώς διαφεύδεται προς το χειρότερο). Πράγμα που σημαίνει ότι οι μισθοί παραμένουν παγωμένοι, δίχως να συνυπολογίσει κανείς τις απώλειες των μνημονιακών χρόνων. Το 2022 η πραγματική μείωση των αμοιβών υπολογίστηκε στο 7,4%. Όσον αφορά τις συντάξεις, η αύξηση που δίνεται υπολείπεται του πληθωρισμού, αφού είναι μόλις 3% και αφορά μόνο το 30% των συνταξιούχων, περίπου 750.000. Επίσης, συνεχίζεται το χαράτσι της εισφοράς

Το ψεύτικο αφήγημα για ανάπτυξη, φόρους, μισθούς, ανεργία και κοινωνικές δαπάνες

αλληλεγγύης, που θα ανέλθει το 2024 στα 555 εκατομμύρια ευρώ.

Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι θα υπάρξει ρυθμός ανάπτυξης 2,9% το 2024: Το νούμερο αυτό διατηρεί την Ελλάδα στις τελευταίες θέσεις της ευρωζώνης, όμως το κυριότερο είναι πως δεν σημαίνει τίποτε για τις ανάγκες της μεγάλης πλειοψηφίας. Αφού πρακτικά στον προϋπολογισμό παραμένουν «παγωμένα» τα κονδύλια για κομβικούς τομείς όπως η Υγεία και η Παι-

δεία. Σε αμφότερους τους δύο χώρους, μάλιστα, έχει ήδη ξεκινήσει ένα σκληρό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Στις δαπάνες του προϋπολογισμού για την Υγεία καταγράφεται αύξηση κονδυλίου της τάξης των 250 εκ. ευρώ, όμως αυτό αφορά αποκλειστικά πληρωμές προμηθειών. Αντίστοιχη εικόνα και στην Παιδεία, όπου σύμφωνα με στοιχεία που κατατέθηκαν στη Βουλή, τα τελευταία 11 χρόνια οι δαπάνες έχουν μειωθεί κατά 1,8 δισ. ευρώ.

ΣΥΡΙΖΑ

Δίνει «λευκή επιταγή» για στρατιωτικές δαπάνες

Ο Στέφανος Κασσελάκης επιβεβαίωσε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα ψηφίσει υπέρ των υπέρογκων αμυντικών δαπανών του προϋπολογισμού. Όπως σημείωσε στη Βουλή η γραμματέας της ΚΟ του κόμματος Θεοδώρα Τζάκρη, κατά την τοποθέτησή της: «Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και σαν κυβέρνηση και σαν αντιπολίτευση παραμένει το μόνο κυβερνητικό κόμμα το οποίο έπραξε και πράττει υπέρ του εθνικού συμφέροντος». Σύμφωνα με το προσχέδιο του προϋπολογισμού που έχει κατατεθεί στη Βουλή, οι προβλέψεις δαπανών για το υπουργείο Εθνικής Άμυνας ξεπερνούν τα 6 δισ. ευρώ, εκ των οποί-

ων τα 2,5 δισ. αφορούν υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων. Με αυτό τον τρόπο η νέα ηγεσία της Κουμουνδούρου δείχνει τη συμμόρφωση της στις αιτιάσεις της ΝΔ που χαρακτήριζε τον ΣΥΡΙΖΑ «εθνική εξαίρεση», επειδή δεν είχε ψηφίσει το σύνολο των αμυντικών δαπανών του προηγούμενου προϋπολογισμού. Ταυτόχρονα, δίνει διαπιστευτήρια στο «κάλεσμα του ΝΑΤΟ» που ανακοίνωσε την Τρίτη ότι αυξάνει τον προϋπολογισμό του 2024 για τις στρατιωτικές δαπάνες κατά 12%, και για τις μη στρατιωτικές δαπάνες κατά 18,2%. Αυτή η στάση δείχνει και τα όρια της κριτικής του ΣΥΡΙΖΑ

στο σχέδιο νόμου για τον Κρατικό Προϋπολογισμό, που δεν αμφισβητεί τους στόχους δημοσιονομικής πειθαρχίας του Συμφώνου Σταθερότητας, αλλά κυρίως περιορίζεται σε αιτιάσεις για ανακατανομή των πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης υπέρ της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και σε «κονδύλια ενίσχυσης εξαγωγικών κλάδων, όπως οι ιχθυοκαλλιέργειες και τα συσκευασμένα τρόφιμα». Ο αρχηγός του ΣΥΡΙΖΑ στην τηλεοπτική συνέντευξη που παραχώρησε στην Αναστασία Γιάμαλη και στο Kontra24 την Πέμπτη, τόνισε ότι «εμείς θέλουμε κοινωνική ειρήνη» δείχνοντας την επιθυμία του να παίξει ρόλο πυροσβέστη των λαϊκών-εργατικών αντιδράσεων.

Οι γιατροί «πληρώνονται» με εμπειρία!

Γιατί ένας μάντζερ νοσοκομείου πρέπει να πληρώνεται πολλαπλάσια από έναν γιατρό; Σύμφωνα με τη Νίκη Κεραμέως γιατί... «όσο καλύτερος ένας μάντζερ τόσο καλύτερη η υπηρεσία για το νοσοκομείο!» Σύμφωνα με τις εξωφρενικές και προκλητικές δηλώσεις της υπουργού Εσωτερικών, για τους γιατρούς προφανώς δεν ισχύει το ίδιο, γιατί αυτοί αποκομίζουν μια «μοναδική εμπειρία από το ελληνικό δημόσιο!» «Εμπειριών συλλέκτες» και παιδιά ενός κατώτερου θεού οι γιατροί, λοιπόν, που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της δημόσιας υγείας σε σχέση με τους διορισμένους διοικητές. Όπως φάνηκε, άλλωστε, περίτρανα και στην περίπτωση της λογοκρισίας στο ΚΕΘΕΑ, οι μάντζερ αυτοί έχουν ως κύριο καθήκον την προστασία της κυβερνητικής πολιτικής και όχι των ασθενών.

Σχόλια στο ημίφως

► Σκάσε και περπάτα

Αν ήταν να δοθούν βραβεία κυβερνητικού κυνισμού, η υφυπουργός Παιδείας Δόμνα Μιχαηλίδου θα διεκδικούσε μία από τις πρώτες θέσεις. Μιλώντας στη Βουλή για τις συγχωνεύσεις σχολείων της Θεσσαλονίκης και τα χιλιόμετρα που θα πρέπει να διανύουν καθημερινά οι μαθητές, ισχυρίστηκε ότι «το περπάτημα κάνει καλό» και μάλιστα επικαλέστηκε σχετική σύσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας! Μόνο που ξέχασε να διευκρινίσει το είδος αυτής της «φυσικής άσκησης», στην καρδιά της πόλης, μες στα καυσαέρια, σε περιοχή με πυκνή κυκλοφορία και με φορτίο πολλών κιλών στη ράχη των μαθητών. Για εκατοντάδες μαθητές, το κλασικό «σκάσε και κούμπα» μεταφράζεται σε «σκάσε και περπάτα».

► Κέρδη μαμούθ για τα καρτέλ πετρελαίου

Ζαλίζουν τα υπερκέρδη του καρτέλ του «μαύρου χρυσού» στην Ελλάδα εν μέσω πολέμων και κυρώσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε το IOBE, οι μόλις 12 εταιρείες-επιχειρηματικοί όμιλοι που ελέγχουν το εμπόριο πετρελαιοειδών στην Ελλάδα, είχαν το 2022 πωλήσεις που έφτασαν τα 17,8 δισ. ευρώ, με αύξηση 70% σε μια χρονιά και κέρδη που ξεπέρασαν τα 528 εκατομμύρια. Η αύξηση που είναι υπερδιπλάσια σε σύγκριση με το 2020, οφείλεται στην ενίσχυση του όγκου πωλήσεων, στην κερδοσκοπία και στην κατακόρυφη άνοδο των διεθνών τιμών πετρελαίου. Η κυβέρνηση, φυσικά, αντί να

βάλει στο στόχαστρο τα υπερκέρδη, έχει στήσει στο φορολογικό απόσπασμα τους αυτοαπασχολούμενους. Μόλις 95,9 εκ. ευρώ μεικτά, σταγόνα στον ωκεανό του κέρδους ήταν οι μισθοί που κατέβαλαν τα καρτέλ στο προσωπικό τους.

► Οργή για τη 19χρονη που σκότωσε αστυνομικός!

Οδύνη και θυμό προκαλεί η ανθρωποκτονία της 19χρονης Αϊσέ στην Ξάνθη από περιπολικό της αστυνομίας. Ο αστυνομικός που παρέσυρε και σκότωσε την άτυχη κοπέλα με το υπηρεσιακό του όχημα στην Ξάνθη κατηγορείται για ανθρωποκτονία από αμέλεια και παραμένει

υπό κράτηση. Ο 34χρονος αστυνομός –με την ανοχή συναδέλφων του– αρχικά είχε προσπαθήσει να παραπλανήσει, παριστάνοντας τον αυτόπτη μάρτυρα του μοιραίου τροχαίου, ωστόσο τελικά ομολόγησε ότι ήταν ο δράστης. Ξεχείλιζε η οργή στη μεγάλη κινητοποίηση που πραγματοποιήθηκε το μεσημέρι της Τετάρτης στην Ξάνθη. Οι διαδηλωτές πραγματοποίησαν πορεία προς την αστυνομική διεύθυνση, φωνάζοντας συνθήματα, ζητώντας να ριχτεί άπλετο φως στην υπόθεση και να αποδοθεί δικαιοσύνη.

► Ύμνοι Μυτιληναίου υπέρ Μητσοτάκη

Έχουμε τον καλύτερο ίσως ηγέτη ευρωπαϊκής χώρας! Τάδε έφη στο

Forum του Οικονομικού Ταχυδρόμου ο επικεφαλής του Ομίλου Mytilineos Energy & Metals, Ευάγγελος Μυτιληναίος. Πριν από λίγους μήνες, ο επιχειρηματίας εξέταζε το ενδεχόμενο αλλαγής της έδρας της εταιρείας. Ωστόσο φαίνεται ότι τα κέρδη ρεκόρ που αποκόμισε από το χρηματιστήριο της ενέργειας και τις «μυθικών διαστάσεων» αναθέσεις δημοσίων έργων, όπως το «flinger» στη Θεσσαλονίκη, τού άλλαξαν γνώμη. Τον Οκτώβριο ο όμιλος Mytilineos ανακοίνωσε άλμα κατά 48% στα καθαρά κέρδη 9μηνου και τζίρο άνω των 4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Έτσι, ο επιχειρηματίας που ήταν έτοιμος να προχωρήσει σε υποστολή σημαίας ανανέωσε τους όρκους αγάπης για την Ελλάδα και τον Κ. Μητσοτάκη.

Νίκος Κατσουλάκος*

Η ναυτική εκπαίδευση στο στόχαστρο

Και ο τομέας της ναυτικής εκπαίδευσης μπαίνει στο κάδρο των σαρωτικών μεταρρυθμίσεων της κυβέρνησης. Διαβιβάστηκε στους σπουδαστές και καθηγητές των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) η «Στρατηγική Διαμόρφωσης Νέου Θεσμικού Πλαισίου Ναυτικής Εκπαίδευσης». Οι προτάσεις διαμορφώθηκαν από το Ίδρυμα Ευγενίδου, έναν ιδιωτικό φορέα, σύμβουλο της πολιτείας στη ναυτική εκπαίδευση.

Κεντρικό στοιχείο των προτάσεων είναι η ένταξη των αξιωματικών Γ' και Β' τάξης του Εμπορικού Ναυτικού στο επίπεδο επαγγελματικών προσόντων 5 (Μεταλλευτική Εκπαίδευση/ ΙΕΚ). Αυτό βασίζεται σε αυθαίρετες και προσβλητικές για τους ναυτικούς διαπιστώσεις. Από την άλλη, οι αξιωματικοί Α' τάξης προτείνεται να

Ζητώ τον λόγο

έχουν επαγγελματικά προσόντα επιπέδου 6 (ΑΕΙ). Και πώς θα γίνει αυτό, όταν αποφοιτώντας από τις ΑΕΝ εντάσσονται στο επίπεδο 5; Κατόπιν θαλάσσιας εμπειρίας και μετεκπαίδευσης. Πρόκειται για απόπειρα αποσύνδεσης των ακαδημαϊκών από τα επαγγελματικά προσόντα. Ειδικά, αφού προτείνεται ότι «για την απόκτηση του διπλώματος πλοίαρχου ή μηχανικού απαιτείται πιστοποίηση από ανεξάρτητο όργανο του υπουργείου Ναυτιλίας».

Οι ιδιοκτήτες του περίφημου «πρώτου στόλου του κόσμου» συστηματικά αντιτάσσονται στην αναβάθμιση των ΑΕΝ. Χρειάζονται κόσμο στα πλοία, ιδανικά χαμηλών απαιτήσεων και προσδοκιών... Όταν ακόμη και οι εκκλησιαστικές ακαδημίες έγιναν πανεπιστήμια, όταν οι τριετείς σχολές υπαξιωματικών του στρατού εντάσσονται στο επίπεδο 6, οι σπουδαστές των ΑΕΝ έμειναν παιδιά ενός κατώτερου θεού. Τρία χρόνια με πάνω από 50 μαθήματα και ένας χρόνος αξιολογούμενης θαλάσσιας υπηρεσίας οδηγούν σε αδιαβάθμητα πτυχία και, προσεχώς, σε μεταλλευτική κατάρτιση! Η κοινότητα της ναυτικής εκπαίδευσης αντιστέκει στην τόσο επιθετική υποβάθμιση, συνεχίζοντας να διεκδικεί και όσα χρόνια της στερούν: προσλήψεις μόνιμου προσω-

πικού –σήμερα καλύπτεται μόλις το 41% των αναγκών– και σύγχρονες υποδομές. Τα εκπαιδευτικά συμβούλια των ΑΕΝ εκδίδουν αρνητικές αποφάσεις απέναντι στην πρόταση του Ιδρύματος Ευγενίδου. Οι σπουδαστές κάνουν μαζικές συνελεύσεις και κινητοποιούνται. Στις 6 Δεκέμβρη, την ώρα που λέγονταν όμορφα λόγια στις εκδηλώσεις για το ναυτικό στο λιμάνι του Πειραιά, λίγα μέτρα μακριά, οι σπουδαστές έκαναν την πρώτη τους δυναμική παράσταση διαμαρτυρίας στο υπουργείο. Τον δρόμο του αγώνα δείχνει το σύνθημά τους: «Είμαστε σπουδαστές, είμαστε ναυτεργάτες και στο υπουργείο δεν κάνουμε τις πλάτες».

*Αναπληρωτής καθηγητής στην Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Ασπρουύργου

ΠΣΟ ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Νίκος Σακαλής

Αντικαπιταλιστική ενότητα ενάντια σε κυβέρνηση, κεφάλαιο και ΕΕ

► Κάλεσμα παρέμβασης και στις ευρωεκλογές, με γραμμή απειθαρχίας, ρήξης και αποδέσμευσης από την ΕΕ

Την περασμένη Κυριακή, 10 Δεκεμβρίου, συνεδρίασε το Πανελλαδικό Συντονιστικό Όργανο (ΠΣΟ) της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Στη συζήτηση και τη διαδικασία κυριάρχησε τόσο η αποτίμηση όλων των εκλογικών μαχών που έδωσε η αντικαπιταλιστική Αριστερά, όσο και ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων που έχουμε να δώσουμε το επόμενο διάστημα. Ήταν η πρώτη συνεδρίαση στη νέα φάση του ΠΣΟ, η οποία και έθεσε τους βασικούς πολιτικούς άξονες με τους οποίους η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα συσπειρώσει δυνάμεις σε ανατρεπτική αντικαπιταλιστική κατεύθυνση.

Ένα βασικό ζήτημα που απασχόλησε τη συζήτηση είναι η απόσταση που χαρακτηρίζει τα αποτελέσματα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις βουλευτικές εκλογές, με αυτά των τοπικών εκλογών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο κείμενο της απόφασης: «Οι λόγοι για αυτή την προφανή απόσταση και τη διεύρυνσή της είναι η κρίση της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, οι σοβαρές στρατηγικές προγραμματικές και πολιτικές ανεπάρκειές της, η αδύναμη γείωσή της στην εργατική τάξη, οι σημαντικές διαφωνίες μεταξύ των δυνάμεων και οι διαφορετικές προσεγγίσεις για τις σχέσεις με τον ρεφορμισμό, οι διαφορετικές γραμμές στο εργατικό κίνημα κι ευρύτερα στα άλλα μέτωπα πάλης και βέβαια η απουσία ενός ισχυρού, μαζικού και πολιτικά επικίνδυνου εργατικού κινήματος».

Με βάση τη συνολική συζήτηση, τεκμηριώνεται ότι απαιτείται μια τομή στο αντικαπιταλιστικό μέτωπο, στην οποία θα κριθεί η συμβολή και το μέλλον της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Ως βασικός πολιτικός στόχος της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για το επόμενο διάστημα τίθεται η συμβολή της στην «πάλη για την ανατροπή της επίθεσης κυβέρνησης-κεφαλαίου-ΕΕ, στη βάση του αντικαπιταλιστικού της προγράμματος, όπως αυτό διαμορφώνεται στις σημερινές συνθήκες, και η συγκρότηση ενός μαζικού αντικαπιταλιστικού πολιτικού ρεύματος στην κοινωνία», εκτιμώντας πως «σήμερα υπάρχουν διευρυμένες δυνατότητες για μια τέτοια πορεία».

Οι διευρυμένες αυτές δυνατότητες προκύπτουν από την αντικειμενική σημασία και δύναμη που έχει η προβολή και η πάλη για το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα σε μια εποχή που όλα τα μεγάλα λαϊκά προβλήματα δένονται άρρηκτα με τα θεμελιακά χαρακτηριστικά του καπιταλισμού (χρηματιστήρια-απελευθέρωση των αγορών, όξυνση των ανταγωνισμών/πόλεμος κ.λπ.), από τη δυνατότητα «οι διεργασίες και τα μικρά και ασταθή βήματα που έγιναν στην περίοδο των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών για τη συνεργασία των δυνάμεων της ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς να συνεχιστούν, να βαθύνουν πολιτικά, να σταθεροποιηθούν σε μια πιο μόνιμη πολιτική συνεργασία, να οργανωθούν σε ανώτερο επίπεδο». Δυνατότητες δημιουργούνται και από την κρίση του ΣΥΡΙΖΑ, που «οδηγεί χιλιάδες αγωνι-

στές σε αναζήτηση, σε επανεκτίμηση μιας ολόκληρης πορείας, σε ανοιχτά ερωτήματα, σε μια πορεία που μπορεί να κερδηθούν από μια άλλη πραγματικά αριστερή λογική που βλέπει έξω από τα όρια του σημερινού συστήματος».

Ειδικά όσον αφορά την κατάσταση που δημιουργείται με τη συνεχή διαδικασία φυγής κόσμου από τον ΣΥΡΙΖΑ, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ εκτιμά ότι όλη η συζήτηση με αυτό το δυναμικό διαπερνάται από ένα βασικό πολιτικό δίλημμα για την Αριστερά: Είτε πλήρη ανεξαρτησία από το αστικό πολιτικό σύστημα, με αδιάκοπη πάλη ενάντια στην κυβέρνηση της ΝΔ για την ανατροπή της είτε άμεση ή έμμεση στήριξη των «δημοκρατικών δυνάμεων». Είτε πρόταση πλατιάς αντικαπιταλιστικής ενότητας είτε απόπειρες για τη δημιουργία ενός νέου ΣΥΡΙΖΑ, αναπαλαίωσης της κυβερνητικής-διαχειριστικής Αριστεράς, με τμήματα του μηχανισμού του ΣΥΡΙΖΑ, του ΜΕΡΑ25 που συμμαχεί με τη ΛΑΕ κ.λπ.

Το δυναμικό που αναζητά άλλες επιλογές μπορεί να έρθει σε διάδραση με την αντικαπιταλιστική Αριστερά, αλλά με την προϋπόθεση ότι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και η αντικαπιταλιστική Αριστερά «διαμορφώνουν και στηρίζουν ένα πρόγραμμα στόχων πάλης που να ανταποκρίνεται στις λαϊκές ανάγκες, ενάντια στην κυρίαρχη πολιτική και τη συναίνεση, σε σύγκρουση με τη δήθεν «αντιδεξιά» πολιτική των «δημοκρατικών δυνάμεων», με ανεξάρτητη συσπείρωση, τόσο από το ΚΚΕ όσο και το σοσιαλδημοκρατικό σχέδιο ΜΕΡΑ25-ΛΑΕ, με πλατιά ενότητα πάνω σε αυτήν τη βάση. Οι πολιτικές δυνάμεις και ρεύματα που πήραν μέρος στο εγχείρημα της ανατρεπτικής συμμαχίας στον δήμο της Αθήνας και άλλα αντίστοιχα μπορούν να συμβάλουν σε έναν τέτοιο δρόμο».

Τέλος, η απόφαση εντάσσει σε αυτή την πορεία και την επερχόμενη μάχη των ευρωεκλογών, για την οποία το ΠΣΟ πρέπει να διαμορφώνει περιεχόμενο και γραμμή παρέμβασης, πρόταση απεύθυνσης και συστράτευσης. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα παρέμβει στις ευρωεκλογές και θα αναλάβει πρωτοβουλίες πάνω στη γραμμή της «απειθαρχίας-ρήξης-αποδέσμευσης από την ΕΕ» προς τις δυνάμεις της κοινωνικής και πολιτικής ριζοσπαστικής/αντικαπιταλιστικής Αριστεράς για από κοινού παρέμβαση στις ευρωεκλογές, εκτιμώντας ότι «το μπλοκ ΜΕΡΑ25-ΛΑΕ και το ΚΚΕ δεν μπορούν να συμβάλουν σε μια ευρύτερη εκλογική συνεργασία για κοινή παρέμβαση στις ευρωεκλογές, καθώς κινούνται στρατηγικά σε αντίθετη κατεύθυνση». Το μεν ΜΕΡΑ25 γιατί έχει ρητά φιλο-ΕΕ στάση, το δε ΚΚΕ γιατί παρά την αντίθεση στην ΕΕ παραπέμπει τη ρήξη στη «λαϊκή εξουσία» και μένει στον αγώνα κατά των συνεπειών.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, βεβαίως, θα παρέμβει και σε όλες τις κρίσιμες κοινωνικές αναμετρήσεις που αφορούν τους εργαζόμενους και τη νεολαία. Πρώτη είναι η μάχη ενάντια στις αντιδραστικές αναδιαρθρώσεις της κυβέρνησης, που ξεκινά από την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και το χτύπημα της δημόσιας και δωρεάν παιδείας και περνά στις αναδιαρθρώσεις στην εργασία και το τσάκισμα του λαϊκού εισοδήματος. Την οργάνωση του αντιπολεμικού κινήματος και της πάλης ενάντια στο ΝΑΤΟ, τους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς και της σφαγής που συντελείται στη Γάζα. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ το επόμενο διάστημα θα βρεθεί σε κάθε μάχη, μικρή και μεγάλη, που δίνει ο λαός μας, ενάντια στην αντιλαϊκή πολιτική, ενάντια στο πολιτικό σύστημα, την κυβέρνηση και την ΕΕ που την προωθούν. Για να ανασάνουν οι εργαζόμενοι και να χάσει το κεφάλαιο!

Η Απόφαση του ΠΣΟ θα δημοσιευθεί άμεσα και με βάση αυτή θα γίνει κύκλος συνεδριάσεων των Τοπικών Επιτροπών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε όλη την Ελλάδα, εκδηλώσεις και παρεμβάσεις.

Μέσα στους εργατικούς-λαϊκούς αγώνες, με ανατρεπτική γραμμή και αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα

COP28: Σύνοδος εταιρειών πετρελαίου και λόμπι ενέργειας

Ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο σημείο συγκέντρωσης πλούτου μετά το Νταβός. Δεκάδες δισεκατομμυριούχοι, πολλοί εκ των οποίων έβγαλαν ρυπογόνα κέρδη, πήγαν με ενεργοβόρα ιδιωτικά τζετ. Ο λόγος για την COP28, τη φετινή Σύνοδο του ΟΗΕ για το κλίμα, που έγινε στο Ντουμπάι, με πρόεδρο τον σουλτάνο Αχμέτ Αλ Τζαμπερ, υπουργό Βιομηχανίας των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και διευθυντή της ADNOC, του 11ου μεγαλύτερου παραγωγού πετρελαίου και φυσικού αερίου στον κόσμο. Περισσότερο έμοιαζε με σύναξη πετρελαιάδων (πάνω από 2.500), ενεργειακών λόμπι και επιχειρηματιών, παρά με σύνοδο για τη... σωτηρία του κλίματος.

Η τελική συμφωνία που ανακοινώθηκε την Τετάρτη το πρωί αποτελεί ένα μνημείο υποκρισίας και εθελουφλίας, που παρουσιάστηκε ως μερική επιτυχία και θετικός συμβιβασμός. Μέχρι να εμφανιστεί το απαράδεκτο προσχέδιο ανακοίνωσης της προεδρίας την Τρίτη η διελκυστίνδα στην COP28 αφορούσε το εάν θα γινόταν λόγος για «σταδιακή κατάργηση» ή «σταδιακή μείωση» των ορυκτών καυσίμων. Τελικά, τίποτα από τα δύο δεν υπάρχει στο τελικό κείμενο. θεωρήθηκε επιτυχία το γεγονός πως υπάρχουν οι όροι «ορυκτά καύσιμα» (χρειάστηκαν 28 σύνοδοι του ΟΗΕ για να το αφήσουν οι πολυεθνικές) και η πλήρως ασαφής διατύπωση για «μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα σε ενεργειακά συστήματα».

Εξάλλου οι αποφάσεις αυτές δεν είναι δεσμευτικές. Στο πιο απτό θέμα της χρηματοδότησης των φτωχών κρατών που πλήττονται από την κλιματική αλλαγή, όπως γράφτηκε, η συνολική συνεισφορά –στο πλαίσιο της Διάσκεψης– των ΗΠΑ, της ΕΕ, της Βρετανίας, των ΗΑΕ και της Ιαπωνίας είναι μόλις διπλάσια των ετήσιων απολαβών του... Κριστιάνο Ρονάλντο από την ομάδα του στη Σαουδική Αραβία.

Παρά τις αλλεπάλληλες συνόδους και τα προγράμματα, που τελικά στόχο έχουν την ανασυγκρότηση του συστήματος, ο καπιταλισμός δεν μπορεί και δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει την κλιματική κρίση. Πρώτο, γιατί στηρίζεται στην αδιάκοπη προσπάθεια επέκτασης, στη μεγαλύτερη εκμετάλλευση εργασίας και φύσης. Δεύτερο, γιατί χαρακτηρίζεται από τον αδυσώπητο ανταγωνισμό των κεφαλαίων, ειδικά στην εποχή μας.

Μαύρη και πράσινη ληλασία

Γιατί ο καπιταλισμός δεν θα «σώσει» το κλίμα

Ανάλυση

Γιάννης Ελαφρός

Σύμφωνα με όλες τις μέχρι τώρα καταγραφές το 2023 θα είναι το θερμότερο έτος του πλανήτη, από τότε που υπάρχουν στοιχεία. Συμβάλλει και το φαινόμενο Ελ Νίνιο σε αυτό, αλλά έτσι κι αλλιώς η καμπύλη των θερμοκρασιών είναι ανοδική. Η μέση θερμοκρασία έχει ανέβει ήδη κατά 1,3°C σε σχέση με την προβιομηχανική εποχή, όταν η σύνοδος του Παρισιού έχει θέσει στόχο να μην ξεπεράσει τους 1,5°C μέχρι το τέλος του αιώνα. Εάν τηρηθούν τα σχέδια που έχουν καταθέσει τα κράτη, η μέση θερμοκρασία θα ανέβει τουλάχιστον 2,5°C, κάτι που οι επιστήμονες της κλιματικής αλλαγής θεωρούν πως οδηγεί σε πολύ αρνητικές συνέπειες. Στην πράξη πάμε για περισσότερο. Δείγμα όλων

αυτών έχουμε δει και στην Ελλάδα, με τις καταστροφικές βροχοπτώσεις στη Θεσσαλία, τους καύσωνες-ξηρασία-δασικές πυρκαγιές από την Εύβοια, την Αττική, μέχρι τον Έβρο (για να θυμηθούμε μόνο τα φετινά). Είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο πως η σχετικά γρήγορη και επιταχυνόμενη κλιματική αλλαγή οφείλεται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, λόγω της συσσώρευσης αερίων (διοξείδιο του άνθρακα, μεθάνιο, διοξείδιο του αζώτου κ.ά.), που οφείλεται σε «ανθρωπογενείς αιτίες» (ήδη το CO₂ βρίσκεται σε ιστορικά υψηλό 420 μέρη ανά εκατομμύριο). Τα «ανθρωπογενή αίτια» είναι στην πραγματικότητα ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, ο οποίος αναπτύσσεται και κυριαρχεί την ίδια περίοδο, που αρχίζει η μεγάλη εκπομπή θερμοκηπικών αερίων με την ανάπτυξη της βιομηχανίας με χρήση ορυκτών καυσίμων. Η κλιματική αλλαγή είναι παιδί του καπιταλισμού και του κεφαλαίου κι επιταχύνεται από όλο το σύστημα παραγωγής και κατανάλωσης που έχει οικοδομηθεί, ειδικά στο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, που τα πάντα εμπορευματοποιούνται.

Οι ευθύνες των καπιταλιστικών κολοσσών είναι διαρκείς, ακόμα και τις τελευταίες δεκαετίες που έχει αποκαλυφθεί ο κίνδυνος της κλιματικής αλλαγής. Τεκμηριωμένη έρευνα του 2018 κατέδειξε πως μόλις 100 μεγάλες εταιρείες ευθύνονται για το 71% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου την τριετία 1988-2017 (Ινστιτούτο Κλιματικής Λογοδοσίας). ExxonMobil, Shell, BP και Chevron έχουν τις υψηλότερες εκπομπές σε αυτή την περίοδο. Αλλά δεν είναι μόνο οι ενεργειακοί κολοσσοί. Πρόσφατη έρευνα κατέγραψε πως οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες πολυεθνικών εταιριών όπως της BP, της Coca-Cola και της Walmart, ευθύνονται για σχεδόν το 20% των εκπομπών CO₂. Οι επιχειρήσεις μεταφέρουν και «κρύβουν» πολλές από αυτές τις εκπομπές σε φτωχότερες χώρες. (University College London και πανεπιστήμιο Tianjin της Κίνας).

Για να γίνει κατανοητό το μέγεθος της αρπακτικότητας των μονοπωλίων, πολλές δεν αξιοποιούν ούτε καν τις διαδικασίες του greenwashing (πράσινο

πλυντήριο), της αντιστάθμισης εκπομπών (συνεχίζω τις ρυπογόνες δραστηριότητες αλλά φυτεύω δήθεν και κάποια δέντρα στον Αμαζόνιο) και των «πράσινων πρακτικών» που διαφημίζονται και συχνά επιδοτούνται. Εξετάζοντας τις πρακτικές των 500 μεγαλύτερων σε κεφαλαιοποίηση εισηγμένων εταιρειών στον κόσμο, η εταιρεία ESG Book, που θεωρείται ο κορυφαίος πάροχος «δεδομένων βιωσιμότητας», διαπίστωσε ότι μόλις το 22% ευθυγραμμίζεται με τη Συνθήκη των Παρισίων. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι μεγαλύτερες εταιρείες του κόσμου δεν έχουν κάνει σχεδόν τίποτα τα τελευταία πέντε χρόνια για να μειώσουν τις εκπομπές που συνεισφέρουν στη θέρμανση του πλανήτη, σημείωσε.

Η κλιματική κρίση είναι μια εξαιρετικά ταξική υπόθεση, τόσο όσον αφορά τις αιτίες πρόκλησης, όσο και βεβαίως και τις συνέπειές της. Η αστική τάξη μπορεί να προστατευθεί σε μεγάλο βαθμό από τις αρνητικές επιπτώσεις και να κερδοσκοπήσει, ενώ η εργατική τάξη και τα φτωχά λαϊκά στρώματα υποφέρουν όλο και περισσότερο. Οι πλούσιοι, με τον σπάταλο τρόπο ζωής τους, λεηλατούν πολύτιμους πόρους και εκπέμπουν τεράστιες ποσότητες αερίων θερμοκηπίου. Τα στοιχεία της ΜΚΟ Oxfam προκαλούν ίλιγγο. Το 10% των πιο πλουσίων του πλανήτη εκπέμπει έως και 40 φορές περισσότερο CO₂ απ' ό,τι το φτωχότερο 10%. Το πλουσιότερο 1% (77 εκατομμύρια) εκπέμπει όσο το φτωχότερο 66% του πληθυσμού του πλανήτη, δηλαδή 5,11 δισ. άνθρωποι (Ινστιτούτο Στοκχόλμης για το Περιβάλλον, SEI). Ποιος πρέπει να πληρώσει για την κλιματική αλλαγή;

Όλα αυτά δείχνουν γιατί ο διεθνής καπιταλισμός δεν μπορεί να αντιμετωπίσει την κλιματική κρίση. Πρώτο, γιατί σαν σύστημα στηρίζεται στην αδιάκοπη προσπάθεια επέκτασης, ολόένα μεγαλύτερης εκμετάλλευσης της εργασίας και της φύσης, πραγμάτωσης της υπεραξίας μέσω της διευρυμένης κατανάλωσης, ενώ ειδικά στο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού εμπορευματοποιεί πλήρως κάθε γωνιά του πλανήτη και κάθε πλευρά του ανθρώπου. Τα μεγέθη είναι συγκλονιστικά. Κάθε έτος πέφτουν 4,5 δισεκατομμύρια τόνοι σκυρόδεμα

(τσιμέντο), 1,8 δισ. τόνοι χάλυβα (ατσάλι), 370 εκ. τόνοι πλαστικό και 150 εκ. τόνοι αμμωνία. Η παγκόσμια κατανάλωση ορυκτού άνθρακα ξεπερνά τα 10 δισ. τόνους, υπερδιπλάσια της συνολικής μάζας νερού που καταναλώνουν τα οκτώ δισεκατομμύρια ανθρώπων (Πώς λειτουργεί πραγματικά ο κόσμος, Βάκλαβ Σμιλ, εκδ. Διόπτρα).

Δεύτερο, γιατί βασικός νόμος του καπιταλισμού είναι ο ανταγωνισμός, που στην εποχή μας έχει αποχαλινωθεί. Κάθε καπιταλιστικός κοινωνικός σχηματισμός και κάθε αστικό κράτος, ειδικά τα ηγεμονικά, επιδιώκουν να βγουν κερδισμένα στον ανταγωνισμό και η φτηνή ενέργεια (που την πληρώνει ακριβά η ανθρωπότητα) είναι κρίσιμο

Η κλιματική αλλαγή είναι παιδί του καπιταλισμού και του κεφαλαίου και επιταχύνεται από όλο το σύστημα παραγωγής και κατανάλωσης που έχει οικοδομηθεί, ειδικά στο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού

Οι δύο όψεις του κέρδους

Από την COP28 έκανε το πέρασμά του και ο Κ. Μητσοτάκης, διαφημίζοντας το «οικολογικό κουστουμάκι» του, το οποίο έχει γίνει βασικό συστατικό της πολιτικής του βιτρίνας. Μίλησε για «ένα ακόμα πράσινο νησί», τον Πόρο, αν και δεν σημαίνει πως τα προηγούμενα «πρασίνισαν», απεναντίας (βλέπε Αστυπάλαια). «Η Ελλάδα, όπως και πάρα πολλές άλλες χώρες, εμφανίζει μια κλιματική και ενεργειακή πολιτική με διπλό πρόσωπο. Από τη μία προσοφείουμε τα νησιά μας και προωθούμε τις ΑΠΕ, ενώ από την άλλη επενδύουμε σε νέες εγκαταστάσεις ορυκτού αερίου και επιμένουμε σε ένα τεράστιο πρόγραμμα εξόρυξης υδρογονανθράκων σε χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές της χώρας», σχολίασε η WWF.

Κι όμως, στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για διπλό πρόσωπο, είναι το ίδιο πρόσωπο που προωθεί τις πράσινες επενδύσεις και τις εξορύξεις. Είναι η πολιτική της κυβέρνησης και του συστήματος που αντιμετωπίζει την «κλιματική αλλαγή ως ευκαιρία», όπως είπε ο κ. Μητσοτάκης στο Bloomberg στις 22/9, λίγο μετά τον Daniel στη Θεσσαλία. Αποτελεί όμως τουλάχιστον πρόκληση το να εκδίδεται, δύο μέρες πριν την έναρξη της COP28, άδεια για ερευνητική γεώτρηση για υδρογονάνθρακες στην Ήπειρο, ενώ στις θάλασσες της Κρήτης και του Ιονίου η κυβέρνηση προωθεί υπεράκτιες εξορύξεις από πετρελαϊκές εταιρείες.

πεδίο. Όσοι έχουν πετρέλαιο, φυσικό αέριο και άνθρακα (πλέον οι ΗΠΑ εξάγουν ενέργεια υδρογονανθράκων λόγω των σχιστολιθικών εξορύξεων) συνεχίζουν ακάθεκτοι. 384 εταιρείες επένδυσαν τουλάχιστον 10 εκατ. δολάρια ετησίως, μεταξύ 2021 και 2023, για να ανακαλύψουν νέα κοιτάσματα (Gogel).

Σε αυτή τη γραμμή βρίσκονται και οι πολυεθνικές της ΕΕ. Η πλειονότητα των ευρωπαϊκών πετρελαϊκών εταιρειών σχεδιάζει να διατηρήσει σταθερή την εκμετάλλευση των αποθεμάτων ή ακόμη και να τα αυξήσει, μέχρι το 2030. Τα κέρδη απογειώνονται: Shell, διπλασιασμός από το 2021, σχεδόν 40 δισ. δολάρια, ιστορικό ρεκόρ. BP, διπλασιασμός επίσης, στα 28 δισ. Total, αύξηση κατά 30% στα 20,5 δισ. Σύμφωνα με την έκθεση Oilchange International, τα άμεσα σχέδια της παγκόσμιας ενεργειακής βιομηχανίας για παραγωγή πετρελαίου έως το 2030 υπερβαίνουν κατά 29% το στόχο της υπερθέρμανσης του πλανήτη κατά 1,5 βαθμό Κελσίου. Και τα σχέδια για την παραγωγή ορυκτού αερίου έως και 82%. Κατά τα άλλα η ΕΕ και η ελληνική κυβέρνηση θεωρεί το ορυκτό (φυσικό) αέριο «μεταβατικό καύσιμο». Για πού;

Βεβαίως, επειδή η ΕΕ δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της από δικές της πηγές υδρογονανθράκων, πρωτοστατεί στη λεγόμενη «πράσινη ανάπτυξη», για να αποκτήσει ένα προβάδισμα από τους ανταγωνιστές της στην καινοτομία, για να αναζωογονηθεί το σύστημα με καταστροφή απαξιωμένων κεφαλαίων και την επένδυση στάσιμων. Όλα αυτά γίνονται με αθρόα επιδότηση του κεφαλαίου (γιατί δήθεν βοηθά το περιβάλλον), με τον λαό και πάλι να πληρώνει.

Η πράσινη ανάπτυξη είναι ο δίδυμος αδελφός της μαύρης. Όχι μόνο γιατί έχουν το ίδιο κριτήριο, το κέρδος και την κεφαλαιοκρατική συσσώρευση αλλά και γιατί προκαλεί περιβαλλοντικές καταστροφές με τον καπιταλιστικό τρόπο εφαρμογής της: βιομηχανικές αιολικές εγκαταστάσεις σε βουνά, φωτοβολταϊκά σε γεωργική γη, μεγάλα υδροηλεκτρικά, παραγωγή βιοκαυσίμων που οδηγεί σε αποψίλωση πολύτιμων δασών ή αναγκαίων καλλιέργειών κλπ. Συνολικά, επιβαρύνει το περιβάλλον και το κλίμα, δεν έχει θετική επίδραση.

Αριστερά και κλίμα, οικονομισμός ή κομμουνισμός;

Τα βασικά αστικά κόμματα στην ΕΕ, οι σοσιαλφιλελεύθεροι και η ευρωαριστερά όλων των αποχρώσεων υπερασπίζονται τη λεγόμενη «πράσινη ανάπτυξη» και τα κλιματικά σχέδια της ΕΕ, που ρίχνουν όλα τα βάρη στους εργαζόμενους. Ο ενιαίος ΣΥΡΙΖΑ είχε πρωτοστατήσει στην υλοποίηση αυτών των πολιτικών. Το ΚΚΕ, από την πλευρά του, αντιτίθεται στην «πράσινη ανάπτυξη», αλλά με τρόπο ιδιαίτερα προβληματικό. «Η περιβόητη επίκληση της λεγόμενης "κλιματικής κρίσης" αξιοποιείται ως φόβητρο. [...] Φαινόμενα αλλαγών του κλίματος (για τα οποία οι επιστήμονες δεν έχουν ακόμα συμφωνία και υπάρχει συζήτηση) αξιοποιούνται ως το πολιτικό εργαλείο για να πειστούν οι εργαζόμενοι να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη» (Δ. Κουτσούμπας, 6/6/24).

Το να μιλάς για «λεγόμενη "κλιματική κρίση"» και για «φαινόμενα αλλαγών του κλίματος (για τα οποία οι επιστήμονες δεν έχουν ακόμα συμφωνία)», δεν είναι αριστερή πολιτική, σε καμία περίπτωση κομμουνιστική και ειδικά από ένα κόμμα που τονίζει πως έχει «επιστημονικό πρόγραμμα». Προφανώς είναι μια οικονομιστική απάντηση στο ποιος θα πληρώσει τον κλιματικό λογαριασμό, ενώ εκφράζει και τον «παραγωγισμό» του. Η μη ρητή απόρριψη των εξορύξεων, ειδικά στη θάλασσα, και η εθνική συμμόρφωση για τις ΑΟΖ συνδέονται με αυτή τη λογική.

Η κλιματική κρίση είναι μία από τις μεγαλύτερες αποδείξεις της πλανητικής αποτυχίας του καπιταλισμού και ένας συναγερμός πως δεν μπορεί να είναι το μέλλον της ανθρωπότητας. Το σύγχρονο κομμουνιστικό πρόγραμμα και κόμμα θα έχει στην προμετωπίδα του την πάλη για την προστασία του περιβάλλοντος, ενάντια στην πολιτική του κεφαλαίου, πράσινη και μαύρη, για την ανατροπή του καπιταλισμού που «καίει» τον εργαζόμενο και τον πλανήτη.

NAP: Σήμερα η εκδήλωση παρουσίασης των Θέσεων για το 5^ο συνέδριο

ΕΚΔΗΛΩΣΗ
παρουσίασης
των ΘΕΣΕΩΝ
για το 5^ο Συνέδριο

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΔΕΚ.
ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
αμφιθ. Σαριπόλου / 6.30 μ.μ.

ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ εκδήλωση παρουσίασης των Θέσεων για το 5^ο του συνέδριο διοργανώνει σήμερα, Σάββατο 16 Δεκεμβρίου, το NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση. Η εκδήλωση θα γίνει στις 6.30 μ.μ. στο αμφιθέατρο Σαριπόλου, στη Νομική Σχολή Αθήνας (είσοδος από Σόλωνος). Η παρουσίαση των Θέσεων αποτελεί και την έναρξη της προσυνεδριακής διαδικασίας και του προσυνεδριακού διαλόγου, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στις 1-3 Μαρτίου. Εισηγητικά θα μιλήσουν και θα παρουσιάσουν πλευρές των Θέσεων οι Γιώτα Ιωαννίδου (μέλος του γραφείου της Οργάνωσης Αττικής του NAP), Σπύρος Ρούμπας (μέλος της ΠΕ του NAP και του ΚΣ της ΝΚΑ) και Δημήτρης Γκόβας (μέλος της ΠΕ του NAP). Θα ακολουθήσουν παρεμβάσεις για πλευρές των Θέσεων και συζήτηση. Οι Θέσεις της Πολιτικής Επιτροπής έχουν ήδη αναρτηθεί-δημοσιευθεί, ενώ σύντομα θα κυκλοφορήσει και η ειδική επικαιροποιημένη έκδοση.

«Φαύλος Κύκλος»: Πρώτη δημόσια προβολή στην Αθήνα την Κυριακή

ΜΕΤΑ την πρώτη δημόσια προβολή την περασμένη Κυριακή 10/12 στην πόλη της Θεσσαλονίκης, η νέα ταινία μικρού μήκους Φαύλος Κύκλος του Βασίλη Τσιράκη (σε παραγωγή Αναιρέσεις) «κατηφορίζει» και στην Αθήνα. Η προβολή του Φαύλου Κύκλου θα γίνει την Κυριακή 17 Δεκεμβρίου στις 1 μ.μ. στο Σινέ «Μικρόκοσμος» (Λεωφόρος Συγγρού 106). Θα ακολουθήσει συζήτηση, ενώ η είσοδος είναι ελεύθερη. Η ταινία (διάρκειας 27 λεπτών) έχει καταφέρει ήδη να γίνει δεκτή σε διεθνή φεστιβάλ ταινιών μικρού και μεγάλου μήκους.

Public: Αντιδράσεις στην καθιέρωση της «ονομαστικής πώλησης»

ΤΗ ΛΟΓΙΚΗ της ονομαστικής πώλησης, δηλαδή της καταγραφής της ατομικής απόδοσης των πωλητών της, προσπαθεί να επιβάλει η Public, δίνοντας στους εργαζόμενους την οδηγία να δίνουν έναν κωδικό σε κάθε πελάτη που στέλνουν στο ταμείο, ώστε να προστεθεί η πώληση στο προσωπικό τους σκορ. Το Σωματείο Εργαζόμενων Public καλεί σε άρνηση εφαρμογής της συγκεκριμένης πρακτικής και ζητά από όσους εργαζόμενους τους ασκηθεί πίεση, να επικοινωνήσουν με το σωματείο. «Η αντιστοίχιση της επίτευξης του παραγωγικού στόχου με ένα επιπλέον χρηματικό ποσό ή με τη διατήρηση της θέσης εργασίας αμφισβητεί την αξία της δουλειάς του εργαζόμενου, η οποία πρέπει συνεχώς να αποδεικνύεται, αμφισβητεί και προσβάλλει τον ίδιο τον εργαζόμενο. Ο εργαζόμενος εξαντλείται σωματικά και ψυχικά σε μια συνεχή πλαστική κούρσα, η οποία μπορεί να τον φέρει και σε ανταγωνισμό με τους συναδέλφους του, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση. Κάθε περιορισμός της είναι μια νίκη για όλους τους εργαζόμενους», αναφέρει το σωματείο.

Ακροβασίες | Βασίλης Παπαγεωργίου

Με ένα ...κλικ

ΗΛΕΙΑ:
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ
25ΧΡΟΝΗΣ ΡΟΜ
ΣΤΑ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ

► Ερωτήματα έχει προκαλέσει ο θάνατος μίας 25χρονης Ρομ στην Αστυνομική Διεύθυνση Ηλείας. Η νεαρή βρέθηκε απαχνοισμένη μέσα στα κρατητήρια το πρωί της Παρασκευής 15/12. Ως βρόγχος χρησιμοποιήθηκε ένα ρούχο που φορούσε. Σύμφωνα με πληροφορίες, η νεαρή είχε συλληφθεί με την κατηγορία ότι είχε διαπράξει κλοπή σε περιοχή της Ήλιδας.

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ -
ΗΡΑΚΛΕΙΟ:
ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

► Οι δημοτικές κινήσεις *Εκτός Σχεδίου - Αριστερή Ριζοσπαστική Κίνηση στη Νέα Ιωνία και Κόκκινη Ρωγμή - αγώνας-ρήξη-ανατροπή στο Ηράκλειο* συνδιοργανώνουν το Σάββατο 16/12 συγκέντρωση και πορεία αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη. Το ραντεβού έχει δοθεί στις 11.30 π.μ. στην πλατεία Σημηριώτη ενώ θα ακολουθήσει πορεία προς τον ΗΣΑΠ Ηρακλείου.

MAGIC DE SPELL
ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟΙ
ΣΤΗ ΛΑΜΠΗΔΟΝΑ

► Οι Magic de Spell και οι Υπεραστικοί, δύο συγκροτήματα που έχουν καθιερωθεί στις συνειδήσεις μας ως εκπρόσωποι του σύγχρονου πολιτικού τραγουδιού, συναντώνται στη σκηνή της Λαμπηδόνας (Άλσος Αγ. Τριάδας, Βύρωνας) στο ετήσιο ραντεβού τους. Το live θα γίνει στο Σάββατο 16/12 στις 9 μ.μ. Προαιρετική οικονομική ενίσχυση για τον χώρο, το Κοινωνικό Πολιτιστικό Κέντρο Βύρωνας «Λαμπηδόνα».

ΒΡΑΔΙΑ ΛΑΤΙΝ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ
ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

► Την Τρίτη 19/12 στις 8.30 μ.μ. η Εργατική Λέσχη Νέας Σμύρνης διοργανώνει λατίν βραδιά με το δροσιστικό και απολαυστικό μουσικό σχήμα Souare Mouare. Το σχήμα απαρτίζονται οι Στέλλα Παππά (κιθάρα, τραγούδι), Ντιάνα Δεληγιάννη (μπάσο, τραγούδι) και Σπύρος Σαραντόπουλος (κιθάρα, τραγούδι). Το μουσικό ταξίδι θα συνοδεύσουν ποτά με εξωτικές γεύσεις! Είσοδος ελεύθερη, ενώ θα υπάρχει κουτί για ελεύθερη συνεισφορά.

Χριστούγεννα στη Λέσχη Αναιρέσεις

Πλούσιο πρόγραμμα «με εκδηλώσεις και δράσεις για όλους» υπόσχεται την περίοδο των χριστουγέννων η *Λέσχη Αναιρέσεις* (Φερών 3, Βικτώρια). Την Πέμπτη 21/12 στις 7 μ.μ. θα γίνει η εκδήλωση «50 Χρόνια Hip Hop - Από τον κοινωνικό αποκλεισμό στην έκφραση αμφισβήτησης». Το Σάββατο 23/12, στις 8 μ.μ. θα διοργανωθεί βραδιά επιτραπέζιων παιχνιδιών, ενώ την Κυριακή 24/12 από τις 11 μ.μ. Christmas Eve πάρτι. Τέλος, την Τετάρτη 27/12 στις 7.30 μ.μ. θα γίνει Stand Up Comedy Show.

ΚΟΥΠΟΝΙ

για τους αναγνώστες του

ΠΡΙΝ

θέατρο

Με την επίδειξη του παρόντος κουπονιού, το *Prin* παρέχει τη δυνατότητα σε 2 αναγνώστες του να παρακολουθήσουν την παράσταση **Ο Γλάρος του Άντον Τσέκωφ**, με ένα κανονικό εισιτήριο αξίας 15 ευρώ!

Παραστάσεις: Παρασκευή-Σάββατο στις 9 μ.μ. και Κυριακή στις 8 μ.μ. Θέατρο Άτις-Νέος Χώρος (Λεωνίδου 12, Μεταξουργείο).

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 2103225207

Η προσφορά ισχύει για όλες τις παραστάσεις από Παρασκευή 22/12. Απαραίτητη η τηλεφωνική κράτηση, η ενημέρωση του ταμείου και η επίδειξη του κουπονιού στην είσοδο

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΑ ΤΕΜΠΗ

Γιώργος Μουρμούρης

Αγώνας για δικαιοσύνη κόντρα στο πέπλο συγκάλυψης

► Ακόμα και από την ευρωπαϊκή εισαγγελία καταδεικνύεται το κεφάλαιο ως βασικός ένοχος για το δυστύχημα

«**Η** ρθαμε να διαμαρτυρηθούμε για την απαξίωση που νιώθουμε και την πολύ μεγάλη κλυσιεργία από την πλευρά της δικαιοσύνης. Γνωρίζουμε ότι τα τρένα δεν είχαν καμία απολύτως ασφάλεια και προσπαθούν να μας πείσουν ότι για όλα αυτά φταίει ένας σταθμάρχης, επειδή ήταν κακός υπάλληλος. Όχι, δεν το δεχόμαστε αυτό». Είναι τα λόγια της προέδρου του Συλλόγου Πληγέντων Δυστυχήματος «Τέμπη 2023», Μαρίας Καρυστιανού, από την πλατεία Συντάγματος, όπου την Τρίτη πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση διαμαρτυρίας αλλά και καταγγελίας της «επιχείρησης συγκάλυψης» για την οποία κάνουν λόγο οι συγγενείς των νεκρών. «Στο τόσο αυταπόδειχτο έγκλημα, στο τόσο ομολογημένο έγκλημα, η απαξίωση του συμβάντος που συγκλόνισε την Ελλάδα και των ποινικών ευθυνών που παραμένουν ακόμα χαμηλά και σε κατηγορητήριο και σε πρόσωπα, σημαίνει ένα πράγμα: Συγκάλυψη», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Σύλλογος σε ανακοίνωσή του.

Είχε προηγηθεί, μόλις μία ημέρα πριν, η απαγγελία διώξεων από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κατά 23 υπόπτων για εγκλήματα που σχετίζονται με τη διαβόητη σύμβαση 717. Υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για τη σύμβαση αποκατάστασης των συστημάτων τηλεχειρισμού και σηματοδότησης στο ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο που στα χέρια του κεφαλαίου (της γαλλικής πολυεθνικής Alstom και της ελληνικής κατασκευαστικής ΤΟΜΗ, θυγατρικής της ΑΚΤΩΡ) και του κράτους του, της κρατικής ΕΡΓΟΣΕ δηλαδή, που είχε την ευθύνη επίβλεψης του έργου, μετατράπηκε σε «γεφύρι της Άρτας». Επί σχεδόν μία δεκαετία «ρουφούσε» πόρους προερχόμενους από τη φορολογία των εργαζομένων σε Ελλάδα και Ευρώπη. Η μη ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου, σε συνδυασμό με τη διάλυση που επέφερε η ιδιωτικοποίηση του σιδηροδρόμου, οδήγησε στο προδιαγεγραμμένο έγκλημα των Τεμπών.

Η ευρωπαϊκή εισαγγελία κατηγορεί 14 υπαλλήλους της ΕΡΓΟΣΕ για απάτη, 4 υπαλλήλους της ελληνικής Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος της ΕΕ για τις Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης για υπεξαίρεση

Δεν υλοποιήθηκε η κυβερνητική δέσμευση για ολοκλήρωση του συστήματος ETCS ως τα τέλη Σεπτεμβρίου - τώρα φταίει ο Daniel

κονδυλίων και πέντε νόμιμους εκπροσώπους και υπαλλήλους της αναδόχου κοινοπραξίας για υποκίνηση απάτης στον τομέα των επιδοτήσεων και ψευδή πιστοποίηση με σκοπό την απόκτηση αθέμιτου πλεονεκτήματος υπέρ τρίτου.

Τονίζεται ότι μετά τη σύναψη της σύμβασης το 2014 χορηγήθηκαν συνολικά επτά παράνομες παρατάσεις, που ζημίωσαν το ελληνικό Δημόσιο και την ΕΕ με ποσό που ξεπερνά τα 15 εκατομμύρια ευρώ. Η ευρωπαϊκή εισαγγελία, μάλιστα, βάζει στο «κάδρο» και την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, ζητώντας από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές να ερευνηθούν τυχόν παράβαση καθήκοντος από τους επιθεωρητές στους οποίους είχε στο παρελθόν ανατεθεί διενέργεια ελέγχου για τη σύμβαση 717.

Σε πολιτικό επίπεδο, τη Δευτέρα σηκώνει αυλαία η εξεταστική επιτροπή της Βουλής για τη διερεύνηση του εγκλήματος των Τεμπών. Πρώτοι θα κληθούν να καταθέσουν οι πρώην υπουργοί Μεταφορών Τάσος Μαντέλης (1997-2000) και Χρίστος Βερελής (2000-2004), καθώς επίσης και οι Χρήστος Τσίτουρας, διευθύνων σύμβουλος και γενικός διευ-

θυντής της ΕΡΓΟΣΕ την περίοδο 1996-2004, Κώστας Γιαννακός, διευθύνων σύμβουλος του ΟΣΕ την περίοδο 2001-2005, και Νικόλαος Κουρέντας, διευθύνων σύμβουλος της ΕΡΓΟΣΕ την τριετία 2005-2008.

Οι τελευταίες εξελίξεις επανέφεραν έστω για λίγο στην επικαιρότητα το δυστύχημα-προδιαγεγραμμένο-έγκλημα των Τεμπών, που εννέα μήνες μετά έχει εξαφανιστεί από την ειδησεογραφία. Η καταστροφή που προκάλεσε στο τμήμα του σιδηροδρομικού άξονα Αθηνών-Θεσσαλονίκης που διέρχεται από τη Θεσσαλία η κακοκαιρία «Daniel» αποτέλεσε ιδανικό προκάλυμμα για να μην φανεί ότι η ολοκλήρωση των έργων στη γραμμή, με εγκατάσταση και ενεργοποίηση συστημάτων ETCS, επρόκειτο να λάβει νέα αναβολή παρά τις κυβερνητικές δεσμεύσεις την επομένη του δυστυχήματος για ολοκλήρωση του συνόλου των παρεμβάσεων ασφαλείας ως τα τέλη Σεπτεμβρίου.

Στο σιδηροδρομικό δίκτυο τα προβλήματα όχι απλώς παραμένουν αλλά γιγαντώνονται. Το οριζόντιο δίκτυο της βόρειας Ελλάδας, τόσο προς Έδεσσα-Φλώρινα όσο και προς Δράμα-Αλεξανδρούπολη, παρέμενε επί μήνες ανενεργό (μερική επαναφορά δρομολογίων έχει ανακοινωθεί ότι θα ισχύσει από το Σάββατο 16 Δεκεμβρίου). Πρόσφατα στην Πάτρα εκτροχιάστηκε συρμός του τοπικού προαστιακού με 72 επιβάτες, ενώ και στην περιοχή του Λεκανοπεδίου συχνά παρουσιάζονται βλάβες στο σύστημα τηλεδιοίκησης.

**Αλληλεγγύη
διαρκείας
στην Παλαιστίνη**

Ενώ η σφαγή από το κράτος του Ισραήλ στη Γάζα συνεχίζεται, οι εκδηλώσεις αλληλεγγύης πρέπει να συνεχιστούν δυναμικά. Αυτό υπογραμμίστηκε και στη συνεδρίαση του ΠΣΟ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ την προηγούμενη Κυριακή, ενώ αντίστοιχος προγραμματισμός τίθεται σε σωματεία και συλλογικότητες. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη Τρίτη σύσκεψη της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό Λαό Εργατικών Σωματείων και Συλλογικοτήτων στα γραφεία του ΕΚΑ. Υπογραμμίστηκε η ανάγκη να κινητοποιηθούν τα εργατικά σωματεία και «καυτηριάστηκε η κατάπτωση στάση της ελληνικής κυβέρνησης και των συνδικαλιστικών ηγεσιών στα δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια όργανα. Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει πλήρως αποξενωθεί από το αίσθημα του ελληνικού λαού απέναντι στη γενοκτονία των Παλαιστινίων, φτάνοντας σε σημείο να προσκολλάται χωρίς αιδώς στη δολοφονική συμμαχία ΗΠΑ-ΝΑΤΟ-ΕΕ με το κράτος-απαρτχάιντ του Ισραήλ. Ταυτόχρονα, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ, ΕΚΑ καθίστανται συνένοχοι δια της σιωπής τους στο έγκλημα πολέμου που συντελείται μπροστά στα μάτια της ανθρωπότητας», σημειώνεται στην ανακοίνωση μετά τη σύσκεψη, που κατέληξε στα εξής:

Καθιέρωση εβδομαδιαίας κινητοποίησης όλων των δυνάμεων που στηρίζουν την αλληλεγγύη στην Παλαιστίνη έξω από τη Βουλή, κάθε Σάββατο, στις 12 το μεσημέρι, με αφετηρία τις 23/12.

Οργάνωση κινητοποίησης στον Πειραιά ενάντια στην ισραηλινή Ναυτιλιακή εταιρία ΖΙΜ, την Τετάρτη 20/12. Παρεμβάσεις σε χώρους δουλειάς και γειτονιές, αλλά και στα ΜΜΕ. Πρωτοβουλία για ζύμωση στα συνδικάτα ημεράς Πανελλαδικής δράσης με στάση εργασίας για συμπαράσταση στους Παλαιστινίους.

Το Σάββατο 16/12 στις 2 μ.μ. πραγματοποιείται διαδήλωση αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη, από το πάρκο Ελευθερίας προς την ισραηλινή πρεσβεία, με διοργανωτές τη Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο, την Παλαιστινιακή Παροικία και πολιτικές οργανώσεις και μέτωπα, όπως η ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Κλεμμένες αρχαιότητες

Τα μεγάλα μουσεία σε Λονδίνο, Παρίσι, Βερολίνο αποτελούν μνημεία της αποικιοκρατίας. Οι συλλογές τους συγκροτήθηκαν με τη βίαιη απόσπαση πολιτιστικού πλούτου από τις ανά τον κόσμο κάποτε κατακτημένες περιοχές. Η πρακτική αυτή ήταν ουσιαστικά ένας τρόπος επικύρωσης της εξουσίας των αποικιοκρατών επί των κυριαρχούμενων λαών. Η συνειδητοποίηση αυτής της πραγματικότητας είναι ένας αναγκαίος όρος για να γίνει αντιληπτός ο ενιαίος χαρακτήρας που έχει στη βάση του το κίνημα επαναπατρισμού.

Η ελληνική πλευρά κρατάει διαχρονικά αποστάσεις από το κίνημα αυτό, απομονώνοντας, επιπλέον, το ζήτημα των γλυπτών του Παρθενώνα. Γιατί, άραγε, να μην τίθεται ζήτημα επιστροφής λ.χ. της Αφροδίτης της Μήλου ή της Νίκης της Σαμοθράκης από το Λούβρο ή των γλυπτών του Επικούριου Απόλλωνα που βρίσκονται επίσης στο Βρετανικό Μουσείο;

Καμπάνιες, όπως αυτή για την επιστροφή των Μπρούτζινων αντικειμένων από το Μπενίν, έχουν υποχρεώσει πολλά ευρωπαϊκά μουσεία να επιστρέψουν στη Νιγηρία μέρος των αντικειμένων που λεηλατήθηκαν το 1897. Το Βρετανικό Μουσείο, με το μεγαλύτερο μέρος της συλλογής αυτής, ακόμη αντιστέκεται. Εκεί βρίσκονται, επίσης, χιλιάδες αντικείμενα από την Αίγυπτο, όπως η περίφημη στήλη της Ροζέτας, για την επιστροφή της οποίας αγωνίζεται η Αίγυπτος, η Συλλογή Μακντάλα από την Αιθιοπία, τα γλυπτά του σημαντικότερου βουδιστικού ναού Αμαραβάτι, που διεκδικεί η Ινδία, 20.000 αντικείμενα που ζητά η Κίνα να της επιστραφούν, μαζί με τα υπόλοιπα πολύτιμα αντικείμενα που λεηλατήθηκαν από τους Αγγλο-Γάλλους το 1860 και αποτέλεσαν τη βάση για τη δημιουργία του Μουσείου Βικτόρια και Άλμπερτ στο Λονδίνο και του Μουσείου Γκιμέ στο Παρίσι.

Στο Μουσείο της Περγάμου στο Βερολίνο βρίσκεται, εξάλλου, ολόκληρος ο γιγαντιαίος ελληνιστικός Βωμός του Δία της Περγάμου, ενώ στο Βελτμουζέουμ στη Βιέννη το στέμμα του τελευταίου αυτοκράτορα των Αψβούργων, του Μοντεζούμα, το οποίο είχαν αρπάξει οι Ισπανοί κονκισταδόρες το 1510 και διεκδικεί το Μεξικό. Και ο κατάλογος τελειωμό δεν έχει...

Στ. Γκ.

Επαναπατρισμός για όλους και για όλα!

Το ζήτημα της επανένωσης των γλυπτών του Παρθενώνα (της Ακρόπολης ακριβέστερα, όπως σωστά επισημαίνει ο Δημήτρης Πλάντζος στο κείμενο που ακολουθεί), επανέρχεται τα τελευταία χρόνια συχνά στο επίκεντρο της ειδησιογραφίας, συνδεδεμένο τις περισσότερες φορές με –κακοσχεδιασμένες και δίχως κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα– επικοινωνιακές πρωτοβουλίες της ελληνικής πλευράς.

Το γεγονός αυτό, πέρα από την ατέρμονη ανακύκλωση των αναμενόμενων στα κυρίαρχα ΜΜΕ κραυγών για τα «εθνικά» δίκαια και τους «κακούς» Βρετανούς ή τις γαργαλιστικές «αποκαλύψεις» για λογής παρασκή-

νια, μυστικές διπλωματικές κινήσεις και συγκρούσεις στις γραμμές του «αντιπάλου», μας επιτρέπει να ψηλαφήσουμε και κάποιες λιγότερο ορατές πλευρές ενός πολύπλοκου ζητήματος.

Να εξετάσουμε, για παράδειγμα, αν πράγματι η «υπόθεση Παρθενώνας» είναι τόσο μοναδική όσο εμφανίζεται ή αν εγγράφεται στο ευρύτερο αίτημα επιστροφής κλεμμένων αρχαιοτήτων από ολόκληρο τον πάλαι ποτέ κατακτημένο κόσμο, οι οποίες φιλοξενούνται στα μουσεία των ιμπεριαλιστικών μητροπόλεων, όχι πλέον μονάχα ως λάφυρα που προβάλλουν μια παρωχημένη αποικιοκρατική αίγλη αλλά και ως προσοδοφόρα έκθεση

λαμπρής λείας στην ολόενα και διευρυνόμενη τουριστική αγορά.

Να ξανασκεφτούμε, επιπλέον, τι είδους μουσείο θα έπρεπε ή θα θέλαμε να είναι εκείνο που θα στέγαζε τα επανενωμένα γλυπτά, ποια δηλαδή ανάγνωση των εκθεμάτων θα πρότεινε στους σημερινούς επισκέπτες, ποια αφήγηση θα υιοθετούσε για να αναδείξει την περιπέτεια του μνημείου ανά τους αιώνες (αντί να επιμένει μονοδιάστατα στην κλασική εποχή) και για να συνδεθεί με τους σημερινούς ανθρώπους και τις ανάγκες τους, ξεπερνώντας εθνοκεντρικές αντιλήψεις, ιδεολογικές ευκολίες και προτάγματα της αγοράς.

Στάθης Γκότσης

Δημήτρης Πλάντζος*

Ο έκπτωτος πλέον θεσμός του αποικιοκρατικού μουσείου

Η επανένωση των γλυπτών της Ακρόπολης (και όχι αποκλειστικά του Παρθενώνα, γιατί προφανώς η πάγια ελληνική διεκδίκηση αφορά συνολικά τα «λάφυρα» του Έλγιν, μεταξύ των οποίων και η Καρυάτιδα του Ερεχθείου) είναι αίτημα δίκαιο όσο και ώριμο.

Αυτό που δεν φαίνεται να ωριμάζει, είναι η πολιτική στόχευση των εκάστοτε ελληνικών κυβερνήσεων. Βήματα αυτοσχεδιαστικά, έως και καταστροφικά. Μιλούν για νομική διεκδίκηση, που δύσκολα θα ευοδωθεί σε κάποιο διεθνές δικαστήριο, μιλούν για «κλοπή», κατηγορία που δεν τεκμηριώνεται εύκολα με αυστηρά ιστορικές μεθόδους, εσχάτως δε και για «ανταλλαγή» και «δανεισμό» — και μάλιστα μέσα από μυστικές συμφωνίες μεταξύ ανδρών που δεν φαίνεται να γνωρίζουν ούτε την ευρύτερη συζήτηση ούτε και να πολυενδιαφέρονται για τις ευρέως εμπεδωμένες πλέον καλές πρακτικές διεθνώς. Και μόνο μία συμφωνία τύπου «Στερν» να φανταστούμε για την Ακρόπολη (με τα «μάρμαρα» να πηγαινοέρχονται για δεκαετίες, διαρκώς υπό καθεστώς δανεισμού και υπό τη μορφή αδιαφανών ανταλλαγών), καταλαβαίνουμε πόσο άσχημα μπορεί να εξελιχθεί η υπόθεση.

Στον πυρήνα του προβλήματος βρίσκεται βέβαια ο ίδιος ο –έκπτωτος πια στις μέρες μας– θεσμός του αποικιο-

Η επανένωση των γλυπτών της Ακρόπολης είναι αίτημα δίκαιο όσο και ώριμο

>>>>

κρατικού μουσείου. Η απονομιμοποίηση των παλιών συλλογών που σχηματίστηκαν δια της αρπαγής και του αφηγήματος της λευκής, δυτικής ανωτερότητας, είναι αργή αλλά σταθερή. Οι ιθύνοντες των δυτικών μουσείων συχνά αναγκάζονται (ή επιθυμούν και οι ίδιοι) να στραφούν προς πολιτικές πιο ανεκτές από την εποχή μας.

Πόσο πρόθυμο θα ήταν το Βρετανικό Μουσείο να εγκαινιάσει μια πολιτική που θα οδηγούσε στη δική του απο-αποικιοποίηση; Ανάμεσα στους «θεματοφύλακες» (Trustees) του σήμερα συναντάμε κορυφαίους επιστήμονες, ιστορικούς και αρχαιολόγους, που ενδεχομένως θα έμπαιναν σε μια τέτοια συζήτηση, ώστε στη συνέχεια να πειστεί και η βρετανική κυβέρνηση να αποδεχτεί την όποια κίνηση «επιστροφής» ή «επανένωσης» — το νομικό καθεστώς του Μουσείου διαφυλάσσει την ανεξαρτησία του σε θέματα πολιτικής, επιβάλλει όμως την έγκριση της κυβέρνησης για κάτι τόσο θεαματικά δραστικό όπως η επιστροφή αποκτημάτων του στις χώρες προέλευσης· σύμφωνα, μάλιστα, με ορισμένους Βρετανούς ιθύνοντες, απαιτείται και νομοθετική ρύθμιση ώστε εν τέλει να πραγματοποιηθεί μια τέτοια συμφωνία, ακόμη και αν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, ειδικά εντός Βρετανίας, συναινέσουν.

Η λύση θα μπορούσε όντως να δοθεί μέσα από μια εποικοδομητική συμφωνία μεταξύ των δύο μουσείων, αλλά όχι μέσα από μια επιθετική διαπραγμάτευση διεκδίκησης, από την οποία ο ένας εκ των δύο συνομιλητών θα εξέλθει ηττημένος. Αυτό προφανώς δεν ικανοποιεί τα εθνικιστικά αντανακλαστικά των Ελλήνων διεκδικητικών διαχρονικά, που —ενώ φαίνονται να κόπτονται για την επανένωση ή την αποκατάσταση του μνημείου— συχνά υποπίπτουν σε ρητορικές και κινήσεις εντυπωσιασμού (του ενχώριου μάλλον παρά ενός διεθνούς ακροατηρίου) που και αυτές επιχειρούν να ορίσουν τη σύγχρονη Ελλάδα ως έθνος λευκό και ισχυρό («αρρενωπό»), ικανό να διεκδικήσει και να πετύχει τον όποιο στόχο του, περίπου με τον ίδιο τρόπο που το έκαναν οι αποικιοκράτες του 19^{ου} αιώνα.

Έχω υποστηρίξει και παλαιότερα πως η παρούσα έκθεση στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης, που δημιουργήθηκε, άλλωστε, μονοθεματικό και μονολιθικό, αποκλειστικά σχεδόν ως επιχείρημα για τη διεκδίκηση, «ελληνοποιεί» και τα υπόλοιπα Παρθε-

νώνια λείψανα αντί, αντιθέτως και όπως θα έλπιζε κανείς, να τα αποδεσμεύει από εθνοφυλετικά, αποικιοκρατικά αφηγήματα του παρελθόντος. Η έκθεση μένει βουβή και απλαισίωτη, δεν μιλά για την ιδέα του κλασικού, του υψηλού ή του ωραίου, από φόβο ίσως μην και σχετικοποιηθούν τα γλυπτά και χάσουν την αξία τους. Η αξία τους και η ωραιότητά τους θεωρούνται τόσο αυτονόητες ώστε να μην τεκμηριώνονται. «Μιλούν από μόνα τους», όπως έλεγε ο παλιός πρόεδρος του μουσείου.

Είναι όμως έτσι; Η όποια διεκδίκηση θα πρέπει να απαλλάσσει τα γλυπτά —«δικά μας» και «των άλλων»— από τις παγίδες του ρομαντικού εθνικισμού άλλων εποχών. Μπορούμε να προτείνουμε μια πολιτική για τον 21^ο αιώνα; Με μόνο ζητούμενο την επανένωση των μνημείων και τη μόνιμη έκθεση όλων των γλυπτών στην Αθήνα πλέον; Μέσα από μια συζήτηση απαλλαγμένη από «γυρισμούς», «νόστους» και λευκοντυμένες Καρυάτιδες που θρηνούν τον ξενιτεμό της αδερφής τους; Μπορεί το —εικοσαετές πλέον— «Νέο» Μουσείο της Ακρόπολης να αποδεχθεί ότι η Ακρόπολη και ο Παρθενώνας γνώρισαν και εποχές μετά τα κλασικά χρόνια, ακόμη και εποχές ενδεχόμενης ακμής ή νέου «μεγαλείου» (κάτι που η σημερινή έκθεση στο μουσείο επιμελώς αποκρύπτει) ή ότι ακόμη και η αρπαγή είναι κομμάτι της ιστορίας του μνημείου, που μάλιστα έχει συμβάλει στην ακτινοβολία του; Ή θα μείνουμε κυριολεκτικώς «εκτεθειμένοι», επιδεικνύοντας τα τραύματα της παλαιάς εκείνης αρπαγής, αιώνιως διαμαρτυρόμενοι, «με νοσταλγίας στεναγμούς και δάκρυα» για «τους Παρθενώνες και τα Ερεχθεία» που μας στέρησαν;

*καθηγητής κλασικής αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Κώστας Πασχαλίδης*

Τα παραμελημένα κομμάτια του Παρθενώνα

Ο Παρθενώνας συνιστά κορυφαίο μνημείο της παγκόσμιας κληρονομιάς, με πανίσχυρη πνευματική και καλλιτεχνική ακτινοβολία εδώ και 25 αιώνες. Οι σύγχρονοι Έλληνες είμαστε οι διαχειριστές του τους δύο τελευταίους. Προς τιμήν μας, έχουμε αναστηλώσει, στερεώσει και αναδείξει την αρχαία του μορφή με τρόπο υποδειγματικό. Ωστόσο, του οφείλουμε και κάτι ακόμη. Είμαστε υποχρεωμένοι να του αποδώσουμε με τρόπο δίκαιο και επιστημονικό το σύνολο της αφήγησής του, που αποκρύπτουμε επιμελώς.

Μια μέρα, τα γλυπτά του Παρθενώνα θα επιστρέψουν πανηγυρικά στην Αθήνα, απ' όλα εκείνα τα μουσεία του κόσμου που τα εκθέτουν στις μητροπολιτικές (όπως ονομάζουν τις αποικιακές) τους συλλογές. Ως τότε θα πρέπει να κάνουμε κι εμείς, οι διαχειριστές του, αυτό που οφείλουμε ως υπόλογοι στους προσκυνητές των μνημείων της οικουμένης.

Οφείλουμε να ενώσουμε τα παραμελημένα κομμάτια που έχουμε στη διάθεσή μας. Να προσθέσουμε σε μουσεία, ψηφιακές εφαρμογές και εκπαιδευτικά εγχειρίδια πλάι στην αρχαία του μορφή, όλα εκείνα τα κατάλοιπα του μακραίωνου χρονικού του. Να καταδείξουμε τη δύναμη της Παναγίας Αθηνιώτισσας, που εγκαταστάθηκε εντός του για σχεδόν χίλια χρόνια, με μαρμάρινο άμβωνα και ολόγλυφη αγία τράπεζα, με τοιχογραφίες και επιγραφές. Να περιλάβουμε στο δημόσιο χρονικό του το προσκύνημα του Οσίου Λουκά και του Βασίλειου Βουλγαροκτόνου στη «Θε-

ομήτορα εν Ακροπόλει», καθώς και τον θαυμασμό του Μωάμεθ του Πορθητή όταν αντίκρουσε το μνημείο το 1458 και ευχαρίστησε τον Αλλάχ στο σκό του.

Να προσθέσουμε πως υπήρξε για αιώνες η μοναδική περίπτωση μουσουλμανικού τεμένους, που παρά την αποστροφή της ισλαμικής τέχνης στις εικονιστικές παραστάσεις, διατήρησε τη γλυπτική σύνθεση της έριδας της Αθηνάς και του Ποσειδώνα, των Κενταύρων, των ποτάμιων θεών, του Κέκροπα και της πομπής των Παναθηναίων, πάνω από τα βήματα των πιστών του Κορανίου. Να ομολογήσουμε πως στην ενετική πολιορκία της Ακρόπολης, που κατέληξε στην ανατίναξή του, συμμετείχαν και εξεγερμένοι Έλληνες της εποχής.

Να μιλήσουμε για το μικρό τζαμί που κατασκευάστηκε μέσα του στις αρχές του 18^{ου} αιώνα, για να πάρει δύναμη από το λαβωμένο του μεγαλείο και το οποίο κατεδαφίστηκε ως «καταμολύνον» τα πρώτα χρόνια του ελληνικού κράτους. Να περιλάβουμε στο χρονικό των τραυμάτων του, μαζί με τον ακρωτηριασμό του λόρδου Έλγιν, τις βλάβες που υπέστη στις πολιορκίες των χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης, στην Κατοχή και στον μαύρο Δεκέμβρη της Αθήνας. Να αποδώσουμε στον Παρθενώνα το σύνολο των θραυσμάτων της ιστορίας του, για να μετατρέψουμε ένα μεγαλειώδες κατάλοιπο της κλασικής Αθήνας, στο άθροισμα των ψυχών και των αιώνων που το έφεραν ως εμάς.

*πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων (ΣΕΑ)

Πίσω από τις κάμερες

Ξαφνικά, οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών τηλεοπτικών καναλιών βγήκαν... παραπονούμενοι στο προαύλιο του Μεγάρου Μαξίμου. Ο εκνευρισμός τους αφορά «χρέος» του φορέα επιδοτήσεων οπτικοακουστικής παραγωγής ΕΚΟΜΕ σε σειρές και παραγωγές που έχουν ήδη μετα-

Ματίνα Παπαχριστούδη Τι συμβαίνει, αλήθεια, με τις ελληνικές παραγωγές;

δοθεί στα κανάλια, το οποίο φτάνει τα 150 εκατ. ευρώ! Τι συμβαίνει, λοιπόν, με τη στήριξη της οπτικοακουστικής παραγωγής στην Ελλάδα, του τομέα που διαφημίζεται από τη ΝΔ ως «πόλος έλξης ξένων επενδύσεων» και ευκαιρία τουριστικής προβολής της χώρας;

Οι απαντήσεις που δόθηκαν στη Βουλή, από τον αρμόδιο υφυπουργό Κ. Κυρανάκη, ότι από το 2021 έως και σήμερα δόθηκαν περίπου 93,5 εκατ. ευρώ για 152 παραγωγές -τα 63 εκατ. σε διεθνείς παραγωγές και τα 30 σε ελληνικές- ενώ υπάρχουν αιτήματα πληρωμών ύψους 130 εκατ. ευρώ, πιστοποιούν την αποτυχία του συστήματος. Επί της ουσίας, η ενίσχυση της οπτικοακουστικής παραγωγής από το 2017 με τη δημιουργία του ΕΚΟΜΕ, αντί να οδηγήσει σε αναγέννηση της βιομηχανίας παραγωγής σε τηλεόραση και κινηματογράφο, μετατράπηκε σε αιμοδοτή πολλών εκατομμυρίων σε διεθνείς παραγωγές, με μόνη «παροχή» την απασχόληση εργαζομένων ορισμένου μόνο ειδικοτήτων και την «πληρότη-

τα» των ξενοδοχείων στις περιοχές όπου γίνονταν τα γυρίσματα. Έως και το 2021, στο μεταξύ, δόθηκαν σχεδόν 100 εκατ. ευρώ από το ΕΚΟΜΕ, πολλά εξ αυτών στην ιδιωτική τηλεόραση, με ενίσχυση, εκτός των σήριαλ, και ριάλιτι εκπομπών.

Το 2021 η κυβέρνηση άνοιξε τη στρόφιγγα δανειοδότησης μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Δανείων Επιχειρήσεων Παραγωγής Οπτικοακουστικών με αρχικό ποσό 62,5 εκατ. ευρώ και ύψος δανείων από 25 έως 900 χιλιάδες ευρώ. Παράλληλα, τα ιδιωτικά κανάλια προχώρησαν σε παραγγελίες πολλών ελληνικών σειρών μυθοπλασίας, εξού και τα έτη 2020-23 μεταδόθηκαν περισσότερα από 100 σήριαλ. Στα θετικά του συστήματος κρατικών ενισχύσεων θα μπορούσε να καταγραφεί ο εμπλουτισμός της τηλεοπτικής παραγωγής με κινηματογραφικά στάνταρντ (ήχος, μοντάζ, εξωτερικά γυρίσματα, αμοιβές). Το καθεστώς πλέον αλλάζει και τα ιδιωτικά κανάλια θα μειώσουν τα σήριαλ. Θα διατεθούν μεν 100 εκατ. για παραγωγές, αλλά μέσω του ΕΣΠΑ, ενώ το ΕΚΟΜΕ οδεύει προς κατάργηση, μέσω συγχώνευσής του με το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου.

Ο ΠΟΛΥΔΙΑΦΗΜΙΣΜΕΝΟΣ

ευρωπαϊκός νόμος για την ελευθερία του Τύπου κινδυνεύει να καταστήσει ένα ακόμη πλέγμα διατάξεων απαγορεύσεων της δημοσιογραφικής έρευνας. Δυο είναι τα σημεία των κυβερνητικών παρεμβάσεων: Το πρώτο αφορά τις καταχρηστικές αγωγές (Slapps) για τις οποίες οι κυβερνήσεις της ΕΕ εγείρουν προσκόμματα προστασίας των δημοσιογράφων. Το δεύτερο αφορά τις παρακολούθησεις δημοσιογράφων.

ΣΤΟ ΑΡΧΙΚΟ κείμενο (από το 2021)

αναφέρεται η «απαγόρευση παρακολούθησης δημοσιογράφων», σήμερα όμως η πλειονότητα των κρατών της ΕΕ πέτυχε, εκτός από την «εθνική ασφάλεια», την εξαίρεση συνολικά 32 «αδικημάτων» στα οποία θα επιτρέπεται η παρακολούθηση! Στη λίστα αναφέρονται, για παράδειγμα, διαφθορά, απάτη, περιβαλλοντικό έγκλημα, διευκόλυνση της παράνομης εισόδου και διαμονής. Πρακτικά, κάθε κοινωνική δημοσιογραφική έρευνα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ παράδειγμα είναι

πως ο Γρ. Δημητριάδης, πρώην γγ της κυβέρνησης και ανιψιός του πρωθυπουργού, που αποπέμφθηκε λόγω του Predator, κατέθεσε και δεύτερη αγωγή κατά δημοσιογράφων της σελίδας *Reporters United* και της *Εφημερίδας των Συντακτών*, απαιτώντας αποζημίωση 245 εκατ. ευρώ για «ηθική βλάβη»! Η καταστολή ενισχύεται και από τις διατάξεις του νέου ποινικού κώδικα, καθώς ο δημοσιογράφος μπορεί και να φυλακίζεται...

ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΟΙ

Δίκτυο Ελεύθερων Φαντάρων «Σπάρτακος»

Σταματημό δεν έχουν οι αποστολές Ελλήνων στρατιωτικών εκτός συνόρων. Μετά την αποστολή εδώ και χρόνια του πιο μεγάλου ελληνικού εκστρατευτικού σώματος στο Κόσοβο, στο πλευρό των δυνάμεων του ΝΑΤΟ, ήρθε η ώρα 100 Ελλήνων στρατιωτικών στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, αυτό το ηφαίστειο εθνικιστικών αντιθέσεων και ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών που είναι έτοιμο να εκραγεί.

Συγκεκριμένα, θα συστήσουν έναν λόχο, ο οποίος θα εγκατασταθεί στη Βοσνία. Το σχέδιο, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, βρίσκεται σχεδόν στην τελική του μορφή και άμεσα θα εγκριθεί από το ΚΥΣΕΑ, ώστε το ένοπλο αυτό τμήμα, να μετακινηθεί στο εξωτερικό και να συνυπάρξει με δυνάμεις από άλλες χώρες. Η Ελλάδα, εφόσον οι καταστάσεις το απαιτήσουν, διαθέτει σε ετοιμότητα ήδη έναν λόχο της 71^{ης} Αερομεταφερόμενης Ταξιαρχίας, για άμεση μετάβαση στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Πρόκειται για έναν σχεδι-

Ελληνικός στρατός στη Βοσνία

► Το αντιπολεμικό κίνημα να μπλοκάρει τους τυχодиωκτισμούς της ελληνικής αστικής τάξης

ασμό που έχει αποφασιστεί δεκαετίες πριν, όταν τα γεγονότα στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων «έκαιγαν», και φέρει τη συμφωνία όλων των αστικών κομμάτων (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ), του αστικού οικονομικού και πολιτικού κατεστημένου, καθώς η αστική τάξη έχει επιλέξει να αναβαθμίσει τον στρατηγικό της ρόλο διαμέσου του πολέμου.

Αυτές οι στρατηγικές επιδιώξεις της αστικής τάξης αλληλοδιαπλέκονται με τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς των ΗΠΑ, ΕΕ και ΝΑΤΟ εναντίον Ρωσίας και Κίνας. Επίσης, αποκαλύπτουν γιατί η κυβέρνηση της ΝΔ προώθησε και προωθεί την πρόσληψη δεκάδων χιλιά-

δων μισθοφόρων στρατιωτών ΕΠΟΠ και ΟΒΑ, αλλά και την προμήθεια μεταχειρισμένου αμερικανικού οπλισμού, κατάλληλου για τέτοιου είδους ιμπεριαλιστικές αποστολές. Οι στρατιωτικές αυτές εξελίξεις συμβαδίζουν με πολιτικούς και οικονομικούς σχεδιασμούς. Σχεδόν πριν από έναν χρόνο, οι ηγέτες της ΕΕ είχαν επικυρώσει τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ως «υποψήφια προς ένταξη στην ΕΕ». Ο ελληνικός αστικός κόσμος «απλώνει» τις φιλοδοξίες στρατιωτικής του δράσης από τη Μαύρη Θάλασσα και τα Βαλκάνια μέχρι τη Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή, την Αφρική και τον Ινδικό Ωκεανό.

Το αντιπολεμικό κίνημα, δρώντας μέσα και έξω από τον στρατό, πρέπει να μπλοκάρει τη μηχανή του πολέμου, να αμφισβητήσει τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς ΗΠΑ, ΝΑΤΟ και ΕΕ και τους πολεμικούς τυχодиωκτισμούς της ελληνικής αστικής τάξης, που επιδιώκει να χαράξει δρόμους κερδοφορίας και αναβαθμισμένου παρεμβατικού πολιτικού ρόλου.

Πρέπει να αμφισβητήσουμε τη στρατιωτικοποίηση, τις προσλήψεις μισθοφόρων στρατιωτών και τους πολεμικούς εξοπλισμούς. Κανένας Έλληνας στρατιωτικός, φαντάρος και πολεμικό μέσο εκτός συνόρων. Έξω οι ιμπεριαλιστές από τα Βαλκάνια. Απαιτείται κοινός αγώνας των λαών των Βαλκανίων εναντίον του εθνικισμού και του ιμπεριαλισμού, ενάντια στις αστικές κυβερνήσεις και τον καπιταλισμό, που επιβάλλουν την εκμετάλλευση, την καταπίεση και οδηγούν στον πόλεμο, την καταστροφή και την προσφυγιά.

Χρίστος Κρανάκης

Η μπάλα στην εξέδρα, στο απυρόβλητο οι ΠΑΕ

Μία σειρά σκληρών μέτρων με στόχο την «πάταξη» της οπαδικής βίας ανακοίνωσε στις αρχές της εβδομάδας η κυβέρνηση. Μεταξύ αυτών προβλέπονται άδεια ποδοσφαιρικά γήπεδα, κάμερες σε περισσότερα σημεία, απρόσκοπτη δυνατότητα ελέγχου του οπτικοακουστικού υλικού από τις αρχές, σύστημα ηλεκτρονικής εισόδου και έλεγχος ταυτοπροσωπίας. Ακόμα, σύμφωνα με τα ρεπορτάζ αστικών ΜΜΕ, η κυβέρνηση ζητάει από τις δικαστικές αρχές να κινηθούν σε λογική «Χρυσής Αυγής», δηλαδή να συνενώσουν και να ομαδοποιήσουν δικογραφίες που αφορούν την αθλητική βία, με σκοπό να καταστεί πιο εύκολη η απόδοση κατηγορίας περί «σύστασης εγκληματικής οργάνωσης». Οι «γαλάζιοι» εκπρόσωποι διατυμπανίζουν πως «επιτέλους, το μαχαίρι θα φτάσει στο κόκκαλο»... Τα πράγματα όμως περιπλέκονται σοβαρά, εάν κοιτάξουμε βαθύτερα το φαινόμενο της οπαδικής βίας και πώς αυτό αλληλοδιαπλέκεται με τα μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα που κυριαρχούν στον χώρο του αθλητισμού.

Όσοι προσπαθούν να μιλήσουν για τη βία στα γήπεδα «εξεχνώντας» το «ποιος» είναι ο κυρίαρχος υπαίτιος, στην καλύτερη θα καταφέρουν να περιγράψουν μία ελλιπή εικόνα που λίγα μπορεί να προσδώσει στη δημόσια συζήτηση. Ο «ελέφαντας στο δωμάτιο», λοιπόν, είναι το γεγονός πως στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες, παρατηρείται μία ευθεία σχέση ανάμεσα στο πολιτικό και αθλητικό γίγνεσθαι. Οι ιδιοκτήτες των μεγάλων ΠΑΕ και ΚΑΕ, έχουν σημαντικότερη πολιτική επιρροή. Διαθέτουν δημοσιογραφικούς οργανισμούς, ελέγχουν δήμους, αναλαμβάνουν δημόσια έργα, χρηματοδοτούν κόμματα εξουσίας και -ως εκ τούτου- ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό την πολιτική ζωή της χώρας. Η ιδιοκτησία μίας ΠΑΕ ή ΚΑΕ, τους προσφέρει μία «έξτρα» δυνατότητα: Να έχουν υπό τις διαταγές τους μεγάλους οπαδικούς στρατούς, οι οποίοι, ανά πάσα στιγμή, θα ριχτούν στη μάχη για τα συμφέροντα τους ενός ή του

Με θατσερική λογική, η κυβέρνηση βάζει στο «στόχαστρο» οπαδούς και φιλάθλους, αφήνοντας φυσικά άθικτη τη βασική πλευρά: Τη σύνδεση μεγάλων επιχειρηματικών συμφερόντων, με πολιτική-μιντιακή επιρροή και φιλοδοξίες, με τις Ανώνυμες Εταιρείες ποδοσφαίρου και μπάσκετ.

άλλου ιδιοκτήτη. Η συνθήκη αυτή έχει μετατρέψει τον επαγγελματικό αθλητισμό στην Ελλάδα σε μία αρένα όπου ο ένας ολιγάρχης ανταγωνίζεται τον άλλον, ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί να «σπρώξει» το κράτος να σταθεί στο πλευρό του.

Από τα παραπάνω εύκολα συμπεραίνεται πως όταν ο εκάστοτε ιδιοκτήτης μίας ΠΑΕ νιώσει πως «αδικείται» από το κράτος, έχει τη δυνατότητα να «ξαμολήσει» τον οπαδικό στρατό που ελέγχει προκειμένου να...

διορθώσει την αδικία. Συχνά, λοιπόν, εμφανίζονται «τζαρτζαρίσματα» μεταξύ κυβέρνησης και ιδιοκτητών, ακόμα και μεταξύ εκείνων που έχουν... συγγενικές σχέσεις. Λύση στο πρόβλημα της οπαδικής βίας, όμως, δεν μπορεί να δοθεί από μέτρα που αναγγέλθηκαν στο φόντο

των παραπάνω «τζαρτζαρισμάτων». Εάν δεν αποκοπεί ο ομφάλιος λώρος που ενώνει τον αθλητισμό με τα επιχειρηματικά συμφέροντα, τότε θα συνεχίσουμε να βλέπουμε

Επιπλέον μέτρα καταστολής, διαπραγμάτευση με τα αφεντικά του ποδοσφαίρου

Η Θάτσερ που (δεν) θα μας σώσει!

Στο αστικό στρατόπεδο υπάρχει ένας σταθερά επαναλαμβανόμενος μύθος: Η Θάτσερ αντιμετώπισε τον «χουλιγκανισμό». Όλα τα μέτρα κρίνονται με βάση τα ανάλογα της «Σιδηράς Κυρίας». Η ίδια η Θάτσερ, βέβαια, το μόνο που κατάφερε ήταν να μετατρέψει τα γήπεδα της Αγγλίας σε πανάκριβα αστυνομοκρατούμενα κάστρα, στα οποία πρόσβαση έχουν οι λίγοι προνομιούχοι... Γεγονότα οπαδικής βίας στο βρετανικό ποδόσφαιρο συνεχίζουν να διαδραματίζονται, απλά εκτός γηπέδων.

Ενδεικτική είναι η αδιαφορία της κυβέρνησης της ΝΔ να ασχοληθεί με την κοινωνική διάσταση της αθλητικής βίας. Δηλαδή να

συμβουλευτεί κατάλληλους φορείς που θα αναδείξουν τα κοινωνικά αίτια που οδηγούν εκατοντάδες νέους/ες να αναζητούν διέξοδο σε βίαιες περιθωριακές ομάδες οπαδών. Για την κυβέρνηση και το συντηρητικό κομμάτι της κοινωνίας που εκπροσωπεί, οι οπαδοί είναι «ένα μάτσο κωλόπαιδα» που λυμνίζονται την κοινωνία και πρέπει να «κατατροπωθούν» με αμέριστη πυγμή. Η υψηλή ανεργία, η φτώχεια, η βία που έχει αναδειχτεί σε αναπόσπαστο χαρακτηριστικό του κράτους και της σύγχρονης κοινωνίας, η έλλειψη βιώσιμης προοπτικής κ.ο.κ. δεν φαίνεται να τους απασχολούν.....

στη φυλακή 18χρονους, την ίδια ώρα που οι ομάδες οπαδών που έχουν «πάρε-δώσε» με τις διοικήσεις και είναι ενόρχηστρωτές των επιθέσεων, αλλά και οι ίδιες οι διοικήσεις, θα μένουν στο απυρόβλητο...

Όσο το ζήτημα αποκόπτεται από τα επιχειρηματικά συμφέροντα που κινούν τα νήματα τόσο τα προωθούμενα μέτρα θα είναι κενά νοήματος και απλώς θα υπηρετούν πιστά το δόγμα της υπέρμετρης καταστολής. Ενδεικτικό το γεγονός πως δεν βρέθηκε ούτε ένα πολιτικό πρόσωπο από τα μεγάλα αστικά κόμματα να καταδικάσει την παράνομη μέθοδο της ΕΛΑΣ να προσαγάγει (ή μάλλον να απαγάγει) πάνω από 400 φιλάθλους του Ολυμπιακού στον Ρέντη, ως αντίποινα στον τραυματισμό του αστυνομικού. Μάλιστα, έντονο ήταν το κλίμα «δικαίωσης» της ΕΛΑΣ, όταν αποδείχτηκε πως ο 18χρονος φερόμενος ως δράστης του τραυματισμού ήταν ανάμεσα στους προσαχθέντες... Το ότι η ΕΛΑΣ λειτούργησε σαν εκδικητική συμμορία, ότι οι συγγενείς των προσαχθέντων δεν ήξεραν πού βρίσκονται τα κοντινά τους πρόσωπα και ότι οι προσαχθέντες κατήγγειλαν βασανιστήρια και κακομεταχείριση, πέρασαν στα ψιλά...

Ο χώρος των οπαδών συχνά αξιοποιείται ως παράδειγμα συμμόρφωσης από την πλευρά του κράτους. Καθόλου τυχαίο δεν είναι το γεγονός πως κατά καιρούς η αστυνομία ανοίγει «βεντέτες» με διαφορετικές θύρες οργανωμένων και ότι διμοιρίες των ΜΑΤ έχουν χτυπήσει βαρύτατα και απροκάλυπτα οπαδούς (βλ. φιλάθλους Άρη στο Περιστέρι, οπαδό του ΠΑΟ που χτυπήθηκε στο μάτι στο ΟΑΚΑ κ.λπ.). Η απουσία ενός πολιτικού και κοινωνικού φορέα που θα προστατεύει τα δικαιώματα των οπαδών (που προφανώς είναι τα ίδια με κάθε πολίτη), χρησιμοποιείται από το κράτος ώστε να δοκιμάσει πάνω τους ιδιαίτερα σκληρές μεθόδους καταστολής. Μεθόδους που πιθανότατα θα χρησιμοποιηθούν και απέναντι στο κίνημα. Ως εκ τούτου, για ακόμα μία φορά, η λύση στο φαινόμενο της οπαδικής βίας είναι η αστυνομοκρατία, οι κάμερες, η ταυτοπροσωπία, το ιδιώνυμο.

«Βιοαέριο ΙΚΕ»: Κινητοποίηση για το εργοδοτικό έγκλημα

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ στον Ωρωπό Πρεβέζης, στη μονάδα «Βιοαέριο 1 ΙΚΕ» όπου τη Δευτέρα σκοτώθηκε 55χρονος εργάτης, πραγματοποίησε το Σωματείο Ιδιωτικών Υπαλλήλων Πρέβεζας, ανάμεσα τους και μέλη της *Αγωνιστικής Παρέμβασης Ιδιωτικών Υπαλλήλων*. Οι εργαζόμενοι απαίτησαν την άμεση διερεύνηση των αιτιών του θανατηφόρου εργατικού «ατυχήματος». Είχε προηγηθεί παρέμβαση στην Επιθεώρηση Εργασίας στην Πρέβεζα. Σύμφωνα με την υπηρεσία, ο εργαζόμενος ήταν ασφαλισμένος ως ανειδίκευτος εργάτης, ενώ ακόμη δεν είναι γνωστό αν κλιμάκιο του τμήματος Υγείας και Ασφάλειας της Επιθεώρησης έχει κάνει αυτοψία στο χώρο.

Praktiker: Δεν πούλησες σακούλες; Μπόνους μια... επίπληξη!

Η Praktiker δεν σταματά να εκπλήσει τους εργαζομένους της. Όπως καταγγέλλει η επιτροπή Ιωαννίνων του σωματείου εργαζομένων, το τελευταίο κατόρθωμα στο κατάστημα Praktiker της πόλης ήταν η επιβολή ποινής έγγραφης επίπληξης σε ταμιά γιατί δεν πουλούσε αρκετές πλαστικές σακούλες στους πελάτες. «Κάθε μέρα μάς επιβάλλεται να επιτυγχάνουμε προσωπικούς στόχους που καθορίζονται από την εταιρεία, με δώλωμα κάποιου αόριστου μπόνους. Όποιος δεν επιτυγχάνει τους στόχους αυτούς, μπαίνει στη μαύρη λίστα ως ανεπαρκής», τονίζουν οι εργαζόμενοι.

ΕΤΕ: Μεγαλοστελέχη στον αφρό, εργαζόμενοι στη γαλέρα!

ΞΕΟΡΓΙΣΜΕΝΟΙ παρακολουθούν οι εργαζόμενοι της Εθνικής Τράπεζας (ΕΤΕ) το τελευταίο διάστημα τις προκλητικές κινήσεις της διοίκησης Μυλωνά. Ενώ η μείωση του προσωπικού συνεχίζεται στο όνομα περικοπής κόστους, το πάρτι εκατομμυρίων συνεχίζεται, με λίγους και εκλεκτούς να απολαμβάνουν μπόνους και νέες παροχές, όπως καταγγέλλει η *Πρόταση Προοπτικής Εργαζομένων στην ΕΤΕ*. Πριν λίγες μέρες, το ΔΣ της ΕΤΕ αποφάσισε να μοιράσει δωρεάν μετοχές συνολικής αξίας 85 εκ. ευρώ σε μεγαλοστελέχη σε διάστημα πέντε ετών, ως κίνητρο προσέλκυσης στελεχών από την αγορά!

Πράσινα (ψηφιακά)... άλογα της ΔΥΠΙΑ για ανέργους

ΞΕΚΙΝΗΣΕ την Παρασκευή η διαδικασία επιλογής προγραμμάτων κατάρτισης Β' κύκλου σε ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες «Βάζω το μέλλον μου σε πρόγραμμα» της ΔΥΠΙΑ, στο οποίο συμμετέχουν 50.000 άνεργοι που έχουν το σχετικό voucher. Από τα τεράστια κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης, κάποια «ψίχουλα» θα δοθούν στους ανέργους, τάζοντας πράσινα ψηφιακά... άλογα αντί για θέσεις εργασίας με αξιοπρεπείς μισθούς. Ο κάθε καταρτιζόμενος θα παρακολουθήσει πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης διάρκειας έως 200 ωρών, ενώ στο τέλος θα πρέπει να περάσει εξετάσεις για να λάβει το γλίσχρο επίδομα των 5 ευρώ ανά ώρα κατάρτισης.

«ΜΙΝΙ» ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Δημήτρης Σταμούλης

Αβάντα στα ΤΕΑ, λεφτά για... επενδυτές

► Στόχος η περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της κοινωνικής ασφάλισης

δότηση των επενδύσεων απαιτεί αποταμιεύσεις, οι οποίες βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο — ειδικά οι αποταμιεύσεις των νοικοκυριών».

Βασικός στόχος του νέου ασφαλιστικού που προωθεί η κυβέρνηση είναι η περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της κοινωνικής ασφάλισης, δύο χρόνια μετά την ίδρυση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ). Αυτό επιδιώκεται με την ενίσχυση και εξάπλωση των ΤΕΑ, που θα ιδρύονται πιο εύκολα, καθώς θα μπορούν να «συμπράττουν» περισσότεροι εργοδότες (πολυεργοδοτικά ΤΕΑ), με «καρμπόν» καταστατικά, χωρίς να απαιτείται κλαδική ή επαγγελματική συνάφεια μεταξύ τους. Στόχος, η προσέλκυση νέων ασφαλισμένων, καθώς 21 χρόνια μετά τη νομοθέτηση των ΤΕΑ, το εγχείρημα έχει «κολλήσει», με μόλις 28 ταμεία που καλύπτουν το 3% των εργαζομένων, όταν στην ΕΕ προσεγγίζει το 29%.

Το «τυράκι» των ΤΕΑ είναι η φρούδα υπόσχεση για «υψηλή» συμπληρωματική σύνταξη ή εφάπαξ μετά τη συνταξιοδότηση, κρύβοντας «κάτω από το χαλί» τον τζογαδόρικο τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η κεφαλαιοποιητική ασφάλιση, επενδύοντας σε προϊόντα με ρίσκο όπως μετοχές κ.α. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το μεγαλύτερο συνταξιοδοτικό ταμείο της Σουηδίας Alecta που φέτος έχασε σχεδόν 2 δισ. δολάρια λόγω της κατάρρευσης των αμερικανικών τραπεζών όπου είχε τζογαρεί αποθεματικά. Σοβαρές απώλειες είχαν και

επαγγελματικά ταμεία σε ΗΠΑ, Ιαπωνία, Νότια Κορέα κ.α.

Να σημειωθεί, πάντως, ότι η κυβέρνηση προωθεί παράλληλα και φορολογικό τσεκούρωμα στις εισφορές στα ΤΕΑ, για να «επιβραβεύσει» τη μακροχρόνια αποταμίευση και την επιλογή της σύνταξης έναντι της εφάπαξ παροχής, ώστε ο «κορβαντής» να παραμένει γεμάτος για τους επενδυτές! Πώς δικαιολογείται αυτό από την κυβέρνηση; Ότι το προϊόν της επαγγελματικής ασφάλισης είναι κυρίως σύνταξη και θα πρέπει να φορολογείται σαν κανονικό εισόδημα, αφού το βάζει στην άκρη ο εργαζόμενος σήμερα, που έχει υψηλή φορολόγηση, για να το λάβει αύριο, ως συνταξιούχος, όταν η φορολόγησή του είναι μικρότερη, κι έτσι... αποφεύγει φόρο! Με άλλα άρθρα στην ίδια ενότητα καταργείται η υποχρεωτικότητα στα ταμεία αλληλοβοήθειας, όπως το ΤΑΥΦΕ, με συνέπεια την κατάργηση του εφάπαξ στους ασφαλισμένους φαρμακοϋπάλληλους. Τέτοιοι φορείς πλέον θα έχουν πρόβλημα επιβίωσης, τα εφάπαξ θα υποστούν μεγάλες περικοπές, ενώ πλήττεται η κοινωνική αλληλεγγύη και η αλληλεγγύη των γενεών.

Στο «μίνι» ασφαλιστικό, ωστόσο, υπάρχουν και άλλες αντιλαϊκές διατάξεις. Για τους συνταξιούχους που θέλουν να εργαστούν, καταργείται μεν η περικοπή του 30% στη σύνταξή τους, ωστόσο αντικαθιστάται με εισφορά επί του εισοδήματός τους, ενώ από την άλλη ουδείς λόγος για αύξηση των μίζερων συντάξεων. «Αν μπορείτε, συνταξιούχοι, δουλέψτε για να ζήσετε αξιοπρεπώς», είναι το μότο της κυβέρνησης. Κάτι ανάλογο προωθείται με όσους ελεύθερους επαγ-

γελματίες, αγρότες και μη μισθωτούς έχουν χρέη στον ΕΦΚΑ και αδυνατούν να λάβουν σύνταξη, αν και πληρούν τις προϋποθέσεις. Απλώς αυξάνεται το πλαφόν για ρύθμιση σε ληξιπρόθεσμες εισφορές (από 20.000 σε 30.000 ευρώ), αντί να υπάρξει απαλλαγή από τόκους και προσαυξήσεις.

Σοβαρή αντιδραστική εξέλιξη επίσης δρομολογείται με τη διάταξη που προωθεί το νομοσχέδιο για την υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων, εισάγοντας για πρώτη φορά τον όρο «ενεργό ΑΜΚΑ». Όσοι δεν έχουν ενεργό ΑΜΚΑ, δηλαδή δεν έχουν φορολογική σχέση με το ελληνικό κράτος παρότι έχουν ΑΜΚΑ, δεν θα μπορούν πλέον να έχουν δωρεάν πρόσβαση σε Κέντρα Υγείας και δημόσια νοσοκομεία και δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ο εύκολος στόχος, για αρχή, είναι οι μετανάστες που εργάζονται «μαύροι» ή δεν έχουν τις τυπικές προϋποθέσεις για «νόμιμη παραμονή». Πρόκειται για διάταξη που στοχεύει σε εργαζόμενους από γειτονικές και άλλες χώρες, καθώς και τους πρόσφυγες που διαμένουν στη χώρα με καθεστώς ασύλου. Από την άλλη, ανοίγει «παράθυρο» στο μέλλον να καταργηθεί ο ΑΜΚΑ στους χιλιάδες ανασφάλιστους, με αποτέλεσμα να αποκλειστούν πλήρως από τη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Τέλος, τα επίδομα ΔΥΠΙΑ και ΟΠΕΚΑ θα καταβάλλονται σταδιακά μέσω προπληρωμένης κάρτας και οι δικαιούχοι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τουλάχιστον το 50% ηλεκτρονικά, δημιουργώντας ακόμα μεγαλύτερα προβλήματα σε ηλικιωμένους και μη εξοικειωμένους με ψηφιακά εργαλεία.

Την ουσία του μίνι ασφαλιστικού νομοσχεδίου αποκάλυψε προημερών ο υφυπουργός Εργασίας Π. Τσακλόγλου, λέγοντας ότι με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ), «τμήμα των αποταμιεύσεων αυτών θα μπορεί να χρηματοδοτήσει εγχώριες επενδύσεις». Και οι εργαζόμενοι να βάζουν βαθιά το χέρι στην τσέπη τους για να πληρώνουν σε ένα ταμείο που θα τζογαρεί ρισκάροντας τις συντάξεις τους, και το κεφάλαιο και οι «επενδυτές» να έχουν πρόσβαση σε «ζεστό χρήμα» για να κάνουν μπίζνες με τις πλάτες των ασφαλισμένων. Είπε ωμά ο υφυπουργός: «Απαιτείται αύξηση του όγκου των επενδύσεων και ειδικά των επιχειρηματικών επενδύσεων και η χρηματο-

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Γεωργία Νίκα

Τέλος ταφής και... αφαιμάξης

► Χαράτσι 240 εκατ. ευρώ πρέπει να πληρώσουν οι δήμοι μέσα στο 2024

Ενα ακόμα «πράσινο» χαράτσι, το οποίο αφορά τον τόμο διαχείρισης απορριμμάτων, έθεσε σε εφαρμογή η κυβέρνηση από την 1/1/2022, βάζοντας σε πλήρη λειτουργία το νομοθετικό οπλοστάσιο που διαμόρφωσαν όλες οι κυβερνήσεις από το 2012 μέχρι και σήμερα και ακολουθώντας πιστά τη λογική της ΕΕ «πληρώνω όσο πετάω».

Πιο συγκεκριμένα, από την 1^η Ιανουαρίου 2022 ξεκίνησε η επιβολή του τέλους ταφής για τις ποσότητες ανεπεξεργαστων αστικών αποβλήτων που διατίθενται σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), καθώς και για τα υπολείμματα επεξεργασίας αστικών αποβλήτων που προκύπτουν από μονάδες επεξεργασίας αστικών αποβλήτων (Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών, Μονάδες Επεξεργασίας Βιολογικών Αποβλήτων, Μονάδες Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας και Μονάδες Αποτέφρωσης Αστικών Αποβλήτων), τα οποία επίσης διατίθενται σε ΧΥΤ.

Από μόνο του το χαράτσι ταφής, το οποίο με τα σημερινά δεδομένα εκτιμάται ότι θα εφαρμόζεται σε περίπου 4 εκατ. τόνους δημοτικών απορριμμάτων τον χρόνο, θα αφαιμάξει από το ήδη λεηλατημένο λαϊκό εισόδημα, μέσω των ανταποδοτικών τελών καθαριότητας, έως το 2024, 240 εκατ. ευρώ, καθώς θα πρέπει να πληρωθούν και τα ποσά για το 2022 και το 2023, τα οποία δεν έχουν καταβληθεί μέχρι τώρα.

Το τέλος ταφής υπολογίζεται ανά εξάμηνο, με βάση τις πραγματικές ποσότητες αποβλήτων που διατέθηκαν στους ΧΥΤ και θα αποδίδεται σε ειδι-

κό λογαριασμό που τηρεί ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ). Οι υπόχρεοι θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε χρόνο στον ΕΟΑΝ στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό του, για το πρώτο εξάμηνο έως τις 30 Σεπτεμβρίου, και για το δεύτερο εξάμηνο έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου έτους, ενώ θα αποδίδουν τα οφειλόμενα ποσά έναν μήνα μετά τις συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Τα συγκεκριμένα ποσά θα τροφοδοτήσουν μέσω του κρατικού κορβανά («Πράσινο Ταμείο», ΕΟΑΝ) τα κέρδη των μονοπωλιακών ομίλων, ντόπιων και ξένων, που ήδη νέμονται την επεξεργασία απορριμμάτων, κύρια μέσω των ΣΔΙΤ που προώθησαν ως πρώτη προτεραιότητα και αποκλειστικότητα όλες οι κυβερνήσεις παραδίδοντας την ανακύκλωση στους ιδιώτες μαζί με τους πακτωλούς των επιδοτήσεων της ΕΕ.

Η προσφυγή της ΚΕΔΕ στο ΣτΕ για το τέλος ταφής ενέχει την λογική του στρίβει δια του αρραβώνος από την υποτιθέμενη αντίδραση στην επιβολή του, όταν την ίδια στιγμή απευθύνει αίτημα στην κυβέρνηση να δοθούν μπλε κάδοι, καφέ κάδοι, απορριμματοφόρα ανακύκλωσης μέχρι του ποσού των 240 εκατ. ευρώ που αφορούν τα τέλη ταφής που θα παρακρατηθούν από τις ΚΑΠ μέχρι και τον Οκτώβριο του 2024.

Εν ολίγοις 240 εκατ. ευρώ μειωμένη μέσα στο 2024 η χρηματοδότηση των δήμων. 240 εκατ. ευρώ δωράκι για το κεφάλαιο που χρηματοδοτείτε για τη διαχείριση της ανακύκλωσης. Την οποία μόνον ανακύκλωση δεν μπορούμε να την πούμε, αφού η δραστηριότητα των ιδιωτών από 2008 μέχρι σήμερα δεν έχει

φτάσει πάνω από 4% της ανακύκλωσης των απορριμμάτων...

Με αναστολές και δικαστήρια δεν ανατρέπεται η νέα φοροεπιδρομή, μόνο ο λαϊκός παράγοντας μπορεί να τα ανατρέψει, προβάλλοντας ως άμεση προτεραιότητα την απαίτηση να καταργηθούν άμεσα τα χαράτσια του τέλους ταφής και της περιβαλλοντικής εισφοράς (άρθρο 55 του Ν.4609/2019), που επέβαλε ο ΣΥΡΙΖΑ στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων του 2015, καθώς και όσα φορτώνονται στη λαϊκή κατανάλωση, απαιτώντας όλες οι ανάγκες των δήμων σε όλους τους τομείς που έχουν την ευθύνη, με βασικότερη την διαχείριση των απορριμμάτων να χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Απαιτούμε ολοκληρωμένο δημόσιο σχέδιο διαχείρισης των απορριμμάτων με προώθηση μιας ουσιαστικής διαλογής στην πηγή και ανακύκλωσης καθώς και ολοκληρωμένη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων. Με κριτήριο την προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος και όχι το κέρδος του κεφαλαίου. Με τον αναγκαίο εξοπλισμό και το αναγκαίο προσωπικό. Οι εργαζόμενοι στην διαχείριση των απορριμμάτων να δουλεύουν με ανθρώπινες συνθήκες εργασίας και πλήρη εργασιακά δικαιώματα.

Να κλείσει η χωματερή στη Φυλή και όλες οι χωματερές. Όχι στην εμπορευματοποίηση της διαχείρισης των απορριμμάτων, όχι στις ΣΔΙΤ και στις συμπράξεις και παραχωρήσεις. Κατάργηση των ανταποδοτικών τελών καθαριότητας. Καμία μετατόπιση των βαρών στις πλάτες των εργατικών και λαϊκών στρωμάτων.

Απώλεια

Πέθανε ο σύντροφος Γιάννης Σεφερλής

Έφυγε από τη ζωή, το πρωί της Πέμπτης 14 Δεκεμβρίου, ο αγαπημένος σύντροφος Γιάννης Σεφερλής, μετά από ολιγοήμερη νοσηλεία στο νοσοκομείο του Πύργου. Ο Γιάννης Σεφερλής γεννήθηκε στις 15 Γενάρη 1948 και μεγάλωσε στον Πύργο Ηλείας. Από τα νεανικά του χρόνια οργανώθηκε στην ΚΝΕ και στο ΚΚΕ από όπου αποχώρησε το 1989, διαφωνώντας με τις συγκυβερνήσεις Τζαννετάκη-Ζολώτα. Ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του ΝΑΡ και της οργάνωσης Ηλείας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάπτυξη της. Ο Γιάννης ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή των λαϊκών αγώνων. Στέλεχος του ΝΑΡ αλλά και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για πολλά χρόνια, μέχρι και τον τελευταίο καιρό που αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα υγείας. Ήταν ιδιαίτερα γνωστός στην περιοχή της Ηλείας μέσα από τη δράση του στο παράρτημα του ΤΕΕ. Διετέλεσε δημοτικός σύμβουλος Πύργου, με την κίνηση *Ανταρσία στον Δήμο Πύργου*, ενώ συμμετείχε ενεργά στην περιφερειακή κίνηση *Αριστερή Παρέμβαση - Αντικαπιταλιστική Κίνηση στη Δυτική Ελλάδα*.

«Ήταν το παράδειγμα κομμουνιστή, που διακρινόταν για την αγωνιστική του συνέπεια, ακόμα και στους πιο δύσκολους καιρούς, τη βαθιά γνώση των τοπικών-λαϊκών προβλημάτων, τη μετωπική αντίληψη και ενωτική πρακτική, τη λαϊκότητα, την ντομπροσύνη και το χιούμορ του. Ιδιαίτερη ήταν και η συμβολή και η βοήθειά του στα προβλήματα των σεισμόπληκτων της Ηλείας. Για αυτούς τους λόγους ήταν ένας άνθρωπος πολύ αγαπητός», αναφέρει το ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση. «Θα τον θυμόμαστε με βαθιά συγκίνηση. Στη μνήμη του Γιάννη, θα δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις για την ευγενική υπόθεση της κομμουνιστικής απελευθέρωσης που αποτέλεσε και πυξίδα της ζωής του», προσθέτει. Η κηδεία του πραγματοποιήθηκε το μεσημέρι της Παρασκευής 15/12 στην Κρέστενα Ηλείας.

Στη μνήμη του, οι σύντροφοι και φίλοι του από τις οργανώσεις του ΝΑΡ Δυτικής Ελλάδας προσφέρουν 150 ευρώ ως οικονομική ενίσχυση στο ΝΑΡ και στο Πριν.

ΑΠΕΡΓΙΑ 14/12

ΜΑΤ κατά εργαζομένων σε δήμους και δημόσιο

Μαχητική ήταν η συγκέντρωση των εργαζομένων στους δήμους την Πέμπτη 14/12 στο πλαίσιο της 24ωρης πανελλαδικής απεργίας της ΠΟΕ-ΟΤΑ, ενώ περιορισμένη ήταν η συμμετοχή στη στάση εργασίας της ΑΔΕΔΥ και της ΠΟΕΔΗΝ στην οποία συμμετείχαν εργαζόμενοι από νο-

σοκομεία και εκπαιδευτικοί με τα πρωτοβάθμια σωματεία τους.

Οι εργαζόμενοι πραγματοποίησαν πορεία προς τη βουλή και στη συνέχεια στο υπουργείο Εσωτερικών στη Β. Σοφίας, όπου οι απεργιοί απαίτησαν με αποφασιστικότητα να συναντηθούν με εκπρόσωπο της κυβέρνησης. Η αστυνομία όμως απάντησε με ρίψη χημικών, ξύλο και προσαγωγές συνδικαλιστών.

Στα αιτήματα της απεργίας στο δημόσιο ήταν πραγματικές αυξήσεις στους μισθούς κι όχι αυξήσεις κοροϊδία και άμεση επαναφορά των δώρων, η κατάργηση του παγώματος της διετίας 2016-2017, η αύξηση και επέκταση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, συλλογικές

συμβάσεις εργασίας καθώς και μονιμοποίηση των συμβασιούχων - προσλήψεις μόνιμου προσωπικού σε όλο το Δημόσιο.

Ειδικά στο χώρο τον ΟΤΑ, οι εργαζόμενοι απαίτησαν προσλήψεις μόνιμου προσωπικού σε όλες τις υπηρεσίες των δήμων, καμιά ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών και κανένας αναπτυξιακός οργανισμός και να καταργηθεί η «διάταξη Βορίδη». Κατώτεροι των απαιτήσεων και των αναγκών, για ακόμη μια φορά, τόσο η ΑΔΕΔΥ όσο και το ΕΚΑ, καθώς δεν φρόντισαν να προκηρύξουν ούτε την καθιερωμένη 24ωρη απεργία με αφορμή την κατάθεση του αντιλαϊκού προϋπολογισμού παρά τις προτάσεις Παρεμβάσεων και ΑΤΕ-ΕΚΑ αντίστοιχα.

Μετά την «επιτυχία» της υποθαλάσσιας αρτηρίας –που κόστισε 85 εκατ. ευρώ χωρίς να γίνει– και του ατέλειωτου ανέκδοτου Μετρό (η μακρόχρονη ιστορία του ξεκινά από το... 1976 κι ακόμη να τελειώσει ένα μικρό του τμήμα), νέο, «πρωτοποριακό», φαραωνικό έργο, το λεγόμενο «Flyover», με... ιπτάμενους δρόμους, κόμβους και σήραγγες, ετοιμάζεται στη πόλη της Θεσσαλονίκης.

Ένα πλήρως αμφιλεγόμενο έργο (μόνο 13 χλμ. με 4 χλμ. υπέργειο) που θα κοστίζει κοντά μισό δισεκατομμύριο ευρώ (οι προβλέψεις λένε ότι θα ξεπεράσει το 1 δισ.) έρχεται να «ανακουφίσει» πάλι τους ταλαιπωρημένους Θεσσαλονικείς. Σε μια πόλη με τη χειρότερη συγκοινωνία της Ευρώπης (με ένα μόνο μέσο, τον αμαρτωλό ΟΑΣΘ), προωθείται ένα έργο στην καταστροφική λογική της υποταγής στη δικτατορία του ΙΧ, που του υπόσχεται μεγαλύτερες ταχύτητες, και της συνακόλουθης ρύπανσης –είμαστε πρωταθλήτρια πόλη στην ατμοσφαιρική ρύπανση που ευνοεί την διάδοση ασθενιών και του πρόσφατου κορονοϊού– και των αυξημένων τροχαίων εγκλημάτων.

Τα μεγαθήρια των κατασκευαστικών εταιρειών Μυτιληναίος και Άβαξ, που κέρδισαν τον σχετικό διαγωνισμό, θα αυξήσουν κι άλλο την –εγγυημένη πάντα– κερδοφορία τους. Το έργο θα κατασκευαστεί με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, με όλα τα πιθανά σενάρια καθυστέρησης, υποβάθμισης της ποιότητάς του, επιβολής διοδίων, να είναι στο τραπέζι.

Πανηγυρίζουν ότι θα καταστραφούν μόνο 82 στρέμματα από το πολύπαθο δάσος του Σείχ Σου σε σχέση με την εξωτερική περιφερειακή –το προηγούμενο πολυδιαφημισμένο τους project– που θα το αφάνιζε πλήρως. Το Σείχ Σου, που αποτελεί έναν από ελάχιστους πνεύμονες πρασίνου της πόλης (η Θεσσαλονίκη έχει το μικρότερο ποσοστό πρασίνου ανά κάτοικο στην Ευρώπη) θα δεχτεί ακόμα ένα ισχυρό πλήγμα. Θα υποβαθμιστεί ακόμα περισσότερο, ενώ μεγάλο

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Γιάννης Λαθήρας*

Flyover: Πετάει ο περιφερειακός, πετάει!

► Ένα πλήρως αμφιλεγόμενο έργο που θα κοστίζει τουλάχιστον μισό δισ. ευρώ

ποσοστό των κατοίκων της πόλης θα αποκοπεί από αυτό, καθώς θα καταργηθούν οι περισσότερες υπάρχουσες πύλες εισόδου προς το δάσος. Επίσης, περιορίζεται δραματικά η πρόσβαση οχημάτων πυρόσβεσης, ενώ δεν υπάρχει καν μελέτη πυρασφάλειας!

Αντί για έργα ανακούφισης της ρημαγμένης περιφέρειας, προκρίνουν έργα γιγάντωσης των μεγαλουπόλεων στα πλαίσια της καπιταλιστικής ανάπτυξης που τόσο καταστροφική και θανατηφόρα αποδείχθηκε και με την υγειονομική κρίση. Η πιθανή υλοποίηση του σεναρίου Flyover θα κάνει την πόλη ακόμα πιο αβίωτη. Με την αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του αριθμού των αυτοκινήτων. Ήδη από τις πρώτες μέρες κατασκευής του έργου το μποτιλιάρισμα στην περιφερειακή και σε ολόκληρη την πόλη είναι τεράστιο και μάλλον θα κρατήσει χρόνια...

Οι υποσχέσεις για μεγαλύτερες ταχύτητες θα δρέψουν τους καρπούς περισσότερων και πιο σφοδρών τροχαίων συγκρούσεων. Ενώ, ειδικά για τους κατοίκους περιοχών που συνορεύουν με το νέο «οραματικό» έργο, η ηχορύπανση θα εκτιναχθεί στα ύψη. Φυσικά, με την προμοδούμενη αύξηση του αριθμού των ΙΧ, η πόλη στο σύνολό της θα είναι μποτιλιωμένη. Αλλά θα μπορείς να τρέξεις στον ιπτάμενο περιφερειακό...

Όμως, αν δεν κάνουμε λάθος, οι πόλεις φτιάχτηκαν για να τις κατοικούμε και να τις ζούμε και όχι για να τις προσπερνάμε. Ο Flyover όχι απλώς δεν θα λύσει το κυκλοφοριακό αλλά θα αναπαράγει τις αιτίες του προβλήματος. Τον Flyover τον θέλουν οι κατασκευαστικές εταιρείες, οι αυτοκινητοβιομηχανίες, οι εταιρείες πετρελαιοειδών. Εμείς, η πόλη και το περιβάλλον χρειαζόμαστε δημόσια, φθηνά, οικολογικά Μέσα Μα-

ζικής Μεταφοράς και μικρότερη ανάγκη μετακινήσεων. Η πόλη χρειάζεται άλλη κατεύθυνση, ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, σιδηρόδρομο, προαστιακό (είναι χαρακτηριστικό ότι στην υπάρχουσα περιφερειακή δεν υπάρχει και δεν προβλέφθηκε κανένα μέσο σταθερής τροχιάς), λεωφορεία, μετρό, τραμ, καραβάκια στο Θερμαϊκό, δίκτυο ποδηλατοδρόμων, πεζόδρομων, χώρους πρασίνου κ.λπ.

Απαιτείται μείωση της ανάγκης μετακινήσεων προς το υδροκέφαλο κέντρο της Θεσσαλονίκης, ενάντια στη συγκεντροποίηση, με αποκεντρωμένη ανάπτυξη των υπηρεσιών (δημόσιο, τράπεζες, κέντρα υγείας, εκπαίδευση κ.λπ.), των πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων και ενίσχυση της τοπικής αγοράς (αντί των μεγαθήριων τύπου KOSMOS που «ευδοκούν» στις παρυφές των περιφερειακών). Απαιτείται επίσης παρέμβαση στην ήδη υπάρχουσα περιφερειακή, όπως μείωση των ορίων ταχύτητας, διόρθωση κακοτεχνιών, δημιουργία Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (ΔΕΑ) κ.λπ.

Ήδη μια σειρά από φορείς (πάνω από 40 μέχρι στιγμής) έχουν αρχίσει να ξεσηκώνονται. Πρωτοβουλίες κατοίκων, σύλλογοι, σωματεία εργαζομένων, περιβαλλοντικές συλλογικότητες, τα δημοτικά σχήματα Πόλη Αλλιώς και Πόλη Ανάποδα και ενεργοί πολίτες από όλη τη Θεσσαλονίκη λένε «όχι» στον Flyover, εξαιτίας των επιπτώσεων που θα έχει στο κυκλοφοριακό, τη δημόσια υγεία, την ποιότητα ζωής και το περιβάλλον.

*δημοτικός σύμβουλος Νεάπολης-Συκεών με την Πόλη Αλλιώς

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ PISA

Αιμιλία Τσαγκαράτου

Τα «έβαψαν μαύρα» στον... ΟΟΣΑ για τα αποτελέσματα

Οι τίτλοι μετά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού PISA του ΟΟΣΑ κάθε φορά είναι πανομοιότυποι. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκεται στις χαμηλότερες θέσεις, οι Έλληνες μαθητές υστερούν στα βασικά στα μαθηματικά, στην κατανόηση κειμένου, στις φυσικές επιστήμες. Και οι διαπιστώσεις αυτές γίνονται χρόνια τώρα από έναν καπιταλιστικό, οικονομικό και όχι εκπαιδευτικό οργανισμό όπως είναι ο ΟΟΣΑ. Άρα τα εργαλεία που χρησιμοποιεί είναι από τον χώρο της οικονομίας και όχι της εκπαίδευσης. Και είναι έτσι φτιαγμένα που να μετρούν, να συγκρίνουν, να κατατάσσουν, να ταξινομούν με αυθαίρετο τρόπο.

Ο διαγωνισμός PISA εστιάζει σε συγκεκριμένες ικανότητες και δεξιότητες. Τα αναλυτικά προγράμματα της κάθε χώρας είναι ανύπαρκτα για αυτόν. Οι χώρες που «προγυμνάζουν» τους μαθητές και τις μαθήτριάς τους με βάση αυτά που ζητά ο διαγωνισμός είναι και αυτές που έχουν τα καλύτερα αποτελέσματα, όπως το περίφημο παράδειγμα της Σιγκαπούρης — όπου σε έρευνα που έγινε πρόσφατα, ο φόβος των μαθητών της για τις εξετάσεις είναι μεγαλύτερος από τον φόβο για την απώλεια των γονιών τους. Οι κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες εξοβελίζονται και, όταν αναφέρονται, θεωρούνται «φυσικές», χωρίς να κατονομάζονται προφανώς οι αιτίες. Οι μαθητές/

τριες της Ελλάδας συγκρίνονται με μαθητές από εντελώς διαφορετικά κοινωνικά, πολιτιστικά, οικονομικά και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Το «φάρμακο» είναι γνωστό και είναι ακριβώς εκείνο που δημιουργεί το πρόβλημα. Ακόμα πιο σκληρή εφαρμογή των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων. Μόνο που κανένας δεν λέει ότι η εφαρμογή των οδηγιών του ΟΟΣΑ από όλες τις κυβερνήσεις τα τελευταία χρόνια είναι αυτή που οδηγεί σε αυτά τα αποτελέσματα. Χαρακτηριστική είναι η ειδική παρέμβαση του Αντρέα Σλάιχερ, του υπεύθυνου του ΟΟΣΑ για την εκπαίδευση, στην οποία προτείνει τα γνωστά: επιλογή των εκπαιδευτικών από τους διευθυντές των σχολείων, μεγαλύτερη «αυτονομία» των σχολείων, λιγότερο συνδικαλισμό και δικαιώματα.

Έλλη Πιπερίδη | φοιτήτρια Νομικής

Μία νέα σελίδα για το φοιτητικό κίνημα!

Το Σάββατο 9 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στη Νομική του ΕΚΠΑ η πρώτη διαδικασία του Συντονισμού Σχημάτων και Αγωνιστριών Αθήνας, εκκινώντας έτσι τη συζήτηση γύρω από την αναγκαιότητα δημιουργίας μιας νέας αριστερής, αντικαπιταλιστικής συλλογικότητας στα πανεπιστήμια. Στη διαδικασία συμμετείχε πλήθος αριστερών, ριζοσπαστικών και αντικαπιταλιστικών σχημάτων αλλά και ανένταχτοι αγωνιστές/τριες, που συζήτησαν για την επίθεση που δέχονται λαός και νεολαία σε όλα τα επίπεδα, ενώ στάθηκαν ειδικότερα στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση και την επικείμενη παράκαμψη του άρθρου 16 του Συντάγματος, καθώς και στην ανάγκη ανασυγκρότησης των φοιτητικών συλλόγων και του φοιτητικού κινήματος. Η μεγάλη μαζικότητα και ο πλούσιος πολιτικός διάλογος της διαδικασίας δίνουν μήνυμα αισιοδοξίας για το «γύρισμα» μίας νέας σελίδας στο φοιτητικό κίνημα και την Αριστερά.

Από τις τοποθετήσεις των σχημάτων και των αγωνιστριών έγινε ξεκάθαρο πως απέναντι στην ολομέτωπη επίθεση που δέχονται λαός και νεολαία, από την ακρίβεια και τον εργασιακό μεσαίωνα μέχρι την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, πρέπει η κουβέντα εντός της Αριστεράς να επικεντρωθεί στην αναγκαιότητα χάραξης ενός πολιτικά επικίνδυνου, ανατρεπτικού και νικηφόρου πολιτικού σχεδίου για το φοιτητικό κίνημα, που θα υπερβεί την υπάρχουσα αδυναμία ανάπτυξης μαζικών, ανατρεπτικών, μαχητικών αγώνων ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση και την αντιλαϊκή πολιτική της κυβέρνησης και την απουσία ενεργούς εμπλοκής των φοιτητών/τριών στις συλλογικές διαδικασίες των φοιτητικών συλλόγων.

Στο πλαίσιο αυτό, στη συζήτηση αποτυπώθηκε έντονα η ανάγκη για πολιτικό επανεξοπλισμό του φοιτητικού κινήματος, με άνοδο της πολιτικοποίησης των αιτημάτων και συνολικοποίηση του αγώνα ενάντια στην αστική πολιτική στην εκπαίδευση. Φορείς του αγώνα αυτού

θα είναι οι ίδιοι οι φοιτητικοί σύλλογοι, μέσα από την ανασυγκρότησή τους, με ανοιχτές, εξωστρεφείς πολιτικές διαδικασίες, μαζικές γενικές συνελεύσεις και πολιτική συζήτηση που θα καταλήγει σε κινηματική κλιμάκωση. Η διαδικασία κατέληξε σε ένα κάλεσμα αγώνα προς τους φοιτητικούς συλλόγους ενάντια στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, με στόχο να ανοίξει πλατιά η κουβέντα εντός των σχολών σε σχέση με την πάλη για αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν παιδεία, αλλά και να προταθεί ένας κινηματικός σχεδιασμός για το επόμενο διάστημα, με κινητοποίηση και παρέμβαση στη Σύνοδο Πρυτάνεων, κινητοποιήσεις στα Ιδρύματα ενάντια στην παράκαμψη του άρθρου 16, δράσεις για τη φοιτητική μέριμνα και την ακρίβεια αλλά και νέους γύρους γενικών συνελεύσεων, καταλήψεων και συντονιστικών.

Ακόμα η συζήτηση κατέληξε πως υπάρχει ανάγκη για ενιαία πανελλαδική έκφραση του φοιτητικού κινήματος, στο βαθμό που αυτή θα μπορεί να ανταποκρίνεται στην πραγματική βούληση και τα αιτήματα των φοιτητών/τριών, γεγονός που απαιτεί ενιαίο πανελλαδικό συντονιστικό φορέα. Ο πυρήνας της λήψης αποφάσεων οφείλουν να είναι οι γενικές συνελεύσεις και τα συντονιστικά γενικών συνελεύσεων (ΣΓΣ), με τη μαζικοποίηση των πρώτων όμως να αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη των δεύ-

Ανάγκη για ίδρυση μίας νέας αριστερής αντικαπιταλιστικής συλλογικότητας στα πανεπιστήμια

τερων — ειδικά αν μιλάμε σε πανελλαδική κλίμακα, γεγονός όπου ειδικά με τους δυσμενείς συσχετισμούς που επικρατούν καθίσταται πρωταρχικός στόχος της επόμενης περιόδου.

Σαφώς, η συζήτηση αυτή για τις μάχες που θα δώσει το φοι-

Επιτυχημένες οι πρώτες διαδικασίες του Συντονισμού Σχημάτων και Αγωνιστριών

τητικό κίνημα το επόμενο διάστημα δεν μπορεί να ιδωθεί αποκομμένη από την ανάγκη ανασυγκρότησής του και κυρίως από την ανάγκη για μία άλλη Αριστερά που θα μπορεί να φέρει εις πέρας αυτό το πολιτικό σχέδιο. Στο πλαίσιο αυτό, δεδομένων των παθογενειών και του μη προωθητικού ρόλου της ΕΑΑΚ στο σήμερα, στο κείμενο κατάληξης του Συντονισμού αποτυπώνεται η ανάγκη για ίδρυση μίας νέας αριστερής αντικαπιταλιστικής συλλογικότητας στα πανεπιστήμια: μιας συλλογικότητας που θα παλεύει πολιτικά ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, με αντικυβερνητική/αντισυνδιαχειριστική πάλη, με δημοκρατική δομή, φυσιογνωμία και λειτουργία, με πανελλαδική εικόνα και έκφραση, ενάντια σε λογικές συνδιοίκησης, ενάντια σε κάθε μορφής διάκριση, που θα παλεύει ενάντια σε κεφάλαιο και ΕΕ, θα υπερασπίζεται τα εργατικά συμφέροντα και θα προασπίζει την αναγκαιότητα ενός πανεκπαιδευτικού μετώπου. Μία συλλογικότητα που θα συγκροτείται από ένα σχήμα ανά κοινωνικό χώρο, με ανοιχτές, υγιείς και τακτικές πολιτικές διαδικασίες, με έντονο εσωτερικό διάλογο και δημοκρατική διαπάλη.

Αξίζει να σημειωθεί πως —σε παράλληλο χρόνο— διεξήχθησαν παρόμοιες διαδικασίες σε μία σειρά από πόλεις της Ελλάδας.

ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ «Ζεστά» εγκαινία της Λέσχης Θεσσαλονίκης

Μετά από 12 χρόνια παρουσίας στην πόλη της Θεσσαλονίκης, η Λέσχη Αναιρέσεις επέστρεψε σε έναν νέο, όμορφο και «ζεστό χώρο». Το ξεκίνημα αυτού του νέου «ταξιδιού» ήταν ιδιαίτερα δυναμικό καθώς διοργανώθηκε ένα διήμερο γεμάτο συζητήσεις, κέφι και χορό. Η Λέσχη Αναιρέσεις στη Θεσσαλονίκη, γέμισε ακόμη μια φορά, όχι μόνο από ανθρώπους, αλλά από ιδέες, γνώσεις και αγωνιστική δύναμη.

Συγκεκριμένα, το Σάββατο 9/12 τα εγκαινία ξεκίνησαν με την εκδήλωση «Ένας άλλος, απελευθερωτικός πολιτισμός». Σε μια πλούσια και γεμάτη συζήτηση αναμετρηθήκαμε με ερωτήματα και προβληματισμούς όσον αφορά το «ποιος» είναι ο πολιτισμός της απελευθέρωσης και της χειραφέτησης, πώς μπορεί και πρέπει να γίνει κτήμα ολόκληρης της κοινωνίας. Η βραδιά έκλεισε με DJ Set. Την Κυριακή 10/12, οι Αναιρέσεις Θεσσαλο-

νίκης πήγαν σινεμά για να παρακολουθήσουν την πρώτη προβολή της νέας ταινίας του Βασίλη Τσιράκη *Φαύλος Κύκλος*, ενώ αμέσως μετά ακολούθησε ηπειρωτικό γλέντι με τους Αχπάν.

Ακόμα, η λέσχη φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα σημείο συνάντησης της πόλης όπου η πληττόμενη πλειοψηφία θα βρει χώρο και τρόπο να συζητάει τις ανησυχίες και τα ερωτήματά της. Ταυτόχρονα, θα φωτίζει με κάθε δυνατό τρόπο τον πολιτισμό των «από κάτω».

Η επιτροπή της λέσχης εκφράζει τις ευχαριστίες της σε όλους/ες που παρευρέθηκαν και στήριξαν τα εγκαινία! Ιδιαίτερα ευχαριστεί τους ανθρώπους που συνέβαλαν με πολιτικές παρεμβάσεις στην εκδήλωση της πρώτης ημέρας και συγκεκριμένα την Χριστίνα Αλεξανδρίδη, τον Μενέλαο Εξιογλου, τον Βασίλη Τσιράκη και όσους συμμετείχαν με τις παρεμβάσεις και την παρουσία τους.

Μαίρη Κωτσπούλου

ΒΙΒΛΙΟ

Σύντομη ιστορία της ΕΣΣΔ

Sheila Fitzpatrick
Εκδόσεις Μεταίχμιος

Στο βιβλίο εξετάζεται η ιστορία της ΕΣΣΔ από τη δημιουργία ως την κατάρρευση της. Τον Οκτώβριο του 1917 η Ρωσική Επανάσταση νίκησε και δημιουργήθηκε η ΕΣΣΔ. Ακολούθησε ο εμφύλιος πόλεμος, ο λιμός του 1921 και ο θάνατος του Λένιν το 1924. Στο τέλος της δεκαετίας του 1920 κέρδισε το τρόπαιο της εξουσίας ο Στάλιν. Το 1937-1938 εξαπέλυσε διωγμό κατά των κομματικών του αντιπάλων. Το 1939 άρχισε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, όπου συμμάχησε με τις αστικές δημοκρατίες της Δύσης. Μετά τη λήξη του πολέμου, σε χώρες που απελευθερώθηκαν απ' τον Κόκκινο Στρατό επιβλήθηκε το καθεστώς του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και η ΕΣΣΔ μετατράπηκε σε υπερδύναμη.

Μετά τον θάνατο του Στάλιν το 1953, τον διαδέχτηκε ο Χρουσόφ. Το 1956 πραγματοποιήθηκε εξέγερση στην Ουγγαρία που κατεστάλη από σοβιετικά στρατεύματα. Το 1962 εκδηλώθηκε η κρίση των πυραύλων στην Κούβα. Το 1964 ο Χρουσόφ αντικαταστάθηκε απ' τον Λεονίντ Μπρέζνιεφ. Σημειώνεται σημαντική οικονομική ανάπτυξη και βελτιώνεται το βιοτικό επίπεδο τη δεκαετία του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Το 1968 η Άνοιξη της Πράγας καταστέλλεται. Το 1978 οι Σοβιετικοί επεμβαίνουν στον εμφύλιο πόλεμο του Αφγανιστάν. Μετά τον θάνατο του Μπρέζνιεφ, του Αντρόποφ και του Τσερνιένκο, στην εξουσία ανήλθε το 1985 ο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ. Προχωρεί σε ριζικές μεταρρυθμίσεις με άξονες την περεστρόικα και τη γκλάσνοστ. Το 1989 συναίνεσε στην πτώση του Χόνκερ στην Αν. Γερμανία, που ουσιαστικά προσαρτήθηκε στη Δυτ. Γερμανία. Το 1991 γίνεται στρατιωτικό πραξικόπημα που καταστέλλεται. Ο Γκορμπατσόφ παραιτείται και στην εξουσία ανέρχεται ο Γέλτσιν. Το καθεστώς του υπαρκτού σοσιαλισμού καταρρέει και εγκαθιδρύεται ο καπιταλισμός.

Δ. Γρηγορόπουλος

Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Μπορεί και πώς να βγει η Ελλάδα από την ΕΕ;

Η ανάδειξη της αναγκαιότητας αλλά και της δυνατότητας αποδέσμευσης της Ελλάδας από την ΕΕ είναι σημαντική. Πλευρές φωτίζει το βιβλίο *Μπορεί η Ελλάδα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης*; του Ομίλου Μαρξιστικών Ερευνών, από τις εκδόσεις Τόπος.

Το συλλογικό πόνημα προβάλλει γενικά και με ποικιλία λογικής θετική απάντηση για τη δυνατότητα εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το εισαγωγικό σημείωμα της Ευγενίας Λαζαρίδου επικεντρώνεται στη ρήτρα αποχώρησης από την ΕΕ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 50 της συνθήκης της ΕΕ. Θεωρεί θετικό βήμα τη ρητή πρόβλεψη εξόδου, παραδέχεται όμως ότι η υπαγωγή της διαδικασίας εξόδου στο Ενωσιακό Δίκαιο καθιστά την έξοδο ενός κράτους-μέλους μία διαδικασία φιλικότερη προς την ίδια την Ένωση και άρα δυσχερέστερη.

Το άρθρο των Λεωνίδα Βατικιώτη και Πέτρου Κοσμά με εκτενή ανάλυση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθοριστικό Σχέδιο Ανάκαμψης δεν επιδέχεται τροποποιήσεις. Τα κράτη-μέλη οφείλουν να τηρούν απαρρέγκλιτα τους όρους του σχεδίου, όπως συνέβη με την κρίση χρέους, όταν προϋπόθεση για την καταβολή των δόσεων των δανείων ήταν η υλοποίηση αντεργατικών πολιτικών. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η έξοδος της Ελλάδας από την ΕΕ είναι απαρρέγκλιτη προϋπόθεση για μια φιλολαϊκή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Ο Δημήτρης Κούλαλης τονίζει το έλλειμμα δημοκρατίας στην ΕΕ, αφού οι αστικές κυβερνήσεις αποτελούν πολιτικές επιτροπές των συμφερόντων του κεφαλαίου. Θεωρεί ότι οι πολίτες των κρατών-μελών της ΕΕ υφίστανται άγρια εκμετάλλευση στη χοάνη της ΕΕ, αφού η εξουσία των Βρυξελλών από τον χαρακτήρα της αδυνατεί να διαδραματίσει ένα ρόλο διαφορετικό από εκείνον ενός συστήματος κεφαλαιοκρατικών διαπραγματεύσεων.

Στο άρθρο του Νίκου Δαμανάκη τονίζεται ότι η έξοδος από την ΕΕ αποτελεί μονόδρομο, γιατί τα δημόσια συστήματα Υγείας απαιτούν περισσότερες δαπάνες, ιδίως κατά την περίοδο διαδοχικών και παράλληλων κρίσεων, όταν η δημόσια υγεία, όπως φάνηκε και στην πανδημία της Covid-19, απέκτησε κρίσιμο ρόλο. Η αποδέσμευση από την ΕΕ θα συμβάλει αποφασιστικά στην αποδυνάμωση της σχέσης υγείας και καπιταλιστικού κέρδους που κυριαρχεί στην ΕΕ και στις χώρες-μέλη.

Ο Βασίλης Φούσκας εξετάζει τη

Στο συλλογικό πόνημα δίνεται θετική απάντηση στο ερώτημα της δυνατότητας εξόδου από την ΕΕ

νέα ιμπεριαλιστική αλυσίδα που εγκαινίασαν οι ΗΠΑ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ίδρυση του ΝΑΤΟ από τις ΗΠΑ και της ΕΟΚ (ΕΕ), με την παρότρυνση και ενεργό συμμετοχή των ΗΠΑ, δημιούργησε ένα ιμπεριαλιστικό δίδυμο με πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ, εξού και η ιδεολογική ορθότητα του συνθήματος «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο». Οι ευρωπαϊκές χώρες που εντάσσονταν στο ΝΑΤΟ κατά κανόνα εντάσσονταν και στην ΕΕ. Ο συγγραφέας εκτιμά ότι η ένταξη της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ και την ΕΕ δεν έχει ωφελήσει τον ελληνικό λαό. Τονίζει ότι στη συγκυρία της περιόδου 2010-2015 η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια του ΣΥΡΙΖΑ έχασαν την ευκαιρία να πετύχουν μια γενναία απόσβεση του χρέους και υποτάχθηκαν στην πολιτική των μνημονίων, που καταβαράθρωσε την ελληνική οικονομία. Θεωρεί ότι είναι δυνατή η απαγκίστρωση της Ελλάδας από ΝΑΤΟ και ΕΕ, διαμέσου μιας σοσιαλιστικής στρατηγικής, μέσα

σε δεδομένες συγκυρίες κάμψης και κρίσης του αστικού συγκροτήματος.

Ο Θεόδωρος Μαριόλης εξετάζει το πεδίο των κρατικών πτωχεύσεων, που προκαλούνται απ' την παραβίαση βασικών οικονομικών νόμων. Παραθέτει και ερμηνεύει τις κύριες πτωχεύσεις του ελληνικού κράτους, καταλήγοντας και ερμηνεύοντας τη μνημονιακή πτώχευση. Προτείνει μια νέα οικονομική πολιτική που προϋποθέτει δημοκρατικό σχεδιασμό και περιλαμβάνει σύστημα εργατικού ελέγχου σ' όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις, κρατικές και ιδιωτικές, πρόσβαση και συμμετοχή των εργαζομένων στη διοίκηση των επιχειρήσεων, σύσταση κοινωνικά ισοβαρούς και αναπτυξιακού φορολογικού συστήματος.

Ο Δημήτρης Καλτσώνης φρονεί ότι είναι αναγκαίες επαναστατικές αλλαγές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές, ώστε να εξαλειφθούν οι σχέσεις εκμετάλλευσης. Αναφέρεται στη θέσπιση του οικονομικού σχεδιασμού, στην εθνικοποίηση επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας, στον εργατικό έλεγχο στις ιδιωτικές και εθνικοποιημένες επιχειρήσεις, σε διεθνείς οικονομικές σχέσεις θεμελιωμένες στην ισοτιμία και στη συγκρότηση νέας δημοκρατικής δομής. Κρίσιμο, ωστόσο, είναι να ξεκαθαρίζεται πως η επαναστατική ανατροπή, που δεν αποτελεί βέβαια ένα μονόπρακτο, απαιτεί το επαναστατικό άλμα της πιο δυναμικής και μαζικής δράσης, που θα κρίνει ποιος θα έχει την πολιτική εξουσία: η αστική τάξη ή η εργατική τάξη.

Τέλος, στο άρθρο του Βρασίδα Πολυμενάκου εξετάζεται το σκανδιναβικό μοντέλο σε δύο εκδοχές του (Νορβηγία, Δανία) και το μοντέλο της Ελβετίας, ενώ προτείνονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις για τη διασφάλιση του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα.

Και μια γενική παρατήρηση: Το συλλογικό αυτό έργο επικεντρώνεται στη δυνατότητα εξόδου της Ελλάδας από την ΕΕ. Έτσι όμως υποτιμάται η αναγκαιότητα εξόδου που καθορίζει αντικειμενικά, αλλά και υποκειμενικά, τη δυνατότητα εξόδου από την ΕΕ. Η έμφαση στην αναγκαιότητα της εξόδου από την ΕΕ και η συστηματική ανάλυση και τεκμηρίωσή της ενισχύει αντικειμενικά, αλλά, κυρίως, υποκειμενικά τη δυνατότητα εξόδου.

Ρόζυ Μονάκη | ηθοποιός

Συνέντευξη στον Δημήτρη Τζιαντζή

Με αφορμή τον νέο κύκλο παραστάσεων της παράστασης *Ο Γλάρος* του Άντον Τσέχωφ από την Ομάδα Σημείο Μηδέν σε σκηνοθεσία Σάββα Στρούμπου, μιλάμε με την ηθοποιό Ρόζυ Μονάκη που υποδύεται την Αρκάντινα.

► *Ο Γλάρος* γράφτηκε σε καιρούς μετάβασης, όταν ο παλιός κόσμος είναι έτοιμος να καταρρεύσει ενώ ταυτόχρονα φαίνονται οι πρώτες σπίθες της γέννησης ενός κόσμου καινούργιου. Βρίσκετε σ' αυτό αναλογίες με τη δική μας εποχή;

Η εποχή μας, είναι εποχή κρίσης. Οικονομικής, υγειονομικής-αξιακής-πολιτισμικής, εντέλει ανθρωπολογικής. Η ίδια η ύπαρξη του ανθρώπου τελεί υπό κρίση. Ταυτόχρονα όμως είναι και εποχή μετάβασης. Όλα τα δεδομένα καταρρέουν. Ζούμε μέσα στη φτώχεια, στους πολέμους, στις πανδημίες. Η ζωή κρίνεται ως λαθραία και μη, τα δημοκρατικά δικαιώματα καταπατώνται διαρκώς, η βία караδοκεί στη γωνία. Μέσα σε αυτή τη δίνη, προσπαθούμε να συλλέξουμε τα θραύσματα της χαμένης ταυτότητας και περιμένουμε. Η κατάσταση μας είναι μια εμμονική αναμονή. Άλλοτε αντιστεκόμαστε, άλλοτε βουλιάζουμε. Αυτή η σύγκρουση μέσα μας, μας μετατρέπει σε δημιουργούς και καταστροφείς την ίδια στιγμή. Όπως ακριβώς και τα πρόσωπα του *Γλάρου*, που είναι -όπως και εμείς- χάρτες ματαιωμένων επιθυμιών, γλάροι θέματα για μικρά διηγήματα.

► Τι σημαίνει «ο *Γλάρος* είναι έργο ανοιχτής δομής»; Είναι ένα έργο ανοιχτό σε πολλαπλές ερμηνείες;

Ο *Γλάρος* είναι έργο ανοιχτής δομής. Όσο πιο βαθιά μπαίνεις στο κείμενο και στα υλικά του τόσο πιο πολύ βυθίζεσαι στη δίνη των συμπλεγμάτων καταστάσεων που δημιουργεί. Δεν είναι οι δράσεις αυτές καθαυτές, που ενορχηστρώνουν μια πιθανή ερμηνεία, αλλά ο συνδυασμός και το αντάμωμά τους με τη φαντασία της/του ηθοποιού και του/της σκηνοθέτη. Η κοινωνία, η εποχή που ζούμε, η εποχή που γράφτηκε το έργο, ο βραχυκυκλωματικός πυρήνας των χαρακτήρων, η σωματική, πνευματική και ψυχική φαντασία της/του ερμηνεύτριας/τή αποτελούν όλα μαζί ικανούς παράγοντες πολυεπίπεδων ερμηνειών του υλικού. Το έργο προκαλεί σε ανοιχτό διάλογο όσους ασχολούνται με αυτό, δημιουργώντας έτσι ένα πεδίο έρευνας και πειραματισμού. Στον *Γλάρο*, όλα είναι ανοιχτά και δυνατά αρκεί να τεκμηριώνουν την κωμικοτραγική ανθρώπινη ύπαρξη.

► Πώς βλέπετε την «κατάβαση» στον *Γλάρο*; Πόσο πολυδιάστατο και αινιγματικό είναι αυτό το έργο του Τσέχωφ;

Ο βυθός του υλικού είναι απύθμενος. Σε προσκαλεί και σε προκαλεί σε μια κατάβαση στα τραγικά αδιέξοδα. Δεν

Ο *Γλάρος* είναι μια σπαρακτική κραυγή αγωνίας της ανθρώπινης κατάστασης σε περιόδους μεταιχμιακές

► Πώς εξηγείτε την αντοχή, για να μην πούμε «επικαιρότητα», του τσεχοφικού έργου;

Η τέχνη δίνει αυτή τη δυνατότητα. Είναι επίκαιρη και αιώνια. Όταν ένα κείμενο καταφέρνει να συνομιλήσει με τα τραγικά αδιέξοδα της ανθρώπινης ψυχής και να αναμετρηθεί με τις συγκρουσιακές και αντιφατικές της διαστάσεις, γίνεται αιώνιο. Ο Τσέχωφ ζει σε μια μεταβατική-κρυσιακή εποχή. Το έργο του συνομιλεί διαρκώς με αυτό το εν δυνάμει πέρασμα από την εποχή του κενού χρόνου, στο μετά. Αυτό το μετά που θα ορίσει νέες ταυτότητες, νέες φόρμες, νέα εποχή. Αυτή η κατάσταση εγγράφεται στο υλικό του *Γλάρου* και δημιουργεί χαρακτηριστές — υπάρξεις αλλοτριωμένες, τραυματικές, εύθραυστες, δεινές. Αυτή η καταγραφή της ανθρώπινης δεινότητας, που εντείνεται σε εποχές κρίσης, αποτελεί τη ρίζα ενός έργου τέχνης-αιώνιου.

► Τι είναι αυτό που σας γοήτευσε περισσότερο στον ρόλο της Αρκάντινα; Πώς τον προσεγγίσατε και ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση;

Η Αρκάντινα, είναι μια γυναίκα βουτηγμένη στον ναρκισσισμό και την αλαζονεία. Ό,τι υπερασπίζεται, σαπίζει και την κατατρώει. Μέσα της όλα εί-

ναι στρεβλά, ανοίκεια. Πρόκειται για ένα πρόσωπο βραχυκυκλωματικό και κατακερματισμένο, για μια γυναίκα χειριστική, γεμάτη φόβους και ανασφάλειες, που ασφυκτιεί μέσα στη ναρκισσιστική σάρκα της. Με βίαιο τρόπο της επιτίθενται ενοχές, απωθημένα συναισθήματα και ένστικτα, σε βαθμό που την τρελαίνουν. Σε αυτήν τίποτα δεν είναι σταθερό, όλα αλλάζουν σε ταχείς ρυθμούς. Η γκροτέσκα φιγούρα της ματαιοδοξίας εναλλάσσεται αναπάντεχα από μια ενοχή που δεν μπορεί να κατανοήσει και απωθεί διαρκώς και εμμονικά. Αυτή είναι και η γοητεία του υλικού.

Η λιγνιώδης εναλλαγή της ψυχοσύνθεσής της. Η ύπαρξη μέσα στο σύμπλοκο σχήμα ενοχής, βίας, θρήνου, ικεσίας, αλαζονείας, έπαρσης και ωραιοπάθειας. Όλα ταυτόχρονα και σε δίνη. Όλα είναι εκεί και περιμένουν τις ρωγμές για να εμφανιστούν.

► Πώς είναι σήμερα η κατάσταση που επικρατεί στον θεατρικό χώρο μετά και τις περσινές πολύμηνες κινητοποιήσεις;

Πέρσι έγινε κάτι πρωτοφανές για τα καλλιτεχνικά δεδομένα, οι άνθρωποι του πολιτισμού, με αφορμή του ΠΔ85 αγωνίστηκαν και αιτήθηκαν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και εκπαίδευσης. Οι καλλιτέχνες/ιδες, επιλέγοντας τα πιο ακραία μέσα πάλης, αυτά της κατάληψης, της απεργίας και του αγώνα διαρκείας, συζητήσαν για τις χρόνιες παθογένειες του χώρου και διαμόρφωσαν πολιτικά αιτήματα για την εργασία και την εκπαίδευση τους. Περίπου ένα χρόνο μετά, όλη αυτή η εμπειρία έχει αφήσει το αποτύπωμά της. Πλέον είναι συνειδητή η δύναμη του συλλογικού πολιτικού αγώνα διαρκείας. Σε ένα κράτος και μια κοινωνία που μας θέλει διασκεδαστές, σιωπηλούς φορείς μιας σάπιας ιδεολογίας, εμείς συνεχίζουμε να διεκδικούμε να κάνουμε τέχνη όπως στα όνειρά μας, όπως λέει και ο Τσέχωφ.

Το έργο επανέρχεται στο Θέατρο Άτις - Νέος Χώρος από τις 15 Δεκεμβρίου. Το Prin είναι χορηγός επικοινωνίας. Στη σελίδα 10 θα βρείτε ειδικό κουπόνι προσφοράς +1 για τους αναγνώστες του Prin.

ΒΙΒΛΙΟ

Οι δύο επαναστάσεις του 20^{ου} αιώνα

Αλέν Μπαντιού

Εκδόσεις Εκτός Γραμμής

Μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Εκτός Γραμμής το βιβλίο του Αλέν Μπαντιού με τίτλο *Πετρούπολη, Σανγκάη – Οι δύο επαναστάσεις του 20^{ου} αιώνα*. Ο γάλλος κομμουνιστής φιλόσοφος εστιάζει σε δύο επαναστατικά γεγονότα, πρώτο την Οκτωβριανή Επανάσταση με κέντρο την Πετρούπολη και δεύτερο την Πολιτιστική Επανάσταση στην Κίνα με κέντρο την Κομμούνια της Σανγκάης στις αρχές του 1967.

Ο Μπαντιού προχωρά σε μια συναρπαστική και προκλητική αφήγηση της ανθρώπινης περιπέτειας, όπου το βιολογικό είδος μας, το «ανθρώπινο κτήνος», γνώρισε μια «θεμελιώδη» επανάσταση, τη νεολιθική, όταν (15-5 χιλιάδες χρόνια πριν) περάσαμε από τις μικρές ομάδες συλλεκτών-κυνηγών στις ταξικές κοινωνίες των κρατών, των εθνικών πολέμων και της εκμετάλλευσης. «Είμαστε ακόμα νεολιθικοί!» κραυγάζει ο Μπαντιού. Από αυτή τη σκοπιά, η γαλλική επανάσταση του 1792-1794, η Παρισινή Κομμούνια, ο Οκτώβρης του '17 δεν είναι παρά απόπειρες για τη δεύτερη επανάσταση προς μια κοινωνία «πραγματικής ισότητας». Ο Οκτώβρης «έδειξε για πρώτη φορά στην Ιστορία ότι ήταν δυνατή η επιτυχία», από τότε, παρά τις αποτυχίες, μπορούμε μόνο να ξαναπροσπαθούμε.

Εξετάζονται συγκεκριμένα και συνοπτικά οι περιστάσεις, οι τάξεις, τα κόμματα και οι πολιτικές αποφάσεις και στα δύο επαναστατικά γεγονότα, στην «Πετρούπολη» οι μπολσεβίκοι, ο Λένιν και *Οι Θέσεις του Απρίλη*, στη «Σανγκάη» το ΚΚ Κίνας, ο Μάο και η *Απόφαση των 16 σημείων* της ΚΕ του ΚΚΚ. Το βιβλίο μπορεί να θεωρηθεί, όσον αφορά την Οκτωβριανή Επανάσταση και το νόημά της, ένα συναρπαστικό «εγχειρίδιο», με κάθε θετική έννοια του όρου.

Μπάμπης Συριόπουλος

Νίκος Ξηρουδάκης

Μη σκαλίζεις τις στάχτες... Με αφορμή το βιβλίο του Μ. Ανδρουλάκη

Κυκλοφόρησε ο δεύτερος τόμος της αυτοβιογραφίας του Μίμη Ανδρουλάκη, *Κάτω από τις στάχτες*. Αναφέρεται κυρίως στη Μεταπολίτευση, τις ενοποιήσεις της αριστεράς και τις διασπάσεις που αυτές εγκυμονούσαν. Η σεμνότητα, δεν ξεχειλίζει στις σελίδες του. Ας ρίξουμε μια ματιά.

Κυκλοφόρησε ο δεύτερος τόμος της αυτοβιογραφίας του Μίμη Ανδρουλάκη, *Κάτω από τις στάχτες*. Αναφέρεται κυρίως στη Μεταπολίτευση, τις ενοποιήσεις της Αριστεράς και τις διασπάσεις που αυτές εγκυμονούσαν. Η σεμνότητα δεν ξεχειλίζει από τις σελίδες του. Ας ρίξουμε μια ματιά.

- Στρατηγικός αναλυτής, μετρ της τακτικής και εντρύφησης στην ψυχανάλυση των γυναικών, σεμνύνεται ότι ξέρι απ' έξω τους τρεις τόμους του Κεφάλαιου.

Φλωράκης, Φαράκος, Κύρκος, Χριστόδουλος, Μίκης, Μάνος, Δαμανάκη, ΚΚΕ και ΣΥΝ περιστρέφονται γύρω του. Ο Κοπέρνικος γίνεται και πάλι επίκαιρος.

- Περιγράφει γλαφυρά το φλερτ του Χαρίλαου με το ΠΑΣΟΚ, προς ικανοποίηση του ΚΚΣΕ, όπως αναφέρει, καθώς και τη διολίσθηση της θέσης του ΚΚΕ περί ΕΟΚ στην άρση των συνεπειών της ένταξης.

- Ο Μπλερ «αντιπροσώπευε μια σοβαρή καινοτομία στον προοδευτικό μεταρρυθμιστικό χώρο».

- «Είχα μια ήρεμη διαλεκτική με το θρησκευτικό φαινόμενο», δηλώνει. Όμως, παρά την μονογραφία του για τον Γρηγόριο Νύσσης που έδωσε στον Χριστόδουλο, παρότι τελικά τα βρήκε και με τον Καλαβρύτων Αμβρόσιο, τον ενημερώνουμε πως το «Πιστεύω δι-

Στον κόσμο του Ανδρουλάκη, όλα περιστρέφονται γύρω από τον ίδιο

ότι είναι παράλογο» το είπε ο Τερτυλλιανός και όχι ο ιερός Αυγουστίνος.

- Ο Φλωράκης παρουσιάζεται αδιάβαστος να συμβουλευεται τον διαβασμένο Μίμη: «Τι καπνό φουμάρει ο Γκράμσι;», «Είμαι ιδρυτής του ιταλικού ΚΚ, ο πρώτος Γραμματέας του, προτού τον διαδεχθεί ο φίλος και σύντροφός του Παλμίρο Τολιάτι, ο γνωστός σας από την Κομμουνιστική Διεθνή», απαντάει ο διανοούμενος Μίμης, που προσθέτει: «ικανός για καινοτομίες στη θεωρία και τη στρατηγική. Να 'ναι Γραμματέας του Κόμματος και ταυτόχρονα

αθηντικά διανοούμενος, άνθρωπος των ιδεών». Πρόκειται άραγε για λεκτική σέλφι; Φωτογραφίζει τον εαυτό του στη θέση του μελλοντικού Γραμματέα; Συμπληρώνει πάντως για τον συμπαθή κατά τα άλλα Χαρίλαο: «Πράγματι, απορούσα γιατί στα δώδεκα χρόνια της φυλακής και στα πέντε της εξορίας δεν είχε μελετήσει περισσότερο».

- Ανάλογα με τον εύγλωττο τίτλο παλαιότερου βιβλίου του (*Ε, πρόεδρε!*, προς ΓΑΠ), τιτλοφορεί ένα κεφάλαιο του πρόσφατου πονήματος «Ε, Χαρίλαε, πέφτει το Τείχος!»

- Αρκετοί διάσημοι, ως φαίνεται, του έχουν αναθέσει να μας ενημερώσει μετά θάνατον για τις ερωτικές παρασπονδίες τους.

- Πολλές όμορφες και καλλιεργημένες γυναίκες, αποδύονται στην προσπάθεια να τον σαγηνεύσουν, με τον ίδιο συχνά να ενδίδει. Αν εφαρμόσουμε όμως κι εμείς τον «νόμο της αντιστροφής» που αναφέρει, θα προσεγγίζαμε αιτιοκρατικά το φαινόμενο: Ίσως η έλξη που ασκεί στις καλλονές οφείλεται στη μειονεκτική δομή του γυναικείου εγκεφάλου, όπως έκπληκτοι τον είχαμε ακούσει να αναφέρει σε εκδήλωση σε σχολείο του Αλίμου. Οι γυναίκες, κατά τον πολυπράγμονα Μίμη, δεν ξέρουν γεωμετρία, καθώς ο άνδρας ήταν ο κυνηγός που έβαζε σημάδια για να βρει τον δρόμο της επιστροφής και έτσι ο εγκέφαλος των γυναικών δεν αναπτύχθηκε σχετικά. Το αστείο είναι ότι αυτά τα έλεγε

μπροστά σε καθηγητές και σε μαθήτριες που άριστευαν στη γεωμετρία.

- Στο ΚΚΕ επικαλούνταν, λέει, μέχρι και το γράμμα του Ζαχαριάδη για να στηρίξουν τη συγκυβέρνηση! Περιγράφει γλαφυρά όλη τη βυζαντινή καμαρίλα που προηγήθηκε από την περιπόθητη «ενότητα της Αριστεράς», με τον ένα Λεωνίδα (Κύρκο) της ΕΑΡ να κρύβει από τον άλλον (Τζεφρώνη) τις επαφές με το ΚΚΕ, καθώς και για το «τολμηρό πείραμα Τζαννετάκη». Την άκρη του δρόμου για το δεύτερο, την δείχνει κωμικοτραγικά σήμερα ο Κασσελάκης. Όσο για την πρώτη, την άνευ πολιτικών όρων ενότητα, στο έδαφος της εξασφάλισης του ρόλου του τριτεγγυητή της αστικής εξουσίας τότε, στο κυνήγι του άγιου δισκοπότηρου της κυβέρνησης της Αριστεράς αργότερα, εκτός από ευκαιριακή αποδείχτηκε ραδιενεργή. Αμέτρητα τα θραύσματα από τότε. Ακόμα διασπώνται.

- Είναι αλήθεια ότι ο Ανδρουλάκης σε κάποια φάση εξέφρασε πολιτικά μεταλλάξεις στην κοινωνική βάση του ΚΚΕ. Αργότερα, έγλειφε εκεί που έφτυνε (Ανδρέας). Κόσμησε το Επικρατείας του ΠΑΣΟΚ με Μάνο-Ανδριανόπουλο στη συνέχεια («Ρεάλ Μαδρίτης» δήλωνε), για να καταλήξει σήμερα στα αζήτητα, περιγράφοντας στα βιβλία του ποιων διάσημων γυναικών το εσώρουχο ή τα στήθη έχει δει.

Κατανοητή η πικρία όταν μιλάνε για Ανδρουλάκη του ΠΑΣΟΚ όλοι να σκέφτονται άλλον. Ανάλογη με εκείνη όσων ανακαλύπτουν ότι η ανθρωπότητα, στη συντριπτική της πλειονότητα, απαρτίζεται από άλλους.

Διεθνισμός

Παναγιώτης Ξοπλίδης

Ο καπιταλισμός παράγει βαρβαρότητα και πόλεμο

Η εργατική τάξη σε όλον τον κόσμο βρίσκεται αντιμέτωπη με την επίθεση του συστήματος και αγωνίζεται. Πλευρές αυτών των μαχών ήρθαν στο παγκόσμιο συνέδριο του ρεύματος της Τετάρτης Διεθνούς στη Βαρκελώνη, όπου είχε προσκληθεί και αντιπροσωπεία του NAP.

Λατινική Αμερική έθεσαν στο επίκεντρο των ομιλιών τους τον αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική βαρβαρότητα και τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Η απόφαση του Συνεδρίου αναφέρει: «Οι εξελίξεις στην Παλαιστίνη εκφράζουν αυτό που η διατήρηση του καπιταλιστικού συστήματος παράγει σε παγκόσμια κλίμακα: βαρβαρότητα και πόλεμο. Αυτό το σύστημα απειλεί όλη την ανθρωπότητα. Απειλεί το περιβάλλον με την αποψίλωση των δασών, τη ρύπανση του αέρα και των υδάτων, τις αλλεπάλληλες καταστροφές κ.λπ. Από

Ο ιμπεριαλισμός και η πολιτική της λεηλασίας του ωθούν εκατομμύρια ανθρώπους στην εξορία, για να ξεφύγουν από τους πολέμους, την ανασφάλεια και την πείνα. Την ίδια στιγμή, οι “αντιμεταρρυθμίσεις”, καταστρέφοντας ό,τι έχει κατακτηθεί με δεκαετίες ταξικής πάλης, πλήττουν βάνουσα τις εργατικές τάξεις και τους πληθυσμούς».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η συμμετοχή συνδικαλιστών από αφρικανικές χώρες, που αναφέρθηκαν στην αναγέννηση του αγώνα των λαών τους ενάντια στην πρώην αποικιο-

τους, με τα όρια τους και τη διάψευση των προσδοκιών που είχαν δημιουργήσει. Από την Ευρώπη συμμετείχαν αρκετοί συνδικαλιστές από Σωματεία, που τοποθετήθηκαν ενάντια στις κυβερνητικές πολιτικές «εθνικής ενότητας» και στις συνδικαλιστικές ηγεσίες που στην παρούσα φάση απουσιάζουν πλήρως από τις μεγάλες κινητοποιήσεις υπεράσπισης του παλαιστινιακού λαού. Η απόφαση αναφέρει: «Η διαχωριστική γραμμή για την Παλαιστίνη συνδέεται στενά και άμεσα με τον αγώνα για την υπεράσπιση των κατακτήσεων από δεκαετίες ταξικής πάλης, οι οποίες αμφισβητούνται από τις κυβερνήσεις».

Το NAP, ως προσκεκλημένη οργάνωση, τοποθετήθηκε μεταφέροντας την εμπειρία των κοινωνικών αγώνων στην Ελλάδα, καθώς και του αντιπολεμικού κινήματος. Με πολλούς από τους συμμετέχοντες ταυτίζεται για το θέμα του πολέμου, έχοντας εμπειρία από κοινές δράσεις (π.χ. διαδήλωση ενάντια στη Σύνοδο του NATO στη Μαδρίτη, διακηρύξεις για τα εγκλήματα στη Μελίγια και την Πύλο κ.α.). Οι διαφορές σε σχέση με την πολιτική τακτική, ειδικά σε ευρωπαϊκές χώρες, είναι γνωστές και συζητούνται με διάθεση διαλόγου. Η οικονομική κρίση, οι αγώνες ενάντια σε ΕΕ-ΔΝΤ, η διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ στο όνομα της «ριζοσπαστικής Αριστεράς» είναι εμπειρίες που κάνουν την Ελλάδα να έχει ένα πολιτικό «βάρος» πολύ μεγαλύτερο από το μέγεθός της. Οι θεωρητικές επεξεργασίες του NAP, οι πολιτικές του θέσεις, η δράση του, αντιμετωπίζονται με ενδιαφέρον και εκτίμηση διεθνώς, παρά το γεγονός ότι δεν ανήκει σε κανένα από τα ιστορικά ρεύματα και τις Διεθνείς αυτών. Σε διαδικασία των συμμετεχόντων από την ευρωπαϊκή ήπειρο, το NAP μοίρασε κείμενο για το θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ανάγκη διεθνιστικού, αντικαπιταλιστικού αγώνα ρήξης, ανοίγοντας μια συζήτηση που θα συνεχιστεί.

Μεταναστευτικό

Αποκρουστικό κι ακροδεξιό το πρόσωπο της ΕΕ

Κεντρική θέση έχει πλέον το μεταναστευτικό στις πολιτικές επιλογές των κυβερνήσεων της ΕΕ, αναδεικνύοντας ξεκάθαρα τον προσανατολισμό τους. Μπορεί να μην υπάρχει πλήρης συμφωνία των «27» για τις διάφορες «λεπτομέρειες», όπως τη διαδικασία και τις ποσοτώσεις για τις μετεγκαταστάσεις, αυτό όμως δεν εμποδίζει τις εθνικές κυβερνήσεις να επιταχύνουν την προώθηση αντιδραστικών και απάνθρωπων πολιτικών, από τις οποίες η ακροδεξιά –παρά τη στάση που τελικώς κρατά– δεν έχει ουσιαστικά να ζηλέψει τίποτε.

Σε αυτό το φόντο, στη Γαλλία, η κυβέρνηση Μακρόν επιχείρησε να περάσει έναν νέο νόμο, ο οποίος υιοθετούσε τις περισσότερες προτάσεις της Λεπέν. Ωστόσο, ηττήθηκε στη σχετική ψηφοφορία που έγινε στη Βουλή, καθώς βρήκε εναντίον της το σύνολο σχεδόν της αντιπολίτευσης: Από το κόμμα της Λεπέν, που θεωρήσε ότι το νομοσχέδιο παραμένει «άτολμο», μέχρι τους δεξιούς Ρεπουμπλικάνους που θέλησαν να στείλουν ένα μήνυμα στον Μακρόν ότι δεν μπορεί να κυβερνήσει χωρίς αυτούς – και, φυσικά, την Ανυπότακτη Γαλλία και το ΚΚ, που κατήγγειλαν την ακροδεξιά στροφή.

Την ίδια στιγμή, στη Βρετανία, δοκιμασία περνά και η κυβέρνηση του Σούνακ, με αφορμή τον αναθεωρημένο νόμο που αφορά τη βαρβαρή συμφωνία με τη Ρουάντα για τη μεταφορά χιλιάδων προσφύγων και μεταναστών στο έδαφός της. Και σε αυτή την περίπτωση, τα αποτελέσματα των σχετικών ψηφοφοριών είχαν να κάνουν όχι μόνο με το περιεχόμενο του νόμου, αλλά με τον γενικότερο πολιτικό συσχετισμό, που έχει φέρει τους Τόρις σε θέση αδυναμίας.

Όσο για την Ιταλία της Μελόνι και του Σαλβίνι, είναι γνωστό ότι πρόσφατα υπέγραψε συμφωνία με την Αλβανία για την κατασκευή στο έδαφός της στρατοπέδων φυλακών, στα οποία θα μεταφερθούν χιλιάδες άνθρωποι από τη Λαμπεντούζα. Το παζάρι των Τιράνων με την ΕΕ, όμως, οδήγησε σε προσωρινό «πάγωμά» της, καθώς ο Ράμα επιδιώκει ανταλλάγματα για να την εφαρμόσει.

Πραγματοποιήθηκε στις 6-8 Δεκέμβρη στη Βαρκελώνη το 10ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Τετάρτης Διεθνούς, του τροτσκιστικού ρεύματος που συνεχίζει το θεωρητικό έργο του Πιέρ Λαμπέρ, εκδίδοντας το περιοδικό *La Verite* (Η Αλήθεια). Στο Συνέδριο συμμετείχε αντιπροσωπεία του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, μετά από πρόσκληση που δέχτηκε, όπως και δεκάδες αγωνιστές που δεν ανήκουν πολιτικά στην 4^η Διεθνή. Το Συνέδριο ήταν ανοιχτό, με δυνατότητα συζήτησης των προσκεκλημένων και συνδιαμόρφωσης των αποφάσεών του.

Κατά τη διάρκεια των τριών ημερών του Συνεδρίου, ακτιβιστές από την Ευρώπη, την Αφρική, τη Μέση Ανατολή, την Καραϊβική και τη

το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, η οικονομική κρίση και ο πληθωρισμός οργιάζουν, τροφοδοτούμενοι από την κερδοσκοπία και τη λεηλασία που διαπράττουν τα τρασά σε σκληρό ανταγωνισμό μεταξύ τους σε διεθνή κλίμακα. Η οικονομία των εξοπισμών αποκομίζει καθημερινά όλο και μεγαλύτερα κέρδη, ενώ οι στρατιωτικοί προϋπολογισμοί αυξάνονται εκθετικά. Αυτή η αύξηση των στρατιωτικών προϋπολογισμών οδηγεί σε δραστηκές περικοπές στους κοινωνικούς προϋπολογισμούς, όπως η υγεία, η παιδεία, οι συντάξεις. Τα κέρδη δεν έχουν αυξηθεί ποτέ τόσο πολύ, ενώ οι εργαζόμενοι και οι λαοί υφίστανται εκτεταμένη εξαθλίωση. Η ακραία φτώχεια και η εργασιακή ανασφάλεια αυξάνονται αδιάκοπα παγκοσμίως.

«Η διαχωριστική γραμμή για την Παλαιστίνη συνδέεται στενά με την υπεράσπιση των κατακτήσεων της ταξικής πάλης»

κρατική δύναμη και τον γαλλικό ιμπεριαλισμό. Αγωνιστές από τη Γουαδελούπη και τη Μαρτινίκα έδωσαν επίσης εικόνα από τον άγνωστο αγώνα που δίνουν για ανεξαρτησία, αλλά και κοινωνική απελευθέρωση από το σύστημα που συνεχίζει την αποικιακή εκμετάλλευση. Λατινοαμερικάνοι αγωνιστές αναφέρθηκαν στην εμπειρία «προοδευτικών» κυβερνήσεων στις χώρες

ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

► Ήττα ΗΠΑ και Ισραήλ στον ΟΗΕ

Κόλαφος ήταν για το Ισραήλ η ψηφοφορία που διεξήχθη αυτή την εβδομάδα στη γενική συνέλευση του ΟΗΕ, μετά το βέτο που άσκησαν οι ΗΠΑ στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Συγκεκριμένα, 153 κράτη τάχθηκαν υπέρ του ψηφίσματος που ζητά άμεση εκκευρία, ελεύθερη πρόσβαση στην ανθρωπιστική βοήθεια και απελευθέρωση όλων των ομήρων – ενώ απορρίφθηκαν τροπολογίες που ζητούσαν την καταδίκη της Χαμάς. Αντιθέτως, μόλις 10 τάχθηκαν κατά (ΗΠΑ, Ισραήλ, Αυστρία και ορισμένες άλλες μικρές χώρες), ενώ 23 απείχαν. Αξίζει να σημειωθεί πως στην αμέσως προηγούμενη σχετική ψηφοφορία, στα τέλη Οκτωβρίου, υπέρ είχαν ταχθεί 120 κράτη-μέλη, κατά 14 και απείχαν 45. Η εικόνα αυτή αποτυπώνει τους ολοένα πιο δυσμενείς συσχετισμούς για το κράτος-δολοφόνο, καθώς ακόμη και αρκετοί υποστηρικτές του έχουν αρχίσει να μην ανέχονται τα εγκλήματα που διαπράττει και το πολιτικό τους κόστος.

► Τα μεγάλα διλήμματα του Μπάιντεν

Ειδικά οι ΗΠΑ βρίσκονται σε όλο και πιο δύσκολη θέση όσο περνά ο καιρός. Στο εσωτερικό, Λευκός Οίκος και Δημοκρατικοί διαπιστώνουν πως όσο συνεχίζεται ο πόλεμος τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες ήττας στις προεδρικές εκλογές του 2024. Εκτός συνόρων, επίσης, κινδυνεύουν να απομονωθούν από τους πιο πιστούς τους συμμάχους –κάτι που προφανώς πλήττει καίρια το κύρος τους– ενώ η οργή

στις τάξεις των αραβικών λαών απομακρύνει ολοένα και περισσότερο τα καθεστώτα της περιοχής από την Ουάσινγκτον και τα φέρνει πιο κοντά στους ανταγωνιστές της. Αυτός είναι και ο λόγος που ο Μπάιντεν ανέβασε τους τόνους κατά του Νετανιάχου (αν και δημοσίως συνέχισε να απορρίπτει την εκκευρία), ενώ στην περιοχή έσπευσε ο σύμβουλος εθνικής ασφάλειας – για να ακούσει τον υπουργό Άμυνας του Ισραήλ και τον Νετανιάχου να του λένε πως θα χρειαστούν «πολλοί μήνες» πολέμου.

► Σε Ισραήλ με πόλεμο, στην Όχθη με Χαμάς

Στο μεταξύ, δύο εξαιρετικά ενδιαφέρουσες δημοσκοπήσεις είδαν αυτή την εβδομάδα το φως της δημοσιότητας – μία που αφορά τους Ισραηλινούς και μία τους Παλαιστίνιους. Σύμφωνα με την πρώτη, οι τρεις στους τέσσερις Ισραηλινούς πιστεύουν ότι η επίθεση στη Λωρίδα της Γάζας πρέπει να συνεχιστεί για όσο χρειαστεί, χωρίς να γίνει καμία υποχώρηση ή συμβιβασμός, παρά τις τρομακτικές απώλειες

Οι αριθμοί από τη μαρτυρική Γάζα εξακολουθούν να συγκλονίζουν: Τους 19.000 φτάνουν οι νεκροί Παλαιστίνιοι, με τα δύο τρίτα να είναι γυναίκες και παιδιά. Οι 8 στους 10 είναι εκτοπισμένοι από τα σπίτια τους –τα μισά και πάνω έχουν καταστραφεί πλήρως– και ζουν σε καταυλισμούς. Επίσης, στις ισραηλινές φυλακές στοιβάζονται 8.000 Παλαιστίνιοι και εκκρεμούν άλλα 2.000 εντάλματα.

στις τάξεις των αμάχων και τα διαρκώς αυξανόμενα θύματα στις τάξεις του στρατού, όπου νεκροί και τραυματίες πλησιάζουν επίσημως τους 2.000 (χωρίς να υπολογίζονται αυτοί της 7ης Οκτωβρίου). Η δεύτερη δείχνει πως η δημοτικότητα της Χαμάς έχει εκτιναχθεί στα ύψη, ενώ την ίδια στιγμή το 91% όσων ζουν στα κατεχόμενα εδάφη της Δυτικής Όχθης επιθυμούν την παραίτηση του προέδρου της Παλαιστινιακής Αρχής, Μαχμούντ Αμπάς, θεωρώντας προφανώς τη στάση του προδοτική.

Κόσμος γνάποδα

του Γιώργου Μιχαηλίδη

Βυθίζονται στα χρέη τους οι φτωχοί του πλανήτη

Βυθισμένες στα χρέη τους εμφανίζονται οι φτωχότερες χώρες του πλανήτη. Όσο κι αν κάποιος κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου ότι πόροι που θα έπρεπε να κατευθύνονται στην ανάπτυξή τους και την κάλυψη κοινωνικών αναγκών τελικά ανακατευθύνονται για την αποπληρωμή του χρέους, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν αντιστροφή αυτής της πρακτικής. Μάλιστα, τα μεγάλα διεθνή funds, στα οποία οφείλουν δισ. δολάρια οι φτωχές χώρες, πιέζουν για περικοπές των κοινωνικών προγραμμάτων ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη αποπληρωμή των οφειλόμενων σε κολοσσούς όπως η Citigroup.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Νιγηρία, για πολλούς μια ανερχόμενη παγκόσμια δύναμη, η οποία αν και έκλεισε το προηγούμενο έτος με θετικό ισοζύγιο εννιακοσίων εκατομμυρίων δολαρίων, αναγκάστηκε να πληρώσει δόσεις για το χρέος της, αξίας 7,5 δισ. Συνολικά, μόνο εντός του 2024, το ποσό που

αναμένεται να πληρώσουν και τοκοχρεολύσια φτωχές και χρεωμένες χώρες, όπως η Αιθιοπία, η Τυνησία, η Βολιβία και η Νιγηρία, υπολογίζεται σε 200 δισ., ενώ 42 χώρες που ανήκουν στη συγκεκριμένη κατηγορία έχουν χρέη ύψους 3,5 τρισ. δολαρίων.

Η ήδη άσχημη κατάσταση αυτής της ομάδας κρατών, τα οποία δανείζονται υπό δυσμενέστατους όρους από τη διεθνή αγορά, επιδεινώθηκε στη διάρκεια της πανδημίας, όταν η μείωση των εμπορικών συναλλαγών και η ανυπαρξία αποθεμάτων έκανε τη θηλιά του χρέους να σφίξει κι άλλο. Προκειμένου, δε, να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες υποχρεώσεις αποπληρωμής και να διατηρήσουν τη δυνατότητα να δανείζονται από τη διεθνή αγορά, η μία χώρα μετά την άλλη προχωρούν σε περικοπές κοινωνικών δαπανών, με αποτέλεσμα πάνω από τρία δισεκατομμύρια άνθρωποι να κατοικούν σήμερα σε κράτη που δαπανούν περισσότερα για την αποπλη-

ρωμή των χρεών τους παρά σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία ή σε κοινωνικά προγράμματα. Η οργάνωση Oxfam, που ασχολείται με το ζήτημα του χρέους των φτωχών κρατών, δημοσίευσε πρόσφατα μια έκθεση σύμφωνα με την οποία χώρες στις οποίες κατοικούν περίπου 2,5 δισ. άνθρωποι θα πρέπει να προχωρήσουν σε περικοπές ύψους 230 δισ. δολαρίων στις κοινωνικές τους δαπάνες.

Δεν είναι περίεργο, λοιπόν, που στελέχη μεγάλων funds και οικονομικών οργανισμών κάνουν λόγο για τη χειρότερη κρίση του 21ου αιώνα ή των τελευταίων τριών δεκαετιών. Για την ακρίβεια, το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα και τα μεγάλα επενδυτικά funds επιστρέφουν στην Αφρική, τη Λατινική Αμερική και άλλες φτωχές περιοχές του πλανήτη με το μήνυμα: «Πεινάστε για να αποπληρώσετε». Ωστόσο, η ασυδοσία τους συνδυάζεται με έναν φόβο για νέους κοινωνικούς σεισμούς.